

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Diplomová práce

2024

Bc. Andrea Balharová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Divácká percepce seriálu Euphoria

Diplomová práce

Autorka práce: Bc. Andrea Balharová

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Fousek Krobová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 24. 7. 2024

Andrea Balharová

Bibliografický záznam

BALHAROVÁ, Andrea. *Divácká percepce seriálu Euphoria*. Praha, 2024. 165 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Tereza Fousek Krobová, Ph.D.

Rozsah práce: 216 215 znaků

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce je divácká percepce seriálu *Euphoria*, který sleduje životy dospívajících a vyobrazuje témata, jimiž jsou drogová závislost, sexualita a duševní zdraví. Cílem této práce je získat poznatky o tom, jakým způsobem diváci komplexní seriálové drama *Euphoria* vnímají. Výzkum probíhal formou polostrukturovaných hloubkových rozhovorů s osmi respondenty, kteří viděli obě vydané série seriálu. V teoretické části diplomové práce je představena populární kultura a jsou charakterizovány populární texty. Dále se práce věnuje teoretickému vymezení výzkumu aktivního mediálního publika, nejprve formou behaviorálního přístupu a poté v kulturní perspektivě. Zvolenou metodou pro výzkum byla zakotvená teorie, na jejímž základě bylo realizováno kódování dat a jejich kategorizace. Výsledky z dat byly následně interpretovány. Z výzkumu vyplývá, že diváci vnímají seriál *Euphoria* různě, ale s řadou podobností. Všichni diváci z výzkumu ocenili komplexitu seriálu, jejíž význam se prokázal v souvislosti s diváckým požitkem ze seriálu. Komplexita představuje složitý děj a morálně komplexní postavy. Z výzkumu dále vyplynulo, že diváci vnímají celkovou atmosféru seriálu jako temnou a identifikovali drogovou závislost a sexualitu jako hlavní motivy seriálu. Zatímco pozitivně nahlíží na vyobrazení drogové závislosti audiovizuálním zpracováním, transsexualitě diváci tohoto výzkumu nevěnovali příliš pozornosti.

Abstract

The subject of this diploma thesis is the audience perception of the *Euphoria* series, which follows the lives of teenagers and depicts issues such as drug addiction, sexuality and mental health. The aim of this work is to gain knowledge about how viewers perceive the complex serial drama *Euphoria*. The research was conducted in the form of semi-structured in-depth interviews with eight respondents who had seen both released series of *Euphoria*. In the theoretical part of this thesis, popular culture is introduced and popular texts are characterized. Furthermore, this thesis deals with the theoretical definition of the research of the active media audience, first in the form of a behavioral approach and then in a cultural perspective. The chosen method for the research was grounded theory, on the basis of which data coding and categorization were implemented. The results from the data were then interpreted. The research shows that viewers perceive the *Euphoria* series differently, but with a number of similarities. All viewers from the research appreciated the complexity of

the series, the importance of which was shown in relation to the viewers' enjoyment of the series. Complexity is represented by a complex plot and morally complex characters. The research further revealed that viewers perceived the overall atmosphere of the series as dark and identified drug addiction and sexuality as the main themes of the series. While they have a positive view of the depiction of drug addiction through audiovisual production, the viewers of this research did not pay much attention to transsexuality.

Klíčová slova

populární kultura, seriál, Euphoria, drama, aktivní publikum, užití a uspokojení, recepční analýza

Keywords

popular culture, series, Euphoria, drama, active audience, uses and gratifications, reception analysis

Title

Audience Perception of the Euphoria Series

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala své rodině a příteli za veškerou podporu, kterou mi během psaní poskytli. Děkuji také Mgr. Tereze Fousek Krobové, Ph.D. za vedení mé diplomové práce a všem respondentům a respondentkám za ochotu zúčastnit se výzkumu.

Obsah

Úvod	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 Populární kultura	11
1.1 Populární texty.....	13
2 Mediální publikum	15
2.1 Behavioristický přístup k výzkumu publika.....	16
2.1.1 Užítí a uspokojení.....	17
2.2 Kulturní studia a recepční analýza.....	21
2.2.1 Výzkum publika v kulturní perspektivě	23
2.2.2 Afektivní dispozice a morální posudky publika	26
3 Seriál.....	31
3.1 Vývoj seriálové tvorby	33
3.2 Komplexní seriálové drama.....	35
4 Seriál Euphoria	40
4.1 Popis děje seriálu	42
4.2 Žánrové vymezení	47
4.3 Produkce HBO.....	49
4.4 Hlavní motivy seriálu	50
4.4.1 Drogová závislost	50
4.4.2 Duševní zdraví a trauma	51
4.4.3 Sexualita	54
4.4.4 Násilí.....	56
4.5 Audiovizuální specifika seriálu Euphoria.....	57
4.5.1 Emocionální realismus	57
4.5.2 Hudba.....	59

PRAKTICKÁ ČÁST	60
5 Metodologie výzkumu.....	60
5.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky	61
5.2 Metoda sběru dat	61
5.3 Výzkumný vzorek.....	62
5.4 Metoda analýzy dat.....	63
6 Vyhodnocení výzkumu.....	64
6.1 Pozitivní ohlasy a doporučení prediktorem sledování seriálu	64
6.1.1 Význam sociálního kontextu	66
6.2 Percepce celkové atmosféry seriálu jako temné	67
6.2.1 Vyvrácení předsudků o žánru seriálu pro teenagery	68
6.2.2 Autentická reprezentace dospívání s vyhrocenými prvky	69
6.2.3 Kontroverze a extrémní situace	73
6.3 Identifikace drogové závislosti a sexuality jako hlavních motivů seriálu	75
6.3.1 Souvislost drogové závislosti s traumaty protagonistky.....	75
6.3.2 Sexualita v seriálu jako výstřední záležitost.....	77
6.4 Intenzivní prožívání děje	79
6.4.1 Převládající pocity smutku a empatie.....	80
6.4.2 Zesílení emocionálního prožitku audiovizuální tvorbou	82
6.4.3 Skepse vůči proměně postoje protagonistky	83
6.4.4 Komplexita postav prediktorem diváckého požitku.....	85
7 Shrnutí a interpretace výsledků výzkumu	86
Závěr.....	93
Summary.....	95
Seznam použitých zdrojů.....	97
Teze diplomové práce.....	104
Seznam příloh.....	107

Úvod

Tématem této diplomové práce je seriál *Euphoria*. Ačkoliv byl uveden již v roce 2019, je stále považován za jeden z nejvýraznějších seriálů o mladé generaci. Hlavní roli v něm ztvárnila známá herečka Zendaya, jejíž role Rue byla následně oceněna diváky i kritiky. Seriál *Euphoria* se zabývá otázkami identity, drogové závislosti, sexuality a psychických problémů. Popularita seriálu překračuje limity úspěchu seriálové tvorby a *Euphoria* se tak v současnosti často označuje za kulturní fenomén. Širší publikum zaujala zejména svou schopností výstižně vykreslovat problémy současné mladé generace a působit na emoce diváků svým audiovizuálním zpracováním.

Teoretická část postupuje od obecnějšího teoretického vymezení populární kultury a publika až k samotnému seriálu *Euphoria*. V úvodních kapitolách teoretické části je přiblížena populární kultura. Ta je definována a poskytuje přehled o tom, jak se z mediálních sdělení stávají populární texty. Vzhledem k zaměření práce na diváckou percepci jsou dále představeny koncepce o studiu publika a přístupy k jeho zkoumání. Nejprve je definován behavioristický přístup se zaměřením na užití a uspokojení. Tento koncept zkoumá uspokojení potřeb publika. Druhý přístup k výzkumu publika je kulturální. V jeho rámci se uplatňuje recepční analýza, pomocí které lze zkoumat, jakým způsobem diváci interpretují populární texty. Další část je věnována teoretickému vymezení seriálu, včetně historického kontextu a představení žánru komplexního seriálového dramatu, který je vzhledem ke svým specifickým a aplikovatelnosti na seriál *Euphoria* klíčový. V rámci kapitoly věnované seriálu *Euphoria* jsou popsány hlavní motivy i děj seriálu, protože znalost dějových situací je důležitá pro pochopení divácké percepcie v praktické části. Pozornost je věnována také audiovizuálním specifickým seriálu, kterými se tento seriál vymyká konkurenci a která hrají důležitou roli v diváckém prožitku.

Pro praktickou část je vybrán kvalitativní výzkum, jež poskytuje hlubší vhled do toho, jak seriál zapůsobil na diváky. Realizován je prostřednictvím polostrukturovaných hloubkových rozhovorů s osmi diváky seriálu *Euphoria*. Získaná data jsou následně analyzována metodou zakotvené teorie. Cílem této diplomové práce je přinést poznatky o tom, jakým způsobem diváci vnímají seriál *Euphoria*. Předmětem výzkumu jsou proto motivace diváků pro sledování seriálu a interpretace hlavních motivů a chování postav. Dále je součástí výzkumu emocionální zapojení diváků a percepcie audiovizuálního zpracování.

Během vypracování diplomové práce došlo k mírnému odchýlení od tezí v oblasti cíle práce a metody zpracování materiálu. Namísto dospívání se do popředí výzkumu dostal seriál *Euphoria* jako celek za účelem volnější divácké interpretace a zahrnutí komplexity seriálu. Zároveň bylo upuštěno od deskripce audiovizuální tvorby seriálu, protože by její realizace nepřinesla žádné nové poznatky. Specifičnost seriálu zapříčinila to, že samotní tvůrci podali veřejnosti veškeré informace o technikách a principech audiovizuálního zpracování.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Populární kultura

Populární kultura je nedílnou součástí života společnosti. Neustále se vyvíjí, formuje její zájmy a zrcadlí její přesvědčení a chování. Na pomezí tohoto kulturního fenoménu se ocitají média, která jsou nástrojem pro ono zrcadlení a formování společenských norem. Tato kapitola si dala za cíl teoreticky vymezit populární kulturu a charakterizovat znaky populárních textů.

Pojem populární kultura není na akademické půdě zcela jasně definován. Nejedná se o zavedenou konceptuální kategorii, ani o ustálený soubor textů a praktik. Podle Storeyho lze souhrnně říci, že: „*populární kultura je ve skutečnosti prázdná konceptuální kategorie, kterou lze v závislosti na kontextu použití vyplnit širokou škálou často protichůdných způsobů*“ (2018, s. 14). Samotné slovo populární v sobě nese znak široké obliby lidí. Tato skutečnost by se mohla uplatnit v definici a označila by tak populární kulturu za líbivou kulturu. Problematickým aspektem této definice je ale příliš obecný aspekt široké obliby, která se obtížně kvantitativně měří (Storey, 2018, s. 5). Není zcela jasné, jaký počet zhlédnutí pořadů či prodaných vstupenek lze považovat za nositele popularity.

Podle Reifové způsobuje ambivalence termínu populární kultury nejasnost v jeho uchopení a určení společenské role. Označení populární tak může nést pozitivní, negativní, ironickou ale i vážně míněnou konotaci (Reifová et al., 2004, s. 116). Nejednoznačnost pojmu populární kultura také zapříčinila nejasnost s jeho časovým vymezením. Někteří akademici zařazují zrod populární kultury do období devatenáctého století, které je charakteristické procesy modernizace, industrializace, urbanizace a sekularizace. Jiní zase vnímají její zrod již v období raného novověku. Jisté ovšem je, že v postmoderní společnosti se populární kultura začlenila do každodenního života a stala se společensky akceptovanou.

Často bychom se setkali s definicí populární kultury v závislosti na jejím vymezení vůči jiným oborům, jakými jsou například vysoká kultura či lidová kultura. V těchto souvislostech je však vnímána jako podřadná a pojmenovává oblast kultury, která je považovaná za zbytkovou. Barker poukazuje na to, že zastánci uchování nepoměru mezi vysokou a populární kulturou argumentují tím, že estetická kvalita hraje klíčovou roli. Formální projevy obsahu ve vysoké kultuře jsou podle nich sofistikovanější a komplexnější než u populární kultury (Barker, 2006, s. 145).

Obecně však záleží na vkusu, který nelze zobecnit ani ustanovit na základě určitých kritérií. Co bylo v minulosti považované za populární kulturu můžeme dnes považovat za kulturu vysokou. Vhodným příkladem tohoto jevu je vývoj pohlížení na tvorbu Williama Shakespeara (Storey, 2018, s. 6). V šestnáctém a sedmnáctém století byla Shakespearova tvorba určena širokému publiku a jeho divadelní hry se uváděly v divadlech pro všechny vrstvy společnosti. Ačkoliv považujeme Shakespeara za jednoho z historicky nejvýznamnějších dramatiků, jeho tvorba nebyla v té době považována za produkt vysoké kultury. Až v průběhu následujících století se jeho dílo začalo studovat, interpretovat a získalo status vysoké kultury. Je tedy vhodné si uvědomit, že se teoretická rovina populární kultury mění v závislosti na čase a vývoji společnosti, která ji konstruuje.

V současnosti se populární kultura vyrábí převážně komerčně (Barker, 2006, s. 145). V této souvislosti je možné ji vnímat jako kulturu masovou. Perspektiva masové kultury vychází z toho, že je komerční a vyrábí se ve větším množství pro hromadnou spotřebu masy (Storey, 2018, s. 8). V okamžiku, kdy se masová kultura dostane do kontaktu s publikem, záleží na kulturní kompetenci publika a jeho schopnosti zorientovat se ve zdrojích, aby následně dosáhla porozumění. V oblasti masového tisku pozorujeme jistou homogenizaci čtenářů novin, kteří jsou již zvyklí na novinářský způsob rétoriky. Populární tisk je charakteristický širokou oblibou veřejnosti a funguje také jako zprostředkovatel okolního světa, se kterým se lidé ztotožňují (Conboy, 2002, s. 13). Zároveň je nutno zmínit jeho selektivní funkci, v rámci které si masové médium vybírá, jaká témata v daném období dominují a vyžadují saturaci.

Populární kultura se musí vyvíjet organickým způsobem mezi lidmi. Není možné ji vnímat jako komoditu, která se izolovaně vyrobí, jen aby se prodávala. Naopak je nutné si uvědomit, že jejím tvůrcem je sama společnost, která se neustále proměňuje. (Fiske, 1991, s. 23–25). Pokud se zaměříme na televizní pořad jako komoditu, na rozdíl od hmotných produktů jeho ekonomická funkce nekončí tím, že se prodá příjemcům. Televizní pořad totiž produkuje diváky, kteří jsou poté komerčně důležití pro inzerenty.

V okamžiku, kdy dochází u diváků na základě sledování televizních pořadů k vytváření emocí a nových poznatků, slouží televize jako jejich poskytovatel, a tedy i významný zdroj populární kultury (Fiske, 1991, s. 26–28). Jedná se tedy konkrétně o moment střetu diváka s médiem, který nese nejzřetelnější prvky populární kultury.

1.1 Populární texty

Mediální sdělení jsou průmyslově produkována a distribuována. Mohou to být tištěné dokumenty, televizní pořady nebo filmy. V momentě, kdy se však toto mediální sdělení dostane k divákovi, se v teoretické rovině označí za text (Fiske, 2011, s. 14). Dále závisí na divákovi, jakým způsobem dané texty interpretuje. Některá témata si lidé zvolí a začlení je do populární kultury, jiná zůstávají v pozadí.

Fiske uvádí, že populární texty by měly být k produkování (Fiske, 1991, s. 103–104). Tímto termínem navazuje na Barthesovo dělení na texty, které mají tendenci ke čtení a k psaní. Texty ke čtení jsou jednoduché na „čtení“ a obsahují zřetelně formulované významy. Texty k psaní jsou pro čtenáře výzvou a nutí jej, aby je interpretoval a utvářel vlastní významy (Barthes, 1974, s. 4). Zatímco Barthes vnímá texty ke čtení za široce dostupné a populárnější, Fiskeova nová kategorie textů k produkování spíše navazuje na texty k psaní, které však v tomto případě nejsou obtížné na porozumění, ale v závislosti na obeznámení diváka s dominantní ideologií otevřeně poodkrývají veškeré významy a interpretace, které jsou mimo společenskou kontrolu. Z tohoto důvodu je tedy poměrně obtížné populární kulturu ovlivňovat a záleží zde na příjemcích, jakým druhům komodit se rozhodnou přiřadit hlubší význam.

Při analýze populárních textů je nejvhodnější postupovat ve dvou rovinách (Fiske, 1991, s. 105). Počátečním bodem by měla být interpretace struktury textu. Pomocí sémiotiky, ideologické interpretace a psychoanalytické analýzy je možné z textu vyčíst spoustu důležitých informací. V populární kultuře je však důležitá také druhá rovina, která se zabývá způsobem, jakým publikum text vnímá, a jak pomocí interpretace spoluvytváří populární kulturu. V tomto případě je možné zaznamenat jednotlivé prvky, které rozhodly o zařazení textu do populární kultury.

Texty populární kultury jsou nositelem jak dominantní ideologie, tak možnosti tyto ideologické významy odmítat. Aktivní jedinci mají moc dominantní významy v kulturních produktech odhalit a modifikovat. Příkladem toho jsou džíny v Americe v devadesátých letech, které byly masově vyprodukovány a celoplošně distribuovány. Mladí lidé začali džíny různými způsoby trhat a vytvořili si z toho vlastní módní trend (Fiske, 1991, s. 5). V kapitalistické společnosti lidé v rámci populární kultury neprodukují vlastní komodity, ale pracují s tím, co jim je poskytnuto, a proto kreativita nepramení z něčeho zcela jedinečného, ale pracuje s užitím průmyslových komodit. Modifikace významů v sobě nese výhodu

vzdorovat dominantní ideologii, namísto jejího pasivního následování.

Ideologické významy se v populární kultuře kromě komodit objevují také v médiích. V mediálním kontextu je považován model *zakódování a dekodování* od Stuarda Halla (1990) za významný posun v myšlení, kdy se z představy o vkládání ideologie do mediálního textu začalo uvažovat o tom, jak publikum tuto ideologii vyčte. Publikum populární texty interpretuje a často odhaluje jiné významy, než jaké dominantní ideologie prvotně zamýšlela. V této situaci lze připomenout fenomén „čtení mezi řádky“ (Reifová et al., 2004, s. 117). Stále ovšem platí, že dekodovat a interpretovat dovedou jedinci na základě vlastní kompetence a sociální praxe.

2 Mediální publikum

Jak již bylo zmíněno, publikum se aktivně zapojuje do populární kultury a utváří ji, zatímco populární kultura má vliv na jeho identitu, hodnoty a sociální normy. Vztah mezi publikem a populární kulturou je tedy symbiotický a komplexní a jeho studium je v neustálém vývoji vlivem technologického pokroku a globalizace.

Publikum vzniká v rámci daného sociálního prostředí, a zároveň reaguje na konkrétní model působení médií. Mediální konzumace je způsobena jak dostupností médií, tak životním stylem lidí. Podle Sullivana je koncept publika založený na dvou představách (2020, s. 29). První představa je založená na získávání informací, konkrétně na schopnosti publika slyšet informace a účelně jim věnovat pozornost. Ve své podstatě tedy vychází z aplikace přenosového modelu komunikace, ve kterém je důraz kladen na obsah zprávy, roli odesílatele i příjemce. Tento přístup se uplatňuje především ve formulacích kritických teorií sociální komunikace, které pohlíží na média negativně a do jisté míry je vnímají až jako sociálně destruktivní (Jirák a Köpplová, 2009, s. 219). Tato představa se obecně označuje za koncepci pasivního publika.

Druhá představa je založena na významu. Nezabývá se již transakční podobou komunikace, ale popisuje vztah mezi odesílatelem a příjemcem jako kontinuální proces, který může, ale nemusí být záměrný (Sullivan, 2020, s. 29). V tomto procesu není kladen důraz na zprávu, ale na význam, který jí přiřadí příjemce. Proto se tato představa vztahuje na koncepci aktivního publika, která nahlíží na publikum jako na aktivního činitele při nakládání s médii. Tím, že si různými způsoby vykládá a využívá mediální sdělení, se podílí na formování kulturního prostředí (Jirák a Köpplová, 2009, s. 219). Zatímco je tedy hlavním konceptem studia populárních textů pluralita významů, v oblasti studia aktivního publika se tento koncept stále používá, ale konkrétně se vztahuje na významy, které publikum přisuzuje médiím.

V televizním kontextu je předmětem zkoumání publika především otázka, proč publikum sleduje televizní pořady (Bignell, 2013, s. 256). Ačkoliv je povaha takového výzkumu komplexní, snahou je zejména pochopit, jak publikum v souvislosti s médii reaguje. Namísto statistických informací se tedy výzkumníci zajímají převážně o kvalitativní údaje.

Koncepce aktivního publika staví v rámci mediální komunikace do popředí publikum. Publikum je aktivně zapojeno do procesu tvorby obsahu, diskuzí a sdílení informací s ostatními. Již v roce 1948 se podařilo Lazarsfeldovi, Berelsonovi a Gaudetové prokázat

v jejich výzkumu *The People's Choice* aktivní roli publika s mediovaným sdělením. Jejich výzkum zkoumal vliv médií na voličské chování a bylo zjištěno, že většina voličů je před volbami již rozhodnutá a vybírá si taková média, která podporují jejich politické přesvědčení, čímž se nadále utvrzují ve své volbě. Zároveň výzkum potvrdil existenci tzv. názorových vůdců, kteří jako aktivnější členové publika zpracují mediovaná sdělení, a dále je šíří mezi ostatní členy společnosti, kteří názorovým vůdcům důvěřují. Tímto se sepsala hypotéza dvoustupňového toku komunikace. Druhý stupeň v tomto případě představuje okamžik, ve kterém se informace z médií dostává nejprve skrze názorového vůdce a až poté k lidem (Jiráček, Köpplová, 2009, s. 224–225).

Na výzkum *The People's Choice* později navazovaly další výzkumy a jen se potvrdilo, že se v praxi nesečkáme pouze s dvoustupňovým tokem komunikace, ale vícestupňovým. Při konzumaci médií publikum interpretuje mediální sdělení aktivně a sociální vazby jedinců z publika ovlivňují, jakým způsobem se tato sdělení vnímají.

2.1 Behavioristický přístup k výzkumu publika

Behavioristický přístup v tradici výzkumu publika postupoval nejprve optikou pasivního publika a lineárního způsobu komunikace. Předmětem zkoumání byly zejména účinky médií na publikum a předpokládalo se, že média na publikum jistým způsobem působí, přesvědčují jej a ovlivňují jeho chování.

V rámci výzkumu účinků médií se zkoumala kauzální souvislost mezi mediálním obsahem a diváckým chováním. Předpokládalo se, že sexuální a násilný mediální obsah ovlivňuje chování zejména mladého publika a žen (Hartley, 2020, s. 127). Metodologie zkoumání účinků médií postupovala ve dvou fázích. Nejprve se pomocí obsahové analýzy spočítalo množství znepokojivých televizních záběrů, čímž se prokázala problematičnost televizního obsahu. Ve druhé fázi se zkoumalo chování jedinců po zhlédnutí znepokojivých záběrů, a následně se výsledky porovnály se společenskou situací. Značné limity tohoto laboratorního výzkumu ale spočívaly v izolování zkoumaných jedinců a zanedbání reálné zkušenosti diváků. Nebral se v potaz kontext, osobní přesvědčení diváků a jejich televizní preference. Nicméně i v současnosti je tradice mediálních účinků relevantní, pokud se například zjistí souvislost mezi násilným činem jedince a jeho zálibou ve sledování násilného mediálního obsahu (Brooker a Jermyn, 2008, s. 7).

Druhý proud behavioristického výzkumu spočívá v přístupu k publiku jako k aktivnímu činiteli mediální komunikace a důraz je kladen především na užití médií (McQuail, 2009, s. 414). O tomto směru lze uvažovat jako o kritice modelu přímých účinků, protože se výzkumný zájem přesunul z působení médií na publikum na zodpovědnost publika při výběru médií.

Během první zlaté éry televize, která přišla v padesátých letech minulého století, byla ve Spojených státech založena televizní studia. Nezabývala se televizí v technologickém smyslu, ale pozorovatelným mediálním chováním publika a hledala způsoby, jak by se experimenty v souvislosti s mediálním chováním jednotlivců daly vědecky replikovat. Na základě tohoto výzkumného přístupu se američtí výzkumníci pokoušeli popsat, jaké užití a uspokojení poskytuje televize svému publiku (Hartley, 1999, s. 131). Televize jako médium nemá v tomto kontextu kulturní konotaci, ale behaviorální, sociálně-psychologickou a funkční. Výzkumníci se například zajímají o způsob, jakým diváci používají drama k uspokojení svých psychologických potřeb nebo rozptýlení. Mezi nejznámější teoretiky v této oblasti patří Gerbner, McQuail, Katz nebo Blumler. Přístup užití a uspokojení, který společně zformulovali Katz, Blumler a Gurevitch je předmětem následující kapitoly.

2.1.1 Užití a uspokojení

Na pomezí behavioristických teorií účinků na publikum a kulturních studií, se nachází přístup užití a uspokojení, který určitým způsobem slouží jako inspirace pro metodu tzv. recepční analýzy (Reifová et al., 2004, s. 303). Té se bude podrobněji věnovat následující kapitola. Někteří akademici navrhovali sloučit dvě disciplíny – výzkum účinků médií a výzkum užití a uspokojení, protože se zprvu mohou zdát velmi podobné. Zásadní rozdíl ale spočívá ve způsobu, jakým se během zkoumání postupuje (Rubin, 2008, s. 171–172). Výzkumníci mediálních účinků svou práci staví na procesu masové komunikace, zatímco výzkumníci užití a uspokojení prvotně vychází z osobních zkušeností samotných diváků.

Posun od pasivní role publika k aktivní perspektivě, při které je publikum vnímáno jako aktivně vyhledávající a využívající média za účelem splnění specifických potřeb, byl tehdy výchozím bodem k výzkumu Katze, Blumlera a Gurevitcha. Společně předložili klíčové koncepty přístupu užití a uspokojení s důrazem na publikum a rozmanitost využití médií. Studie uvádí, že uspokojení publika může být způsobeno alespoň třemi faktory: mediálním obsahem, užíváním média jako takového a sociálním kontextem, který určuje, do jaké míry

je publikum vystaveno různým druhům médií (Katz, Blumler, Gurevitch, 1973, s. 514). Zdroj uspokojení v podobě mediálního obsahu je již od počátku předmětem zkoumání, protože v okamžiku, kdy si člověk potřebuje odpočinout nebo se zabavit, sledování televize tuto potřebu spolehlivě naplní.

Otázkou ovšem zůstává, jaké atributy dohromady činí média více či méně schopná uspokojovat různé potřeby. Může to být spojení charakteristických obsahů (např. text, obraz, zvuk), typických znaků (např. tisk, vysílání; čtenářská, vizuální nebo audiovizuální recepce) a typických situací, při kterých lidé přicházejí do styku s médii (např. doma, mimo domov; sami, ve společnosti). Katz, Blumler a Gurevitch užití a uspokojení vnímají z perspektivy jedince, na jehož základě můžeme porozumět mediálnímu publiku jako celku. Popisují pět základních předpokladů pro tento přístup:

1. Publikum je vnímáno jako aktivní. Mediální chování jedinců, včetně výběru a užití média je účelné a zaměřené na jejich individuální cíle.
2. Účinky médií na publikum by neměly být generalizovány, jsou výsledkem aktivní volby publika. Publikum užívá a vybírá média k tomu, aby uspokojilo konkrétní potřeby.
3. Média působí jako jeden ze zdrojů uspokojení lidských potřeb. Zatímco některé potřeby mohou být zcela nebo částečně naplněny konzumací médií, jiné vyžadují funkční alternativy.
4. Jedinci mají dostatečný přehled o svých individuálních potřebách, zájmech a motivacích při výběru médií a jsou schopni poskytnout relevantní obraz svého mediálního chování výzkumníkům.
5. Výzkumníci by neměli nijak hodnotit mediální preference publika. Posuzovat výběr médií, motivace a okolnosti se v tomto případě přísluší pouze publiku. (Katz, Blumler, Gurevitch, 1973, s. 510–511).

Z předpokladů je zřejmé, že ačkoliv dříve byla ústředním bodem zkoumání individuální volba, přístup užití a uspokojení bere v úvahu sociální prostředí publika a snaží se zahrnout veškeré okolnosti, které publikum vedou k uspokojení potřeb. Konkrétně bychom mohli uvést případ, kdy se jedinec rozhodne sledovat film ve společnosti svých přátel. Jeho prvotní motivací nemusí být daný film shlédnout, ale trávit čas s přáteli. Sullivan proto v tomto případě přisuzuje užití médií přivlastky situační a kontextová (Sullivan, 2020, s. 149).

Ve snaze vytvořit obecný teoretický rámec, podle kterého by bylo možné přesněji zkoumat motivace publika pro konzumaci médií, se McQuail, Blumler a Brown inspirovali Lasswellovou charakteristikou funkcí médií a určili čtyři kategorie vyjadřující užití a uspokojení mediálního publika:

- rozptýlení (*diversion*)
- osobní vztahy (*personal relationships*)
- osobní identita (*personal identity*)
- pozorování (*surveillance*) (Katz, Blumler, Gurevitch, 1973, s. 512–513).

Rozptýlení (zábava) pro publikum představuje formu pomyslného útěku z reality a odpočinku od každodenního stresu. Kategorie osobních vztahů v sobě skrývá možnost navázat konverzaci s ostatními jedinci, kteří zhlédli stejný mediální obsah (např. online komunity, diskuze s přáteli). Pod kategorií osobní identita spadá schopnost porovnat osobní život diváků s postavami, a případně se jejich jednáním nechat inspirovat. Poslední kategorií je pozorování (*surveillance*), která je v novějších výzkumech přístupu užití a uspokojení označována spíše za vyhledávání informací (*information seeking*). Pomocí této kategorie se dozvídáme informace o tom, co se děje ve světě a v životech ostatních, ať už fiktivně nebo ve skutečnosti. Pozorování v užším smyslu s přesnějším anglickým označením *surveillance* je vhodnější především pro výzkumy zabývající se publikem reality show.

Sullivan poukazuje na to, že studium přístupu užití a uspokojení ve své podstatě zcela zanedbává vlivy médií na člověka. Teorie užití a závislosti, se kterou přišli Ball-Rokeach a DeFleur (1976) pracuje s myšlenkou, že média mají schopnost utvářet potřeby. Dané potřeby, které souvisí s médii nejsou vrozené, ale naučené vlivem sociální zkušenosti (Sullivan, 2020, s. 150–151). Jejich teorie je ve své podstatě postavena na přístupu užití a uspokojení, ale zároveň poukazuje na to, že v okamžiku, kdy k uspokojení potřeb jedince dochází pouze za pomoci médií, pak jsou média schopna ovlivňovat názory a chování publika. Proto se teorie užití a závislosti zmiňuje v kontextu s koncepcí pasivního publika.

Rubin označuje typ diváka, který uspokojuje svou potřebu úniku, ritualizovaný či habituální. Charakterizuje tak diváka sledujícího televizi ze zvyku, nebo aby mu volný čas rychleji ubíhal. Zároveň do jeho charakteristiky přidává element zábavy. Dle předpokladů pro přístup užití a uspokojení je publikum považováno za aktivní, které si aktivně vybírá obsah. V tomto případě je však aktivita publika snižena a do popředí se dostává uspokojení potřeby relaxace. Druhý typ diváka – instrumentální, se vyznačuje motivací sledovat televizi za účelem

vyhledávání nových informací a učení (Rubin, 2008, s. 172–173). Následkem tohoto motivačního vzorce je zvýšená sledovanost zpráv, dokumentů, rozhovorů a vědomostních soutěží. Instrumentální diváci si vybírají, jaký obsah chtějí sledovat a vnímají televizní obsah jako zprostředkovanou realitu. Na rozdíl od motivačního vzorce ritualizovaného diváka, který vyhledává zábavu, nenachází divák uspokojení v rozsahu média, ale v jeho konkrétním obsahu. Sociální kontext publika je potom dalším z důležitých faktorů, které aktivitu ovlivňují. Fyzické zdraví, mentální stav a ekonomická stabilita ovlivňují mediální chování publika a určují sklon k ritualizovanému či instrumentálnímu sledování. Rozdělení publika na tyto dva typy je názorným ukazatelem toho, jak důležité je v rámci výzkumů brát v úvahu komplexitu aktivního publika.

Výzkumníci z kanadské univerzity se ve své studii aplikující přístup užití a uspokojení zaměřili na publikum kriminálních dramát (Lauricella et al., 2012, s. 47-60). Cílem výzkumu bylo prozkoumat vztah mezi televizním pořadem a diváky, kteří jej sledují. Konkrétně se testovaly tři nezávislé proměnné (věk, pohlaví a frekvence sledování) proti čtyřem závislým proměnným (vyhledávání informací, ztotožnění, sociální interakci a zábavě), přičemž všechny čtyři závislé proměnné se v rámci studie označily za celkové uspokojení (*full gratification*).

U téměř poloviny respondentů se zjistila motivace sledování kriminálních dramát z důvodu získání nových informací. Zhruba polovina respondentů také uvedla, že se neztotožňují s postavami ze seriálů. Co se týče vztahu sledování kriminálních dramát a sociální interakce, nejvíce respondentů uvedlo, že sledují kriminální dramata z důvodu následujícího rozvoje diskuzí s ostatními diváky. V kvalitativní části dokonce uvedli, že konverzace během nebo po sledování seriálu je pro ně důležitou součástí, čímž se potvrzuje důležitost společensko-kulturního prostředí publika. Poslední zkoumanou proměnnou byla zábava. Téměř polovina respondentů nesleduje kriminální dramata kvůli potřebě úniku z reality, ale označila sledování za způsob relaxace. Uvedli dokonce, že jsou pravidelnými diváky konkrétních kriminálních dramát. Tato skutečnost je v souladu s Rubinovým označením ritualizovaného diváka. Jak již bylo zmíněno, všechny čtyři závislé proměnné dohromady se ve studii popisují jako celkové uspokojení. Ukázalo se, že zvyšující se frekvence sledování je významným prediktorem k celkovému uspokojení (Lauricella et al., 2012, s. 53-54). Čím častěji diváci sledují kriminální dramata, tím více dochází k uspokojení jejich potřeby ztotožnění, sociální interakce, zábavy a potřeby získat nové informace.

Drama je vhodným mediálním textem, na který lze aplikovat přístup užití a uspokojení. Seriálová dramata poskytují publiku zábavu a pomyslný útek ze shonu každodenního života. V jednotlivých epizodách se mohou řešit situace, které jsou paralelou běžného života a diváci se z možných reprezentovaných řešení mohou nechat inspirovat. Dokonce se často s určitými situacemi či charaktery přímo identifikují. Souběžně s vývojem dějové linie si publikum utváří vztah s postavami, protože v průběhu určitého časového úseku sledují, jak se v různých situacích postavy chovají. Diváci poté mohou navzájem diskutovat s ostatními o dění v seriálu, rozebírat důvody, proč se určité situace staly a polemizovat nad možným budoucím vývojem. K podpoření zájmu publika sledovat navazující epizody seriálu se na mediálně přesyceném trhu často používá prvek tzv. cliff-hangeru¹, čímž se také zvyšuje napětí a zintenzivňuje divácký zážitek.

2.2 Kulturní studia a recepční analýza

Tato kapitola se z velké části věnuje kulturním studiím, které se zabývají dynamikou moci, reprezentací a socioekonomickými vlivy, jež tvoří kulturní produkci i spotřebu. Zabývají se ale také rolí publika v populární kultuře a pomocí recepční analýzy zkoumají to, jak publikum interpretuje populární texty a reaguje na ně. Důležitá je v tomto procesu rozmanitost diváckých zkušeností a kontext, který ovlivňuje interpretaci.

Kulturní studia se začala konstituovat v druhé polovině šedesátých let minulého století. Pohlíží na kulturu v širokém smyslu jako antropologie, která bere v potaz všechny aspekty lidského života, ale i v užším smyslu, podobně jako humanitní vědy, které se věnují jednotlivým oborům (např. interpretace textů). Vyvinula se ze zkoumání moderních průmyslových společností a obvykle používá interpretační a hodnotící metody. Od tradičních humanitních věd se liší odmítáním myšlenky, že kultura je pouze „vysoká kultura“, jako je obecně vnímáno například výtvarné umění. Místo toho kulturní studia vnímají všechny formy kulturního vyjádření jako hodné analyzování ve vztahu k jiným kulturním tvorbám a sociálnímu a historickému kontextu (Grossberg, Nelson a Treichler, 1992, s. 4). Obecně tedy zkoumají všechny aspekty umění, komunikační způsoby, přesvědčení a instituce.

¹ Termínem cliff-hanger se označuje dramatický dějový moment v závěru seriálové epizody či série, který není uzavřený a podněcuje tedy diváka, aby v navazující epizodě zjistil, jak situace dopadla.

Reifová popisuje kulturní studia jako: „*směr mediálních a sociálních studií, navazující na kritickou tradici marxistické a neomarxistické teorie médií; na rozdíl od nich však za určující element produkce i recepce mediálních textů nepokládá ekonomicko-politické vztahy sociálního systému, ale kulturu*“ (2004, s. 241). Kulturní studia tedy pohlížejí kriticky na teorie marxismu a neomarxismu, které měly tendenci analyzovat média z pohledu moci a ideologie a vnímaly média jako nástroj sloužící k udržení hegemonie vládnoucích tříd. Zatímco marxistické teorie považovaly ekonomicko-politické vztahy za klíčový prvek určující produkci a recepci mediálních textů, kulturní studia považují za klíčový prvek kulturu.

Barker zdůrazňuje snahu kulturních studií „*hovořit o určitých tématech, sociálních aktivitách či institucionálních lokalitách, s čímž také souvisejí určité formy jednání*“ (Barker, 2006, s. 98). Kulturní studia tedy vedou diskuze o oblastech zájmu, a souvisí s klíčovými koncepty zahrnujícími kulturu, ideologii, identitu, moc, reprezentaci, ale ve vysoké míře také populární kulturu.

V rámci moderních kulturních studií se při výzkumu publika využívá metoda recepční analýzy, pomocí které se zkoumá způsob, jakým diváci interpretují populární kulturu a jak se do ní zapojují. Důraz je přitom kladen na různorodost interpretace, protože jednotliví diváci mohou stejný populární text vnímat různě. Pro tvorbu významů z textů je důležitý také sociální a kulturní kontext, včetně osobních zkušeností publika. McQuail předkládá základní rysy kulturní (recepční) tradice výzkumu publika:

- Mediální texty musí být porozuměny perspektivou publika, které z nich vyvozuje významy a uspokojení. Dělá tak nepředvídatelně a různorodě.
- Proces užívání médií, včetně jeho vývoje a projevů v konkrétních kontextech, je klíčovou oblastí zájmu.
- Užívání médií je obvykle specifické pro danou situaci a je zaměřeno na sociální úkoly, které vyplývají ze zapojení do „interpretativních komunit“².
- Publikum často vytváří samostatné „interpretativní komunity“ pro konkrétní mediální žánry. Navzájem potom sdílí podobnou zkušenost a rámce pro porozumění médiím.
- Publikum nikdy není pasivní a jeho členové si nikdy nejsou rovni. Někteří z nich

² Interpretativními komunitami označuje teoretik Lindlof (1988) skupiny lidí s podobnými zkušenostmi a kulturním zázemím, což ovlivňuje způsob, jakým interpretují mediální texty.

mohou být zkušenější nebo angažovanější.

- Metody v rámci recepční tradice musí být kvalitativní a hloubkové, často etnografické povahy. Musí zvažovat obsah, recepci i kontext (McQuail, 2009, s. 415).

Cílem recepční analýzy tedy není nalézt konkrétní význam mediálního textu, ale zjišťovat různé druhy významů pro různé příjemce. Dále je její snahou zjistit, v jakých kontextech se významy nachází a jaké proměny v čase lze pozorovat. Zabývá se i konkrétními účinky na publikum, které mohou být například poznávací nebo emocionální (Steiger, 2005, s. 2).

2.2.1 Výzkum publika v kulturní perspektivě

Tato kapitola se konkrétně zaměří na dvě klíčová díla v kontextu kulturních studií – *Čtení romancí* od Janice Radway (1991³) a *Divákem Dallasu* od Ien Ang (1985), které výrazně ovlivnily vývoj zkoumání mediálního publika na poli populární kultury.

V oblasti literatury ve věku masových médií se proslavila publikace *Čtení romancí*, která zkoumala způsoby, jakými ženy v patriarchální společnosti čtou romány a jaká využití v četbě nachází. Radway ve svém výzkumu zjistila, že jednou z motivací vracet se v četbě k romantické fikci spočívá v naplnění emocionální potřeby žen. Autoři romantických příběhů romantizují charakter mužských postav, čímž staví do kontrastu partnery čtenářek a fiktivní protagonisty. Americká společnost v osmdesátých letech byla charakteristická patriarchálními, konzervativními normami. Jelikož partneři čtenářek nebyli vychováni k pečujícímu chování, o jakém četly v románech, představovala pro ně četba zprostředkované uspokojení potřeby a vyjádření svých citů (Radway, 1991, s. 84–87). Opakované vyhledání romantické četby je způsobeno také pocitem útěku z reality, který umožňuje ženám úlevu od každodenního stresu. Koncept užití umění za účelem útěku není na poli populární kultury ničím novým. Pozorujeme jej zejména ve společnostech s jasně oddělenou pracovní dobou a volným časem (Radway, 1991, s. 92). Četba romantického žánru poskytuje ženám odpočinek a pocity štěstí, protože se s hlavními hrdinkami ztotožňují a dosahují tím citového naplnění.

Jazyk používaný při psaní populární romace je velmi jednoduchý, často obsahuje klišé, a větná skladba odpovídá technice realistického románu z 19. století (Radway, 1991, s. 189).

³ Poprvé byla kniha publikována v roce 1984.

Ženy si často neuvědomují, že text obsahuje kódy, které jsou ve skutečnosti historicky relevantní. Dalším typickým rysem pro tvorbu autorů romancí je neustálé opakování slovní zásoby. Opakují se deskriptivní pasáže o prostředích, ale i charakteristika hlavních postav. Intertextuální opakování vytváří základ, který čtenáře dále utvrzuje v jeho očekáváních (Radway, 1991, s. 195–196). Radway dále poukazuje na to, že některé ženy kreativně reagují na četbu romantických románů vymyšlením vlastních příběhů či rozšířením a modifikací existujícího fikčního světa. Navzdory tomu, že v období autorčiny tvorby nebyl fenomén fan fiction⁴ natolik známý jako dnes, několik konceptů z publikace s fenoménem souvisí. Četba romantických fikcí může být otevřená různým interpretacím a variacím. Výzkum Radway může nadále sloužit jako inspirace pro zkoumání publika mediálních obsahů, zejména pokud se soustředíme na genderové role, emocionální angažovanost publika a vliv kulturních kontextů.

V televizním kontextu je považována za významný milník v oblasti výzkumu publika publikace *Divákem Dallasu* od teoretičky Ang, která zkoumala tehdy velmi populární americký seriál Dallas, a jejíž dílo přispělo k následnému přesunu výzkumů z mediálních textů na publikum. Dallas se žánrově řadí mezi soap opery⁵ a kvůli vysoké popularitě se vysílal v hlavním vysílacím čase. V osmdesátých letech minulého století se stal symbolem nového televizního věku a na dlouhou dobu zůstal v kolektivní kulturní paměti⁶. Vysoká popularita seriálu spočívala ve schopnosti vyvolat v divácích pozitivní reakce a na ty se Ang ve svém výzkumu v Nizozemsku soustředí (Ang, 1985, s. 3–6). Seriál byl charakteristický velkým množstvím postav, dialogů a dějových linií v každé epizodě. Po vizuální stránce nebyl Dallas ničím odlišný od ostatních hollywoodských pořadů. Jelikož pozitivní reakce vzniká při interakci diváka se seriálem, nebudou pro výzkum důležité socioekonomické podmínky a psychologické charakteristiky respondentů.

Kvalitativní výzkum Ang započal inzerátem, který poslala do ženského magazínu Viva: „*Ráda se dívám na televizní seriál Dallas, ale často to vzbuzuje zvláštní reakce. Napsal by mi prosím někdo, proč se mu Dallas taky líbí, případně proč ho nemá rád? Vaše reakce bych ráda zahrнула do své vysokoškolské práce. Napište prosím...*“ (Ang, 1985, s. 10). Na základě

⁴ Fan fiction označuje psanou tvorbu fanoušků, ve které figurují populární fiktivní postavy. Často se tato fanouškovská tvorba nahrává na internet.

⁵ Soap opera je žánr seriálového dramatu, který je charakteristický melodramatickým vyprávěním zaměřeným na rodinné vztahy, emocionální konflikty a dramatické zvraty.

⁶ Kolektivní kulturní paměť je zprostředkované vědomí minulosti, o které má jedinec povědomí, i když ji sám nezažil.

zveřejněného inzerátu se ozvalo čtyřicet dva diváků, z nichž byli tři muži. Co se týče reprezentativnosti, nemůžeme hovořit o heterogenosti výzkumného vzorku, ale vzhledem k povaze výzkumu, který si dal za cíl zkoumat pouze složku požitku mohou dopisy přiblížit, jakou zkušenost mají s pozitivním či negativním postojem.

V odpovědích, které Ang dostala, je patrná buď vyloženě pozitivní nebo negativní zkušenost. Některé dopisy měly jasně definované, proč nemají rádi seriál Dallas. Vycházely přitom z kategorií tuzemské dominantní ideologie a zdá se, že ve svém postoji zaujímaly národní hrdost. V dopisech líčících oblibu bylo pochopitelně obtížnější přijít na to, v čem daný požitek ze sledování spočívá. Vzhledem k tomu, že seriál má v průběhu vysílání různý děj, jsou reakce diváků ambivalentní a protichůdné (Ang, 1985, s. 13). Je proto obtížné zjistit, jaký postoj diváci k seriálu celkově zaujímají. Ang odkazuje na Pierra Bourdieau, který populární požitek charakterizoval jako okamžitou emocionální reakci na podnět. Důležité ovšem je, že v momentu emocionální reakce se s podnětem nějakým způsobem ztotožňujeme. A tento akt rozpoznání je pro naši pozitivní diváckou zkušenost stěžejní (Ang, 1985, s. 20).

Podle Johna Fiske by mohl být seriál Dallas pro diváky interpretován jako kritika kapitalismu nebo patriarchátu, ale je zcela pravděpodobné, že někteří diváci se ztotožňují se seriálovými hodnotami zahrnujícími kapitalismus, konzumerismus, sexismus a rasismus (Fiske, 1991, s. 44). Na takové prostředí ostatně mohou být zvyklí z vlastní společenské zkušenosti. Otázkou zůstává, jak by vypadal výzkum Ien Ang na amerických divácích, namísto těch nizozemských, kteří na základě vlastní společenské zkušenosti porovnávají společenské podmínky v seriálu. Americké publikum nedokáže interpretovat rezistentní motivy obsahující americké postoje do takové míry, jako nizozemské publikum. V jiných zemích s jinými diskurzí je to právě americká podoba populární kultury, která je často užívána jako rezistentní prvek vůči dominantní ideologii.

Z dopisů diváků je zřejmé, že u každého se objevuje požitek z jiného důvodu. Shodným prvkem při interpretaci jejich reakce je však souvislost seriálu s jejich vlastní životní zkušeností a společenskou situací. Zároveň mají diváci při sledování seriálu možnost blíže poznat postavy a vcítit se do jejich situace, což do jisté míry umožňuje aktivní participaci na seriálovém dění (Ang, 1985, s. 26–34). Ačkoliv se děj odehrává v prostředí texaské naftařské rodiny, Ang je přesvědčena, že se diváci poznávají v příbězích mezi postavami, a ne v prostředí bohaté rodiny, ve kterém se děj odehrává. Ve fiktivním seriálovém světě mají

postavy centrální charakter. K percepci děje jako důvěryhodného přispívá, pokud elementy typu umístění, hodnota času nebo dějová situace ovlivňují chování postavy. Nejdůležitějším aspektem charakteru postav, ale i děje samotného, je opravdovost (*genuineness*). Pokud diváci ze seriálu vycítí opravdovost, zvyšuje se jejich divácká angažovanost. Z odpovědí na inzerát je zřejmé, že diváci, kteří mají negativní postoj vůči Dallasu, se od postav distancují a nejen, že si nepamatují jména postav, ale považují jejich charakter za nerealistický.

Dallas do jisté míry používá techniky hollywoodské produkce. Pro Hollywood je typické usilovat o naplnění vlastního snu a dosažení úspěchu. V seriálu se příběhy odehrávají v závislosti na ambicích členů rodiny Ewingových. Jelikož jsou hlavním tématem osudy bohaté americké rodiny, odpovídá tomu také jejich prezentace. Seriál se odehrává na krásném ranči, členové rodiny jsou luxusně oblékáni a řídí luxusní auta (Ang, 1985, s. 40–41). Z audiovizuálního hlediska nezaznamenáme nic vyloženě uměleckého nebo odlišného od běžné televizní tvorby. Kamera snímá jen místa, na kterých se děje něco stěžejního pro příběh a scény se plynule prolínají, aby nerušily narativní kontinuitu. Obliba sledování Dallasu spočívá také v jednoduchosti, která diváka nenásilně vede dějovými liniemi.

Z publikace *Divákem Dallasu* plyne významný koncept pro tuto diplomovou práci, který Ang nazývá „emocionální realismus“ (1985, s. 45). Pomocí tohoto konceptu dochází k propojení diváků s fiktivními postavami na emocionální úrovni a tímto procesem se zvyšuje divácký požitek z mediálního obsahu. Postavy se tedy na základě vytváření emocionálních vloh směrem k postavám jeví divákům jako realistické. Zdůrazňuje se přitom ztotožnění s povahami postav a jejich prožíváním fiktivních situací. Emocionální realismus je subjektivní záležitostí, protože se zdůrazňuje autenticita emocí diváků. Diváci mohou pociťovat různé emoce k různým postavám.

2.2.2 Afektivní dispozice a morální posudky publika

Emoce jsou důležitým prvkem při určení diváckého požitku i v následující teorii. Zde jsou při zkoumání mediálního požitku klíčovým prvkem fiktivní postavy. Jedná se právě o chování postav, ať už pozitivní či negativní, které přispívá k diváckému uspokojení. Scénáristé považují propracované a přesvědčivé postavy v televizní tvorbě za klíč k úspěchu (Mittell, 2015, s. 118). Na akademické půdě se objevilo několik výzkumů, které zkoumaly vztah, který mají diváci k postavám, a který se vyvíjí v závislosti na vývoji děje. Doposud však neexistuje teorie, podle které by bylo možné přesně určit, zda se jedinci bude líbit

konkrétní film, seriál, děj nebo postava. Existují ale teorie, které se snaží porozumět tomu, proč a jak diváci nacházejí v televizní fikci zábavu. V sedmdesátých letech minulého století se na poli výzkumu mediální zábavy objevila teorie afektivní dispozice, kterou společně zformulovali Zillmann a Cantor (1976). Zillmann a Cantor pomocí své teorie vysvětlili, že divácký požitek z mediálního obsahu vychází z afektivních dispozic, které diváci zaujímají vůči postavám a dějovým situacím, a na základě kterých si vytváří morální úsudky.

Zillmann popsal proces divácké emocionální reaktivity a tvorby dispozic při sledování fiktivního obsahu. Diváci během sledování fiktivního pořadu kontinuálně zaznamenávají chování postav a všímají si vzorců chování (Zillmann, 2013, s. 132). Tyto vzorce jsou tvořeny interakcemi postav a souhrnně utvářejí vývoj postavy. Na základě toho jsou poté diváci schopni postavy morálně kategorizovat a pohlížet na ně pozitivně nebo negativně. V případě, že se jedná o seriálové drama, divácké procesy morálního úsudku jsou zásadní pro pochopení toho, proč je divácké zaujetí vůči postavám důležitým prediktorem mediálního požitku.

Jedním z východisek a klíčovým faktorem teorie je schopnost empatie, která předpovídá vyvolání citové reakce lidí na základě podnětů v podobě emocionální reakce jiných lidí. Jinými slovy jde o vcítění se do druhé osoby a prožívání dané emoce podobným způsobem. V případě sledování dramatu tato lidská schopnost vede k tomu, aby divák zažíval podobné pocity jako protagonista (Zillmann a Cantor, 1977, s. 156–157). Několik výzkumů prokázalo, že diváci s rozdílnou úrovní schopnosti empatie se navzájem liší svými reakcemi na postavy v médiích. Zvýšená míra empatie může u diváků vést k již zmíněné identifikaci.

Empatie není jedinou příčinou afektivních dispozic. Vedle projevů emocí protagonistů mohou diváci emocionálně reagovat na dějové situace. Pokud například situace pro protagonistu dopadne příznivě a divák je přesvědčen, že si takový výsledek protagonista na základě svého dosavadního jednání zaslouží, bude divák reagovat pozitivně. Na záporné postavy, které se chovají dle diváckého posouzení morálně špatně, má divák tendenci reagovat negativně, pokud vidí, že se jim v daných situacích daří. U postav, které se chovají neutrálně a divák si je nedokáže zařadit do jedné či druhé kategorie, platí tendence reagovat mírně negativně, ať už se neutrální postava dočká pozitivního či negativního výsledku. V případě, že se oblíbené postavě přihodí něco špatného a naopak, divácký požitek ze sledování pořadu slábne. Teorie má ve své podstatě intuitivní charakter a zdá se, že zrcadlí sociální vztahy. Jedná se konkrétně o to, jak lidé pohlíží na dobré a špatné situace u svých

blízkých. Tento model hodnocení a všechny dispozičně založené teorie požitku jsou založeny na úvahách o spravedlnosti.

Raney (2004) teorii afektivní dispozice rozšířil a popsal, že divácké procesy morálních evaluací jsou mnohem komplexnější než pouhé rozlišování dobra a zla. Předložil dvě tvrzení, která doplňují formulaci teorie afektivní dispozice. První tvrzení se týká tvorby morálních úsudků vůči postavám, která někdy nepřichází v průběhu sledování fiktivního obsahu a pozorování chování postav, ale často dochází k tomu, že si diváci utvoří názor na postavu v momentě, kdy ji poprvé spatří na obrazovkách. Tento prvotní dojem poté řídí divácké očekávání toho, jak se budou postavy v průběhu seriálu nebo filmu chovat. Od protagonistů je tedy očekáváno ctnostné chování, od antagonistů zavrženíhodné chování. Druhé tvrzení tuto skutečnost rozvíjí. Prvotní divácká očekávání vedou k tomu, že diváci podle nich následně interpretují chování postav. Morálně tedy nehodnotí jednotlivé činy a jejich motivace. Po zaujetí postoji k postavám mají diváci tendenci interpretovat jejich činy v souladu s jejich postoji, i když mohou být některé tyto činy rozporuplné. Současně platí, že úroveň diváckých afektivních dispozic vůči postavám je přímo úměrná ochotě obhajovat nebo omlouvat chování postav. Pokud si tedy divák na začátku oblíbí postavu, má tendenci omlouvat její příležitostné špatné chování, i když by jej v jiném případě měl tendenci odsuzovat.

Pokud dojde k utlumení morálních úvah diváků a do popředí se dostane uspokojení potřeby zábavy a úniku, kdy divák od sledování fikce očekává odpočinek, hranice mezi reálným světem a fikcí se v mnohých případech vytrácí. Fiktivní svět je často velmi podobný tomu reálnému a lidé někdy používají fikci jako prostředek, díky kterému si svůj život mohou představovat jako film. Do jisté míry jim fiktivní obsah umožňuje snít o šťastném konci, životu plném napětí a minimálních následcích vlastních činů. Raney udává příklad, kdy jeho student pronesl, že přemýšlel o tom, jaká hudba by hrála, kdyby jeho jízda na kole do školy byla součástí filmu (Raney, 2004, s. 365). Jiné životní situace zase mohou připomínat fiktivní žánry typu reality show nebo sitcom. V každém případě je stěžejní divácká potřeba zábavy a identifikace, kvůli kterým mají diváci tendenci přenášet fikci do reálného života, aby se přiblížili životu fiktivních postav.

S vývojem komplexní seriálové tvorby 21. století, která prezentuje složité dějové linie a charakterů postav, které jednají nepředvídatelně a mnohotvárně, se začaly zpochybňovat dosavadní principy teorie afektivní dispozice. Diváci mají často v oblibě záporné postavy, i

když se chovají v rozporu s morálními hodnotami. Morálně komplexní postavou je například *Dexter* ze stejnojmenného seriálu, který se na obrazovkách objevil v roce 2006. Postava *Dextera* žije dvojitým životem – je zaměstnán jako soudní znalec při kriminálních vyšetřováních, zároveň je ale sériovým vrahem. Na základě tzv. morálního kodexu, který mu vštípl jeho nevlastní otec, *Dexter* uspokojuje svou potřebu zabíjet tím, že si své oběti hledá mezi špatnými lidmi, kteří vraždí nevinné či konají jiné zavrženíhodné skutky a doposud unikli soudnímu stíhání. Toto morální dilema dodává jeho postavě mnohotvárnost, díky které je i přes své kriminální činy divácky zajímavý a sympatický.

Výzkumníci se rozhodli prozkoumat to, jakým způsobem se formují afektivní dispozice vůči záporným a morálně komplikovaným postavám, a zaměřili se na komplexitu postavy *Dextera* (Schlütz, Schneider a Zehrfeld, 2014). Jak již bylo zmíněno, empatie je důležitou součástí tvorby afektivních dispozic. V seriálu se využívají prostředky, které formování divácké empatie podporují. Je to například technika voice-overu⁷, která divákům umožňuje nahlédnout do *Dexterovy* mysli a pochopit jeho vnitřní motivace. Dále se v průběhu děje promítají tzv. flashbacky⁸, které ukazují *Dexterovu* minulost. Tyto nástroje se zdají být dostatečně účinné pro to, aby se vytvořila značná fanouškovská základna.

Autoři studie si položili pět výzkumných otázek, pomocí kterých se pokusili zjistit, (1) zda si diváci seriálu vytváří afektivní dispozice vůči hlavní postavě *Dextera*. Otázky zahrnovaly také (2) morální posuzování jeho činů, (3) závislost znalosti charakteru *Dextera* na jeho morálním posuzování, (4) vliv osobních hodnot diváků na požitky ze seriálu, a konečně (5) vliv afektivních dispozic, morálního hodnocení, známosti *Dextera* a osobní hodnoty na požitky ze seriálu.

Na základě dotazníkového šetření respondenti uvedli vysokou úroveň požitku (*enjoyment*) ze seriálu, zatímco zapojení (*involvement*) bylo podstatně nižší. Ze tří afektivních dispozic (identifikace, empatie a antipatie), respondenti nejvíce reagovali na empatii. Diváci tedy s *Dexterem* soucítili, ale neidentifikovali se s ním. Co se týče formování morálních úsudků, zkoumaly se 2 faktory – ospravedlnění a odsouzení. Skutečnost, že je *Dexter* vrahem v tomto případě hrála velkou roli, protože jakkoliv empatičtí jsou respondenti vůči jeho osobě, zabíjení je natolik závažné, že u morálního posuzování chování *Dextera* se respondenti přikláněli spíše k jeho odsouzení. Z odpovědí na třetí a čtvrtou otázku je patrné, že se vliv

⁷ Voice-over je označením pro hlasový narativní projev, který v médiu není doprovázen obrazovou složkou. Hlasový projev nepochází ze stejného časoprostoru jako obrazy.

⁸ Flashback je scéna ve filmu nebo seriálu zobrazující děj, který se odehrál dříve než hlavní dějová linie.

neprokázal. Ospravedlňování ani odsuzování nejsou nijak významně spojeny s hlubší znalostí charakteru *Dextera* a hodnoty osobního života diváků mají zjevně jen velmi malý vliv na požitek ze seriálu. K zodpovězení páté výzkumné otázky provedli autoři analýzu, ve které byla zábava závislou proměnnou a výsledky z ostatních otázek byly přizpůsobeny jako nezávislé proměnné. Ukázalo se, že zapojení má nejsilnější vliv na požitek ze seriálu. Dále se potvrdila důležitost empatie. Odsouzení i ospravedlnění je zde pozitivně korelováno. To, že má ospravedlnění činů postavy pozitivní vliv na požitek ze seriálu je v souladu s teorií. Zajímavé však je, že ten samý efekt byl potvrzen v tomto výzkumu i v souvislosti s odsuzováním.

Studie potvrdila důležitost rozvoje afektivních dispozic pro požitek ze seriálu. Následně vyšlo najevo, že emocionální reakce diváků mají na uspokojení potřeby zábavy o něco větší vliv než kognitivní analýza morálního dilematu. Nicméně oba procesy divácký požitek podporují. Vzhledem k morálnímu posuzování charakteru *Dextera* jsou diváci schopni zřetelně odlišovat fiktivní svět od reality, a přestože navazují s hlavní postavou jisté emocionální spojení, nedochází zde k identifikaci.

Souhrnně lze říci, že popularita záporných postav v televizních seriálech je různorodá. Vychází jak z psychologické a narativní dynamiky, tak z širších kulturních trendů. Spojení nemorálních hodnot postavy s komplexitou jejího charakteru, umožňující pocity identifikace, vytváří působivý seriálový zážitek, prostřednictvím kterého mohou diváci přemýšlet o hranici vlastního morálního postoje (Bruun Vaage, 2015, s. 109). Neustálé divácké rozpolcení mezi chováním postavy, které je střídavě morálně správné a špatné, přidává do sledování seriálu elementy zmatení a fascinace, což nutí diváky hlouběji přemýšlet nad dějem a vlastním přesvědčením.

3 Seriál

Tato kapitola slouží jako teoretické východisko pro seriálovou tvorbu, která má určité charakteristické rysy a v průběhu času se proměňuje. Budou tedy představeny základní termíny v definici seriálu a stručný historický vývoj, který objasní, v jaké podobě se seriálová tvorba začala tvořit a jakým směrem se posouvá dál. Vzhledem k zaměření této práce na dramatický seriál se v poslední části této kapitoly objasní specifika seriálového dramatu.

Obsah mediálních textů je systematicky uspořádán prostřednictvím principu narativu, který je nedílnou součástí vyprávění (Casey et al., 2008, s. 175). Obsah je účelně strukturován, aby dával divákovi smysl a jeho struktura umožňuje postavám a ději se koherentně rozvíjet. Význam role narativu je zřetelný v populární kultuře, kdy publikum vtáhne, zaujme a povzbudí k další interakci s mediálním obsahem. Odvíjení narativů v průběhu sledování mediálního obsahu se poté jeví jako zdroj mediálního požitku.

Fiktivní obsah je stále častěji produkován v epizodické seriálové formě. Mittell popisuje seriál jako tvůrce narativního světa, který je obydlen neměnným souborem postav, jež v průběhu času prožívají různé události (2015, s. 10). Televizní seriály využívají různé narativní techniky, například již zmíněný flashback nebo voice-over, pomocí kterých ilustrují poutavé světy pro své publikum.

Klíčovým prvkem veškerého televizního vyprávění je čas. Mittell rozlišuje tři různé časové proudy: *čas vypravovací* (story time), *čas diskurzivní* (discourse time) a *čas k vyprávění* (narration time) (2015, s. 26). *Čas vypravovací* je v seriálovém světě časová osa událostí. Jedná se tedy o lineární sled událostí, jak by se odehrály v reálném životě. Příkladem je záznam průběhu dne postavy, která ráno vstane, jde do práce a večer se vrátí domů. *Diskurzivní čas* pracuje se strukturou času tak, jak ji prezentuje děj. Pořadí událostí nemusí odpovídat lineární posloupnosti a děj tak může zobrazovat v různých chvílích minulost (flashback) nebo budoucnost (flash-forward). Děj se tedy může na začátku epizody odehrávat večer, a poté zobrazit událost z rána, aby se podpořilo napětí nebo objasnil kontext. *Čas k vyprávění* zahrnuje množství času, které publikum stráví sledováním dané epizody. Pokud epizoda trvá 40 minut, čas k vyprávění odpovídá 40 minutám.

Bignell v televizním kontextu pojednává o narativní teorii, která kromě jednoduchých složek vyprávění uznává přítomnost nadbytečných obrazů (redundanci) (2013, s. 102). Ve fiktivním obsahu se tedy často objevují podrobnosti, které na první pohled nemají v narativu

funkční účel. Jejich funkce však spočívá v prohloubení příběhu a vytváření uceleného zážitku pro publikum. Zvláště přínosné jsou tyto redundantní znaky pro realistické pořady, protože napomáhají připodobnit fikci reálnému světu. Redundantní a funkční narativní složky se mohou v průběhu děje měnit. Příkladem jsou detektivní nebo kriminalistické pořady, které využívají těchto zdánlivě redundantních prvků k poskytování vodítek.

Koncept, který v oboru televizních studií pracuje s narativní strukturou, se nazývá serialita. Reifová ji definuje jako „*jeden ze základních narativních principů masových médií označující tematickou či jinou návaznost a propojení většího množství jednotlivých mediovaných sdělení*“ (Reifová et al., 2004, s. 225). V seriálovém kontextu kromě vývoje charakteru postav umožňuje tento koncept odrážet a ovlivňovat populární kulturu tím, že prezentuje současné společenské problémy, trendy a kolektivní zkušenost v průběhu delšího časového úseku.

Mittell zdůrazňuje práci s časem v rámci seriality (2015, s. 27). Televizní seriály jsou charakteristické cíleným načasováním vydávání jednotlivých epizod a sérií a ony pauzy, které nastávají při čekání na další obsah, poskytují divákům prostor pro aktivní účast v komunitách fanoušků, polemizování o vývoji děje či vyhledávání dalších informací o seriálu na internetu nebo sociálních sítích. Americká komerční televize dle Mittella v podstatě využívá „nekonečný model“ vyprávění, protože úspěšnost seriálu je podmíněná jeho pokračováním a obnovováním dalších řad, což přináší větší prostor inzerentům (2015, s. 33–34). Vypravěči těchto narativních světů se na základě toho zaměřují na to, aby dějová linie zůstala stále poutavá. S postupným přesunem seriálové tvorby na streamovací platformy ale tato komerční stránka přestává mít význam a streamovací platformy spíše cílí na to, aby nabídly divákům komplexní pořady, které budou pro diváky zajímavější. Významu komplexity v současné seriálové tvorbě se budou více věnovat následující kapitoly.

3.1 Vývoj seriálové tvorby

Pro hlubší porozumění toho, jakým způsobem diváci vnímají seriál, který je předmětem této práce, bude v této kapitole přiblíženo, jak se vyvíjela seriálová tvorba, s užším zaměřením na televizní drama. Prvotní koncept narativního díla, které má seriálový charakter, se objevil již v románech devatenáctého století, které se vydávaly v seriálové formě a často se i po částech tiskly do novin a magazínů. Jejich narativní technika poté inspirovala vývoj rozhlasových a televizních seriálů.

Na počátku dvacátého století se spustilo rozhlasové vysílání, začala se vysílat četba románů a produkovala se rozhlasová dramata. Byla to například úspěšná adaptace humoristického románu Charlese Dickense s názvem *Kronika Pickwickova klubu*, která se ve dvanácti epizodách vysílala na BBC (Giddings a Selby, 2001, s. 12). Rozhlasové adaptace si získaly přízeň obzvláště svou formou. Na rozdíl od četby románů pracovala rádia se zvukem, postavy měly různé hlasy a bylo možné udělat rychlý střih z jedné scény do druhé.

Ve třicátých letech se v Americe objevily rozhlasové soap opery, které přes den poslouchaly převážně ženy v domácnostech. Termín „soap opera“ má svůj původ ve výrobcích mýdel (např. Procter & Gamble), kteří tyto pořady sponzorovali. Definuje se jako žánr seriálového dramatu, který je charakteristický melodramatickým vyprávěním zaměřeným na rodinné vztahy, emocionální konflikty a dramatické zvraty. Denní rozhlasové seriály se vysílaly pravidelně a jejich seriálový charakter v průběhu epizod umožňoval postavám se vyvíjet (Levine, 2020, s. 8). Posluchači se tak s nimi a jejich životními situacemi mohli identifikovat. Na začátku padesátých let se soap opera začala objevovat i v novém médiu – televizi, a zároveň pomohla nastolit základní principy audiovizuální produkce a narativní struktury televizního dramatu.

Období, během kterého se televize jako médium výrazně mění, se v populární kultuře nazývá „zlatá éra“ (the golden age). Změna může nastat například prostřednictvím technologické inovace, zavedení nového žánru nebo nové sledovací praktiky v podobě online streamování. Za první zlatou éru televize je považována dekáda mezi lety 1949 a 1960, kdy se postupně s nárůstem televizorů v domácnostech zvyšovala sledovanost. Kromě živých přenosů, sitkomů a herních show, byla charakteristickým seriálovým žánrem tohoto období antologie (Damico a Quay, 2016, s. vii). Příkladem antologie s prvky thrilleru je *Alfred Hitchcock uvádí* (1955), která se na televizní obrazovky vrátila i během druhé zlaté éry televize. Seriálová antologie představuje v každé epizodě nebo sérii jiný děj i obsazení, což poskytuje

prostor vysoké produkční kreativitě. Antologie se vysílaly po několik let, ale později se do popředí znovu dostaly seriály jedním dějem a stálým obsazením, jako byl například populární sitcom *I Love Lucy* (1951) (Thompson, 1996, s. 22). Diváci již věděli, co mohou od sitcomu očekávat, tudíž pro ně sledování bylo oddechovým zážitkem. Produkce zase ušetřila na výrobě pořadu, protože natáčela ve stále stejných prostorech se stejnými herci.

Podle Thompsona ve druhé zlaté éře televize, kterou datuje od osmdesátých let do začátku devadesátých let, dominují dramata. Specifikou dramata druhé zlaté éry je jejich komplexita, sofistikovanost a cílení na diváky vyšší třídy. Příkladem takového dramatu je seriál *Poldové z Hill Street* (1981), který nastavil nový televizní standard (Thompson, 1996, s. 30). Na rozdíl od antologie padesátých let, která svou formou a různorodostí připomínala spíše divadelní představení, televizní dramata promítala příběhy a postavy, které se mohly fyzicky a narativně vyvíjet donekonečna, stejně jako tomu bylo u soap oper. V sedmdesátých letech se začíná objevovat termín „quality television“, kterým kritici označovali sofistikovanější seriál, který se vymykal ostatním televizním pořadům (Thompson, 1996, s. 12). Podobně jako „populární kultura“, ani „quality television“ nemá ustálenou definici, podle které by se dalo určit, který seriál je právoplatným nositelem tohoto označení. Termín se začal široce používat až v osmdesátých letech v souvislosti s uvedením seriálu *Poldové z Hill Street* (1981). Charakteristikou „quality“ dramata z této éry byla promyšlená dramatizace soudobé problematiky, nápaditá vizuální tvorba, komplexní dialogy a sofistikované humorné prvky.

Na přelomu a počátku 21. století lze pozorovat novou zlatou éru televize, kterou doprovázelo mnoho změn. Do popředí se začala dostávat komerční televizní stanice HBO, pod jejíž záštitou vznikalo několik uznávaných dramatických seriálů. Mezi ně se řadí *Rodina Sopránů* (1999), *The Wire – Špína Baltimoru* (2002), *Odpočívej v pokoji* (2001) nebo *Ztraceni* (2004). Úspěšná tvorba HBO a jejích kvalitních dramatických pořadů inspirovala ostatní televizní stanice, které začaly produkovat vlastní oceňované seriály (Damico a Quay, 2016, s. ix). Nejvýraznější změnu ve 21. století přinesla digitalizace a částečný přesun diváků z televize na streamovací platformy, jako jsou Netflix, Amazon Prime a Max (HBO), které poskytují služby VOD⁹. Tyto placené platformy kromě streamování televizní a filmové tvorby tvoří také vlastní obsah, a často na rozdíl od televize vydávají najednou několik epizod či celé série. Britské politické drama *House of Cards* (2013), které představil Netflix, se stalo

⁹ VOD (video on demand) označuje video obsah, který lze konzumovat kdykoliv a kdekoliv, v závislosti na preferenci uživatele.

důležitým milníkem nástupu streamovacích služeb na trh (Damico a Quay, 2016, s. 18). Netflix tehdy vydal třináct epizod najednou a změnil tím dosavadní televizní zkušenost amerických diváků, když diváci začali praktikovat tzv. binge-watching¹⁰. Televizní konzumace seriálové tvorby doposud spočívala ve sledování epizod ve stejný čas, což umožňovalo divákům navzájem sdílet očekávání z nové epizody a následné dojmy ze zhlédnutí. Lineární televizní stanice, ve kterých má každý pořad své místo ve vysílacím čase, na tuto skutečnost reagovaly funkcí časového posunu, což umožňovalo divákům zhlédnout pořad i po jeho odvysílání. Na rozdíl od streamovacích platforem ale po určité době vyprší lhůta, po kterou lze pořad zpětně přehrávat. Vývoj streamovacích platforem přinesl kromě změny způsobu sledování také seriály s vysokou produkční hodnotou. Postupně se stírají rozdíly mezi filmovou a seriálovou tvorbou a filmoví herci jsou často součástí i televizních projektů. Na této skutečnosti se výrazně podílela již zmíněná HBO, která na přelomu 21. století představila komplexní televizní dramata.

3.2 Komplexní seriálové drama

Drama je považováno za jednu z nejkompexnějších a nejoblíbenějších forem současné televizní tvorby. Již jeho antické kořeny v sobě nesly snahu napodobit či reprezentovat realitu. Aristotelovo hierarchické hodnocení dvou forem (tragédie a komedie) lze považovat za předchůdce současného oddělování vysoké a nízké kultury, protože stále přetrvává tendence pohlížet na televizní drama jako na kvalitnější mediální sdělení, než je například situační komedie. Na snaze směřovat dramatickou tvorbu k realismu se významně podílel vliv komerční populární kultury a rozvoj kinematografie. V moderní době může drama zahrnovat různé eklektické, náročné i inovativní prvky. Postmoderní tendence do populárního dramatu zase přinesly prvky parodie, ztrátu realismu, nebo třeba zvýšený důraz na vizuální podobu (Casey et al., 2008, s. 87). HBO přinesla kolem roku 2000 nový formát s formálními a estetickými prvky komplexního dramatu.

Novodobá komplexní seriálová dramata se v mnohých aspektech liší od „quality“ dramt z počátku sedmdesátých let (Dunleavy, 2018, s. 60-61). Pro komplexní seriálovou tvorbu již není nezbytná závislost na jakékoli instituci. Současně je komplexní tvorba charakteristická svou rozsáhlejší seriálovou formou, jejíž vypravování se soustředí na ústřední postavy. „Quality“ dramata se snažila o seriálovou naraci kombinováním epizodického a

¹⁰ Binge-watching je označením pro zhlédnutí několika seriálových epizod nebo filmů najednou.

kontinuálního děje. Komplexní tvorba v rámci narativní struktury často využívá explicitní obsah, čímž posouvá užití realismu u „quality“ dramata na vyšší úroveň. Kromě explicitních scén v průběhu děje ve větší míře dochází ke zkoumání psychologie postav, což znamená, že se zjišťují motivace pro násilné činy a jiné nemorální chování postav. Určitý vývoj lze pozorovat také v estetice a vizuální tvorbě. „Quality“ dramata pracovala s estetickou stránkou, prostřednictvím které odkazovala na vlastní textualitu i populární kulturu. Komplexní seriálová tvorba však přinesla inovativní pohled na vizuální vyprávění. Estetické ambice jsou u komplexních dramata současnosti patrné v počtu filmařských lokací, inovativnímu zvukovému designu a kinematografii jako takové.

Komplexní dramata jsou natolik rozšířená a populární, že by se dle Mittella dalo nazvat období od konce devadesátých let do současnosti érou komplexní televize, přestože konvenční žánry na televizních obrazovkách stále převládají (2015, s. 31). Ačkoliv komplexní seriálová tvorba zahrnuje náročné vyprávění, které se může zdát masovému publiku nedostupné, Mittell hovoří o popularitě komplexní tvorby u masového publika (2015, s. 53). Komplexní pořady ve své podstatě zahrnují konvenční narativní techniky, ale přidávají navíc elementy podněcující aktivní zapojení publika. Složitá dějová složka ve spojení s angažovaností diváků se poté navzájem doplňují.

Od konvenčního dramatu se komplexní drama liší zejména tím, že vyžaduje důkladnější pozornost diváka (Dunleavy, 2018, s. 3). V jednotlivých epizodách dochází k složitému vývoji děje za přítomnosti zvrátů a důležitých podrobností, které jsou pro celkový divácký zážitek stěžejní. Komplexita seriálového vyprávění spočívá v současném rozvíjení více dějových linií, které se často prolínají (Mittell, 2015, s. 42). V některých případech je střet dějových linií očekáván, pokud se například jednotlivé dějové linie týkají studentů konkrétní střední školy. Jindy ovšem záleží na schopnosti diváka si představit možné situace, při kterých se dějové linie budou mít příležitost setkat.

Dunleavy vnímá jako výchozí aspekt komplexní seriality konceptuální originalitu (2018, s. 106). Ta představuje originální pojetí konkrétního úhlu pohledu na vyprávěný příběh nezávisle na tom, jestli je příběh knižní adaptací. Zejména HBO si zakládá na tom, aby se jejich konceptuální tvorba lišila úhlem pohledu, ze kterého je příběh vyprávěn. Příkladem je příběh seriálu *Oz* (1997) vyprávěný z perspektivy mužského vězeňského života, který kontrastuje s tradičním kriminálním dramatem, ve kterém se optikou policejního vyšetřování stíhají zločinci. S konceptuální originalitou souvisí také reprezentace morálně komplexních

postav (Dunleavy, 2018, s. 109-112). Divácké ztotožnění a sympatie směřující k záporným postavám podle Dunleavy plynou z narativního postavení těchto postav do popředí seriálů, což divákům umožňuje postavy blíže poznat a poznat jejich osobní život a motivace. Zároveň mají diváci možnost komparace záporné postavy s ostatními postavami, které se mohou dopouštět závažnějších činů než záporná postava, čímž zvyšují pravděpodobnost jejího „vykoupení“. Diváci jsou tedy postaveni do role, ve které si vybírají stranu menšího zla.

Autenticita a realistická reprezentace je klíčovým znakem komplexní seriálové tvorby, přestože se jedná o fiktivní obsah (Schlütz, 2016, s. 102). Autenticita spočívá v hlavním tématu seriálu, které by mělo být reprezentací tématu z reálného života. Dále se pracuje s autenticitou v konkrétním obsahu seriálu, aby průběh děje odpovídal průběhu skutečného života. Neméně důležité je také dodržení stylu, pokud se například děj odehrává v 80. letech, měly by být dodrženy všechny dobové rysy. Hall také ve své studii, která se věnuje diváckému hodnocení realismu v mediálních textech, vyzdvihuje důležitost kontextu, který hraje důležitou roli při tvorbě realistických posudků (2003, s. 638). V tomto případě se nejedná pouze o kontext v mediálním obsahu, ale o žánr mediálního textu a osobní kontext diváka, který má od autenticity seriálového žánru vlastní očekávání.

Mittell v oblasti produkce komplexního dramatu zmiňuje prvek tzv. narativního speciálního efektu, pomocí kterého dochází k překvapení diváka speciální filmařskou technikou, která může na okamžik popřít doposud dodržovaný přísný realismus (2015, s. 43). Děje se tak zejména ve scénách, které jsou vyvrcholením dějových linií. Divák se v onen moment narativního speciálního efektu pozastaví a už není pohlcen pouze dějem seriálového světa, ale také dochází k uvědomění tzv. provozní estetiky (tamtéž). Provozní estetika v komplexní seriálové a filmové tvorbě využívá narativních nástrojů, které manipulují diskurzivním časem. Příkladem těchto nástrojů jsou skoky do minulosti i budoucnosti, opětovné přehrání stejné scény z perspektivy jiné postavy nebo chronologické změny.

Momenty divácké dezorientace jsou v komplexní tvorbě vyvolávány záměrně a vyzývají diváky k větší míře interakce. Využívá se například princip, pomocí kterého se v úvodu epizody odhalí část vyvrcholení zápletky a následně proběhne časový posun do minulosti, aby se postupně odkrylo, jak se k dějovému vyvrcholení dospělo (Mittell, 2015, s. 50-51). Divák si v průběhu sledování komplexního seriálového vyprávění zdokonaluje svou schopnost jej dekodovat. Mittell zde připodobňuje sledování komplexní tvorby k hraní

videoher, jejichž hráči se musí naučit ovládací techniky, pomocí kterých se pak v jejich příběhových světech a rozhraní pohybují. Ve filmovém a seriálovém kontextu se využívají kódy komplexní narativní strategie (např. film *Pulp Fiction*). Mittell ovšem zdůrazňuje, že cílem diváků by nemělo být tyto zvraty předpovídat, ale pozorně jim věnovat pozornost.

Co se týče vizuální stránky a estetiky, komplexní seriály mají k dispozici rozsáhlé produkční příležitosti a zdroje, ve velké míře i z toho důvodu, že mají za úkol přilákat diváky, aby zaplatili předplatné streamovacím platformám. Role estetické a stylistické tendence komplexních seriálů potom spočívá v podpoření jejich statusu výjimečnosti (Dunleavy, 2018, s. 124). Dle Dunleavy ale estetické a stylistické kvality nejsou považovány za specifikum komplexní seriálové tvorby, přestože se výrazně podílí na jejich úspěchu.

Stejně jako u jiných žánrů seriálové tvorby, komplexní seriálová dramata mají značné fanouškovské základny. Jenkins se hlouběji věnuje oblasti fanouškovství a prezentuje jej jako koncept o aktivních producentech, kteří si přivlastňují a přeměňují populární texty, a kteří prostřednictvím sledování fiktivní tvorby vytváří komplexní participativní kulturu (1992, s. 22-24). Aktivní zapojení fanoušků a následná participace na kultuře je často spuštěna buď adorací mediálního textu, nebo naopak frustrací. Jindy nejsou potřeby fanoušků prostřednictvím mediálního textu dostatečně uspokojeny a v těchto případech fanoušci hledají útočiště v internetových diskuzích, reakčních videích či platformách. V prostředí online fanouškovských fór se běžně diskutuje vnitřní logika příběhu a probírají se podrobnosti. Fanoušci si v průběhu sledování seriálu všímají vzorců a jejich porušení, zaznamenávají chronologie a zdůrazňují nesrovnalosti. Dochází k tomu díky hlubokému vtažení fanoušků do děje, díky čemuž se soustředí na diskurzivní procesy vyprávění komplexního seriálu. Tyto seriály tedy mají schopnost proměnit diváky v amatérské naratology, které Mittell souhrnně nazývá *forenzní fandom* (2015, s. 52).

Divácké prožívání seriálových dramát souvisí se způsobem, jakým instituce a kreativní producenti vytvářejí obsah. Hill v této souvislosti hovoří o interakci, ke které dochází mezi tvůrci a diváky (2019, s. 4). Nazývá tento dynamický vztah *push-pull*. Kulturní produkce usilují o přízeň publika a „tlačí“ svůj obsah napříč předplatitelskými službami nebo televizními kanály (*push*). Diváci jsou „vtaženi“ do vyprávění, například prostřednictvím rozvinutých charakterizací a složitého děje, který se může odehrávat na více úrovních (*pull*). Druhá divácká dimenze poté spočívá v tom, že diváci zahrnou seriálové drama do rutiny svého každodenního života a dají mu přednost před jiným programem. Hill hovoří o

komplikovaném mocenském vztahu, ve kterém diváci mohou „zatlačit“ zpět na tvůrce tím, že se například odpojí od jejich obsahu nebo se raději zúčastní fanouškovských aktivit. Optikou zapojení (*engagement*) lze současně pohlížet na to, jaké praktiky používají produkce a jakým způsobem s nimi diváci interagují. Úspěch seriálového dramatu mezi diváky se zjišťuje tradiční metodou ratingu a počtem zhlédnutí. Zároveň je ale v dnešní době digitálních médií možné pomocí různých nástrojů pozorovat, jakým způsobem mediální texty ovlivňují trendy na sociálních sítích a jaký je jejich celkový kulturní dopad (Hill, 2019, s. 6). Divácké zapojení je ovlivňováno také emocionální rovinou, kdy diváci v závislosti na vývoji seriálového dramatu mohou měnit své postoje, a tedy se do diskuzí a příspěvků souvisejících se seriálem aktivně zapojovat, či nikoliv. Participativní kultura ale může představovat i zapojení fanoušků do živých událostí spojených se seriálem a panelových diskuzí.

4 Seriál Euphoria

Seriál *Euphoria* byl uveden na platformě HBO v roce 2019 a v současnosti je držitelem devíti cen Emmy (hbo.com, 2024). V současné době byly odvysílány dvě série po osmi dílech se dvěma speciálními epizodami. Jednotlivé díly seriálu byly vydány na platformě HBO Max (aktuálně Max) každý týden a jejich stopáž se pohybuje okolo padesáti minut. Zajímavostí je, že názvy epizod často odkazují na populární písně. Příkladem je druhá epizoda první série s názvem „Stuntin‘ Like My Daddy“, která odkazuje na stejnojmennou skladbu z roku 2006 od interpretů Birdman a Lil Wayne.

Hlavní postavou seriálu je drogově závislá Rue Bennett, která celým seriálem provází jako vypravěč. V první epizodě však v rámci své narace říká, že není důvěryhodným vypravěčem, čímž se poněkud zpochybňuje opravdovost děje. Vedle Rue jsou v centru dění seriálu další sedmnáctiletí studenti z jejího blízkého okolí. Těmi jsou transsexuální Jules, která se čerstvě přistěhovala do města, hráč amerického fotbalu Nate, jeho kamarád a spoluhráč McKay, Cassie, jejíž promiskuitní sexuální historie ji neustále pronásleduje, Maddy, která se střídavě rozchází a schází s Natem, a nakonec Kat, která zkoumá svou sexualitu.

V první sérii se jednotlivé epizody blíže věnují jedné z těchto postav. V úvodu každé epizody je zobrazen flashback do jejich dětství, což divákům umožňuje lépe porozumět tomu, proč se postavy jistým způsobem chovají. Jelikož seriál zobrazuje temná témata, kterými jsou například drogová závislost, citové i fyzické zneužívání a manipulace, všechny tyto postavy si v průběhu děje prochází obtížnými situacemi. *Euphoria* vznikla na motivy stejnojmenného izraelského seriálu. Kromě tématu drog, traumat a dospívání toho však s dějem americké verze nemá moc společného (Schiff, 2022).

Název *Euphoria* pramení z pocitu, který Rue pomáhá utišit myšlenky. Tento pocit Rue nachází v užívání drog. V první epizodě tento stav vysvětluje: „*A pak se to stane. Ten okamžik, kdy se vám začne zpomalovat dech. A pokaždé, když se nadechnete, vydechnete všechny kyslík, který máte. Všechno se zastaví. Vaše srdce, vaše plíce, a nakonec váš mozek. Všechno, co cítíte, co si přejete, a co chcete zapomenout, prostě klesá. A pak tomu najednou dáte zase vzduch. Dáte tomu znovu život. [...] A postupem času se to stalo vším, co jsem chtěla. Ty dvě vteřiny nicoty*“ („Pilot“, 2019, 5:56). Dvě vteřiny nicoty představují pro Rue euforii, kterou pociťuje v následku intoxikace návykovými látkami, a kterou v průběhu děje seriálu neustále vyhledává.

Jedním z aspektů, který se podílel na popularitě seriálu *Euphoria* je stylizovaná estetika, která je prezentovaná dynamickým vizuálním zpracováním a surrealistickým osvětlením (Macintosh, 2022, s. 13). Výrazným prvkem je také silně emocionální hudba, kterou pro *Euphorii* zkomponoval britský hudební producent a zpěvák Labrinth.

Tvůrcem seriálu *Euphoria* je Sam Levinson, který zároveň figuruje jako výkonný producent. Během události k premiéře vysílání seriálu Levinson přiznal, že trpěl většinu svého dospívajícího života závislostí na návykových látkách. V devatenácti letech se rozhodl, že se pokusí přestat návykové látky užívat a v odvykací léčbě mu změnil pohled na život citát o tom, že jsme definicí našich činů (Nissen, 2019). Od té doby již drogy neužívá. Osobní zkušenost tvůrce se tedy promítá do celkového pojetí drogové problematiky v seriálu.

Vysoká popularita seriálu *Euphoria* u generace Z je zřejmě dána podobnou zkušeností postav a diváků s vyrůstáním v blízkosti online prostředí (Cameron, 2022). Seriál ukazuje, jakým způsobem se tato generace potýká s neustálým nefiltrovaným přístupem k internetu, což předchozí generace nezažily. Dále přistupuje k problémům mladé generace obezřetně a zaměřuje se na jejich příběhy, které nadále ovlivňují jejich osobní vztahy.

Jedním z elementů seriálu *Euphoria*, který se výrazně podílel na její popularitě na sociálních sítích, je make-up postav. Ten tvořila pro herce seriálu *Euphoria* Doniella Davy. Nejvýraznějším prvkem líčení postav jsou třpytky a kamínkové dekorace kolem očí a grafické oční linky. Pomocí kreativního výrazného make-upu se v seriálu zdůrazňují pocity (Vos, 2020). Publikum seriálu se kreativním líčením inspirovalo a postupně se z něj stal globální trend, který je patrný zejména na sociálních sítích. Vos pokládá make-up trendy pramenící ze seriálu *Euphoria* za prvek transmediálního vyprávění, během kterého dochází k divácké aktivitě nad rozměr pouhého sledování mediálního obsahu. Mediální teoretik Jenkins definuje transmediální vyprávění jako proces vyprávění příběhu prostřednictvím několika mediálních platforem (2006, s. 95). Diváci se tedy do světa seriálu *Euphoria* zapojují tím, že vytvářejí návody na to, jak si make-up vytvořit, nebo natáčejí obsah, ve kterém se inspiroují líčením postav ze seriálu. Některé značky se dokonce natolik inspirovaly rostoucími trendy, že vytvořily produkty inspirované estetikou ze seriálu.

Make-up ovšem nebyl jediným elementem ze seriálu, který se rozšířil do světa populární kultury. Transmediální vyprávění je patrné také v hudbě, která provází celý seriál. Její specifická a emocionální charakter provází fanouškovskou tvorbu na sociálních sítích a zaznamenává úspěch na hudebních streamovacích platformách. Dále lze pozorovat vliv na

populární kulturu i v oblasti módy a v neposlední řadě byly pořádány panelové diskuze a události s tematikou seriálu.

V předešlých kapitolách byla zmíněna technika voice-overu, pomocí které mají diváci příležitost hlouběji poznat postavu, která děj vypráví. V případě seriálu *Euphoria* je vypravěčem Rue, jejíž důvěryhodnost je zpochybňována problémy s užíváním drog. Edholm se ve své studii zaměřil na to, jak se pomocí narace Rue utváří divácká percepce seriálu a jak se touto voice-over technikou ovlivňuje narativní struktura (2022). Vzhledem k tomu, že si Rue uvědomuje svou nedůvěryhodnost, nabývá její charakter na komplexitě a buduje si bližší vztah s diváky, které nabádá k aktivní participaci. Tou je myšleno uvažování diváků o pravdivosti děje. Vyprávění Rue poskytuje divákům vhled do jejích myšlenek, pocitů a motivací, díky čemuž diváci porozumí jejím činům lépe, než jak by tomu bylo bez narativního vysvětlení. Mnohem intenzivněji se rozvíjí i schopnost empatie a propojení mezi Rue a diváky, protože artikulace vnitřních myšlenek a emocí navozuje pocit intimity. Co se týče narativní struktury, nedůvěryhodné vyprávění Rue ovlivněné jejím psychickým stavem umožňuje časté chronologické změny v závislosti na tom, jak si Rue události vybavuje. Navzdory častým časovým přesunům jsou ale pomocí vyprávění Rue poskládány jednotlivé příběhy dohromady a dějová soudržnost je zachována.

4.1 Popis děje seriálu

V této podkapitole bude stručně představen děj první a druhé série seriálu se dvěma speciálními epizodami. Jelikož se praktická část této práce věnuje realizaci kvalitativního výzkumu s diváky seriálu a situace a motivy seriálu jsou diskutovány, dějový kontext je důležitý pro pochopení celkové divácké percepce a jejich přístupu k jednotlivým situacím i postavám.

První série (2019)

Seriál *Euphoria* začíná představením hlavní postavy Rue Bennett, která celý seriál vypráví, ale sama o sobě tvrdí, že není důvěryhodným vypravěčem. Rue je sedmnáctiletá dívka, která se snaží dostat ze své závislosti na drogách a v první epizodě se po létě vrací z odvykacího zařízení. Zároveň se snaží vypořádat se smrtí svého otce, který podlehl rakovině a jelikož je pro ni těžké odolat své závislosti, její neustálý boj s drogami trápí nejen ji, ale také její matku Leslie a mladší sestru Giu. Krátce po svém návratu z odvykacího zařízení zamíří za svým

drogovým dealerem, Fezem, od kterého si bere drogy. Fez je z jejího chování zklamaný, protože si je vědom jejím pobytem v odvykacím zařízení a vnímá Rue jako svou rodinu. Rue má nejlepší kamarádku z dětství Lexi Howard, ale jejich vztah narušuje drogová závislost. Rue Lexi využívá k obelhání testů na drogy, které po ní často požaduje její matka Leslie.

Lexi má sestru Cassie, která randí s Christopherem McKay. Cassie se potýká se strachem z opuštění, který pramení z jejího dětství, během kterého její rodinu opustil otec a stal se drogově závislým. McKay, který je v prvním ročníku vysoké školy, se zase potýká s nátlakem od svého otce, který si přeje, aby se stal profesionálním hráčem amerického fotbalu. Tyto jejich starosti mají negativní dopad na jejich vztah, což vede k tomu, že McKay váhá označit Cassie za svou přítelkyni a Cassie začne flirtovat se spolužákem Danielem. Flirtování vede téměř k sexuálnímu styku, ale Cassie si to na poslední chvíli rozmyslí. Později Cassie otěhotní s McKayem, ale protože oba nejsou připravení být rodiči, podstoupí potrat, při kterém ji podpoří její matka a Lexi.

Kamarád McKaye, kterým je hvězdný rozehrávač Nate Jacobs, se projevuje jako násilník, jenž pomocí násilí a vzteku zakrývá své vlastní sexuální nejistoty. Otec Natea, Cal, skrývá své sexuální tajemství, jímž je natáčení videí, ve kterých provozuje sexuální praktiky s mladými muži a trans ženami. Poslední takovou schůzku měl Cal v motelu s transsexuální sedmnáctiletou dívkou Jules Vaughn, která se nově přistěhovala do města. Tyto nahrávky v otcově pracovně objevil již jedenáctiletý Nate, což ho traumatizovalo a spustilo znepokojivé noční můry.

Nate se střídavě schází a rozchází s roztleskávačkou Maddy Perez. Během jednoho jejich rozchodového období má Maddy na house párty McKaye sexuální styk s vysokoškolačkem Tylerem v bazénu před zrakem Natea a ostatních. Maddy se rozhodne Nateovi napsat, že byla v té situaci opilá, což ho rozzuří, vloupe se do Tylerova domu a brutálně ho napadne. Poté se Nate dá opět dohromady s Maddy. Během karnevalu však Maddy pod vlivem extáze hrubě urazí jeho rodiče, což Natea rozzuří a pohmoždí jí krk. Modřiny na krku jsou, navzdory snaze Maddy je zakrýt, nahlášeny policii. Nate se proto vydá opět za Tylerem a přinutí ho, aby se místo něj přiznal k napadení Maddy.

Jedna z kamarádek Maddy, Kat Hernandez, se v průběhu děje seriálu stává sebevědomější a sexuálně uvědomělejší. Poté, co je nevědomě natočena při jejím prvním sexuálním styku a nahrávka je umístěna na stránky pro dospělé, přichází na to, kolik peněz si ukazováním svého těla může vydělat na internetu. Rozhodne se proto sdílet fotky, videa a volat si

s mužskými zájemci přes kameru, zatímco si chrání svou identitu zakrýváním obličeje. Ve škole se seznámí se spolužákem Ethanem, který si k ní přisedne a projeví o ni zájem. Během karnevalu Kat Ethana spatří mluvit se štíhlou blond dívkou a na základě jejich vlastních nejistot se jejich cesty rozcházejí. V závěru první série si k sobě ale opět nacházejí cestu.

Jules, která má společné hodiny ve škole s Kat, se spřátelí s Rue. Ta k ní však začne chovat hlubší city a nerada pozoruje to, že si Jules začne přes seznamovací aplikaci psát a posílat nahé fotky s Tylerem. Když se však po nějaké době konečně setkají tváří v tvář, ukáže se, že Tyler je ve skutečnosti Nate. Z této skutečnosti je Jules rozrušená a Nate ji začne vydírat. Během karnevalu si totiž všiml, že poznala jeho otce Cala, se kterým měla v úvodu seriálu sex v motelu. Nate začne Jules vydírat nahými fotkami, které mu poslala, a donutí ji mlčet o svém zážitku s jeho otcem. Jules hledá po této nepříjemné zkušenosti útěchu v Rue a políbí se. Zatímco si Rue přeje, aby tento polibek vedl ke vztahu, Jules na tento závazek zatím není připravena a odjíždí na víkend z města, kde se setkává v klubu s dívkou jménem Anna.

Rue v průběhu seriálu několikrát bojuje se svou závislostí. Například již ve druhé epizodě se dostane do nepříjemné situace, kdy navštíví jejího drogového dealera dodavatel Mouse a vnutí jí fentanyl, což je padesátkrát silnější látka než heroin a často bývá důsledkem předávkování. Po jejím zkolabování se Fez rozhodne neprodat Rue žádné další drogy. Když se k němu Rue ve třetí epizodě dobývá v panice, že přijde o Jules poté, co se spolu políbí, nepustí ji dovnitř, protože má strach o její zdraví. Rue je naštvaná a viní Feze z její závislosti. Hledá tedy útěchu v Alim, se kterým se seznámila během setkání s anonymními narkomany.

Rue zjistí, že Nate předstíral identitu Tylera, aby Jules vydíral. Na základě toho se obrátí na Feze a požádá ho, aby Natea zastrašil. Nate se Fezovi pomstí udáním na policii, což přinutí Feze zlikvidovat veškerou zásobu drog od dodavatele Mouse. Fez je tedy postaven do nepříjemné situace, protože dluží peníze dodavateli za drogy, které neprodal. V závěru první série Fez vyloupí dodavatele, který zásobuje Mouse, aby mu splatil svůj dluh.

Nate má problémy v sexu s Maddy, a ta se ho ptá na jeho sexualitu, což ho vyprovokuje a napadne ji. Maddy u Natea nachází nahrávku, ve které jeho otec provozuje sex s Jules, a ukradne ji. Později se Nate a Maddy opět rozhodnou rozejít. Rue konfrontuje Natea kvůli jeho výhrůžkám Jules, zatímco mu sama vyhrožuje odhalením tajemství jeho otce Cala. Na konci závěrečné epizody se Rue a Jules rozhodnou utéct, ale Rue si to na poslední chvíli rozmyslí, protože nechce opouštět svou rodinu. Se zlomeným srdcem se vrátí domů a opět hledá útěchu v drogách.

Dvě speciální epizody (2020–2021)

Mezi první a druhou sérií byly vydány dvě speciální epizody. V první z nich se Rue setkává na vánoční večeři s Alim, kterého poznala na setkáních s anonymními narkomany, aby si s ním promluvila o svém neúspěšném úsilí přestat užívat drogy. Ali hovoří o drogové závislosti jako o nemoci a zdůrazňuje důležitost zavázat se vyšší moci, než je ona sama a odpustit sama sobě. Druhá epizoda se odehrává ve stejný den na Vánoce a Jules je na terapii. Vychází najevo, že její matka je drogově závislá, což ovlivňuje její city k Rue. Jules ji však navzdory tomu miluje, ale současně je zamilovaná i do její představy o Tylerovi ze seznamovací aplikace, který byl ve skutečnosti Nate. Když se Jules vrací domů, čeká na ni Rue, ale než Jules dostane jakoukoliv příležitost se omluvit za to, že ji opustila, Rue popřeje Jules veselé Vánoce a odchází.

Druhá série (2022)

Zatímco většina epizod první série byla otevírána detailnějším pohledem na jednotlivé postavy a jejich vývoj, ve druhé sérii to není pravidlem. Místo toho se retrospektivně odehrává divadelní představení s názvem *Náš život*, které napsala Lexi, a které je obsazením i příběhem replikou života postav seriálu *Euphoria*. Toho Lexi docílila pozorováním svého okolí.

Drogový dealer Fez se dostává do potíží, když jeho mladší nevlastní bratr Ashtray v sebeobraně zabije jejich dodavatele Mouse. Fez a Ashtray se poté společně s Rue vydávají za novou dodavatelkou Laurie, aby s ní uzavřeli spolupráci. Kamarád Feze, Custer, se potřebuje skrýt před policií a se svou přítelkyní Faye nacházejí útočiště u Feze. Aby se Fez pomstil Nateovi za to, že ho v první sérii udal policii a on byl nucen zlikvidovat zásoby drog, během house party ho brutálně napadne. Před tímto incidentem se Fez začne romanticky sblížovat s Lexi.

Kat začíná pociťovat problémy se sebevědomím, což způsobuje, že jí ve vztahu s Ethanem něco chybí. Rozhodne se s ním rozejít tím, že předstírá smrtelnou nemoc. On jí však tuto lež neuvěří a sám se s ní rozejde.

Rue se na party skamarádí s Elliotem. Začnou spolu trávit čas a užívat drogy. Toho si však není vědoma Jules, když si vzájemně vyjádří city s Rue a začnou spolu chodit. Rue se ve snaze získat další drogy vydá k Laurie s nabídkou, že pro ni bude prodávat drogy. Laurie jí tedy poskytne velkou zásobu. Elliot se začne sblížovat s Rue i Jules a po nějaké době na sobě

pozoruje pocity viny, že s Rue užíval drogy a podporoval tím její závislost. Poté, co se s Jules políbí, jí přizná své tajemství o drogách s Rue. V návaznosti na tomto zjištění Jules varuje matku Rue a ta její zásobu drog od Laurie zlikviduje. Rue to rozzuří a v návalu vzteku ničí svůj dům. S Jules a Elliotem se našťavaně rozchází. Matka Rue se snaží odvézt Rue do odvykacího zařízení, ale Rue se utíká schovat do domu Cassie.

Cassie mezitím začne tajně spát s Natem a postupně se jím stane posedlá. Zároveň ji však tíží pocity viny, protože je Nate bývalý přítel její nejlepší kamarádky Maddy. Tato situace se ještě více zkomplikuje, protože Nate si začíná znovu psát s Maddy. Když Rue vtrhne do domu Cassie a Lexi, její matka vejde za ní a spolu s ostatními se snaží Rue přesvědčit, aby si nechala pomoci. Rue ale o pomoc nestojí a místo toho spustí chaos tím, že řekne Maddy o tom, jak Cassie tajně spí s Natem. Během hádky mezi Maddy a Cassie se Rue podaří utéct a hledá útočiště v domě Laurie. Ta poskytne Rue morfium proti bolesti, ale zároveň jí dává najevo, že pokud Rue nesplatí svůj dluh, bude muset provádět prostituci. Následující ráno se Rue vyplíží ven a vrací se domů, aby se ze své závislosti vyléčila.

Opilý Nateův otec, Cal, v noci dorazí domů a je našťvaný na svou rodinu, že mu neumožnila otevřeně mluvit o jeho sexualitě, načež svou rodinu v afektu opouští. Po jeho odchodu se Nate rozhodne vzít osud své rodiny do vlastních rukou a rozhodne se získat od Maddy nahrávku, na které provozuje jeho otec sex s Jules. Ze strachu, aby nahrávku Maddy nepoužila a nezničila tak jejich rodinné jméno, ji vydírá s pistolí u hlavy. Nate se poté setkává s Jules a dává jí nahrávku. Během toho se omlouvá za své chování vůči ní a přiznává, že vše, co jí napsal jako Tyler v seznamovací aplikaci, myslel vážně. Později se Nate vydává za svým otcem, který se mu omlouvá za trauma, které mu způsobil. Nate však Cala udal policii za explicitní nahrávky zahrnující sexuální styk s partnery různého věku.

V den premiéry představení *Náš život* drží Lexi místo Fezovi. Ten však bohužel nedorazí. Fezův kamarád Custer se domluví s policií, aby získal informace o vraždě Mouse a nastraží na Feze past, při které si spustí nahrávání na mobilu a ptá se ho na Mouse. Custerova přítelkyně Faye Feze však nenápadně varuje. Toho si ovšem nevšimne Ashtray a zabíjí Custera. Když se zásahová jednotka chystá vtrhnout do jejich domu, Fez se chystá přiznat k vraždě Custera a Mouse, čímž by ochránil Ashtraye, ale ten se zamkne v koupelně se zbraněmi. Zásahová jednotka vnikne do domu a Ashtray začne střílet. Policie zabíjí Ashtraye a Feze postřelí do břicha. Následně ho zatýká.

Během Lexina představení *Náš život* rozpoznávají diváci podobnost s vlastním životem. Maddy vztek na Cassie se během představení umírňuje, Rue a Jules přemýšlí o svém vztahu a Nate se rozzuří v reakci na homosexuální hudební scénu, která je napsaná o něm. Nate během představení odchází a rozchází se s Cassie. To přiměje Cassie, aby vstoupila na jeviště a veřejně konfrontovala Lexi, že ji svým představením ztrapnila. Matka Lexi a Cassie vstupuje také na jeviště a snaží se své dcery usmířit. Poté vběhne na pódium i Maddy a začne se s Cassie prát. Tuto chaotickou situaci zachraňuje Rue z hlediště a spustí skandování publika, aby Lexi pokračovala s představením.

V závěru druhé série Rue odpouští Elliotovi, když se jí snažil pomoci dostat se ze závislosti a děkuje mu za záchranu jejího života. Vztah s Jules však nechává prozatím otevřený. Rue na konci říká, že drogy nebrala do konce školního roku. Není si ale jistá, jak dlouho to vydrží.

4.2 Žánrové vymezení

Seriál *Euphoria* lze podle své základní charakteristiky, která zahrnuje sledování životů dospívajících lidí ve věku sedmnácti let, zařadit do žánru dramatu pro teenagery. Vzhledem ke své komplexitě a originálnímu přístupu k tematice dospívání se ale běžné tvorbě pro teenagery vymyká.

Creeber hovoří o vzrůstu seriálové tvorby pro teenagery v devadesátých letech, kdy byly prvními takovými seriály *Beverly Hills 90210* (1990) nebo *Tak tohle je můj život* (1994) (2015, s. 38). Jejich tvorbu významně ovlivnil úspěch hollywoodských filmů pro teenagery, jakými bylo později například *Stmívání* (2008). Seriály pro teenagery z devadesátých let byly charakteristické větším důrazem na zkoumání vlastní identity, vztahy a sociální aspekty, které dohromady nabízely poměrně realistickou reprezentaci dospívajícího života.

Seriály pro teenagery se nejčastěji odehrávají v prostředí střední školy a domovů, konkrétně pokojů dospívajících postav (Creeber, 2015, s. 39). Co se týče školního prostředí, chodby a uličky se skříňkami studentů jsou často prostorem pro konfrontaci. Jídelní prostory se vyznačují schůzkami skupin přátel a tělocvična zase umožňuje vyobrazit nejvýraznější charakterové rysy postav. Především v americké seriálové tvorbě pro teenagery se rozlišují maskulinní postavy hráčů amerického fotbalu a populární roztleskávačky. *Euphoria* je toho příkladem. Poměrně velký důraz je kladen na maskulinní fotbalový charakter postavy Natea a popularitu roztleskávačky Maddy, kteří spolu v průběhu děje střídavě tvoří pár. Dále se v *Euphorii* často zobrazuje skupina dívek, která spolu často tráví čas a řeší různé problémy.

V prostorech domovů seriálových postav se dospívající postavy obvykle potýkají s konflikty a řešením situací ohledně jejich rodinných vztahů, které jsou často důsledkem hledání a problému s identitou dospívajících postav. Důležitým aspektem je v souvislosti s vyjadřováním identity vyobrazování dospívajících postav jejich pokoj, nejčastěji je to prostor jejich postele, která je centrálním bodem v životech teenagerů v domácím prostředí. V *Euphorii* se tak kamera několikrát soustředí na postel Rue a Jules. Pomocí těchto záběrů se prohlubuje intimita a zintenzivňuje se divácké prožívání emocí protagonistů. Creeber zdůrazňuje význam populární hudby, která v seriálech vyjadřuje autentickou dospívající identitu. Tu tvoří v případě seriálu *Euphoria* autentické rapové skladby, klasické písně z minulého století, které se objevují zejména v druhé sérii, ale nejdůležitější je specifická hudební tvorba od producenta Labrintha, která podtrhává seriálovou atmosféru a zvýrazňuje emocionální prožívání postav.

V jedné z předchozích kapitol byl představen koncept komplexního seriálového dramatu, který teoreticky popsali Mittel a Dunleavy. Seriál *Euphoria* lze do tohoto komplexního žánru zařadit. Každá epizoda seriálu představuje několik zvratů a je tedy dějově maximálně saturovaná. Vzhledem k tomu, že se v první sérii jednotlivé epizody blíže soustředí na jednu z centrálních postav seriálu, vytváří v podstatě iluzi krátkého filmu, ve kterém je protagonista sledován od dětství až do dospívání. Divák na postavy nahlíží komplexně a je mu objasněno, proč se postava chová určitým způsobem.

Mittell hovoří o narativním speciálním efektu, prostřednictvím kterého dochází ke chvilkovému zřeknutí se realismu ve prospěch vyprávění děje. Takových situací je v *Euphorii* nespočet, což je dáno hlavně tím, že se hlavní téma odvíjí od závislosti protagonistky na návykových látkách, jejím stavům pod vlivem intoxikace a halucinacím spojeným s abstinenčními příznaky. Časté narativní speciální efekty jsou tedy reprezentací toho, jak protagonistka žije s návykovými látkami prožívá. Příkladem toho jsou abstinenční příznaky protagonistky v podobě promlouvajících a poskakujících prášků na stole, které říkají „sněž nás všechny“ v sedmé epizodě první série. Další výrazný příklad narativního speciálního efektu je finále první série, ve kterém protagonistka po delším boji se závislosti znovu začíná užívat návykové látky a v důsledku toho prožívá halucinaci v podobě choreograficky náročného hudebního čísla „All For Us“. Během tohoto vystoupení protagonistka zpívá a tančí s ostatními.

Tvůrci seriálu *Euphoria* v průběhu děje využívají také multimediální nástroje (Vos, 2020). Jak již bylo zmíněno, protagonistka Rue celý děj vypráví prostřednictvím voice-over techniky. Dále je zobrazována komunikace postav přes sociální sítě pomocí titulků a fotek na obrazovce. Originální multimediální prvek je patrný ve třetí epizodě blíže zaměřené na život postavy Kat. V momentu, kdy Rue vypráví o zálibě Kat v tvorbě fanouškovské fikce na téma tajného vztahu Harryho Stylese a Louise Tomlinsona z hudební skupiny One Direction, se dosavadní formát hraného seriálu na krátkou dobu přemění v animovanou naraci fanouškovské fikce.

4.3 Produkce HBO

Euphoria představuje pro HBO programové rozšíření, které se z fiktivní tvorby primárně pro dospělé přesouvá k tematice problémů dospívajících. Režisér Sam Levinson byl osloven HBO na základě jeho thrilleru *Mladí zabijáci* (2018). S *Euphorii* mají *Mladí zabijáci* mnoho podobného. Oba projekty jsou charakteristické stylizovanou estetikou a soustředí se na životy dospívajících, konkrétně jejich problémy. Snaží se o rovnováhu mezi zobrazováním špatného chování dospívajících a vcítěním se do jejich trápení (Herman, 2019). HBO již předtím rozšířila nabídku o nové žánry, jakými jsou post-apokalyptické drama *The Last of Us* (2023), satirická antologie *Bílý lotos* (2021), satirické komediální drama *Boj o moc* (2018), soap opera *Sedmilhářky* (2017), mezinárodně úspěšné fantasy drama *Hra o trůny* (2011) anebo již dříve zmíněné drama z mafiánského prostředí *Rodina Sopránů* (1999). HBO má tendenci do svých pořadů vkládat prvky kontroverze, kterými osloví publikum, a s tím se Levinsonova tvorba ztotožňuje.

V roce 2018 došlo k fúzi společností AT&T a Time Warner, pod kterou patří HBO. Společnost Time Warner se přejmenovala na WarnerMedia a pokusila se o budování prestižní image ve světě streamovacích služeb, aby HBO posouvala hranice a dostatečně konkurovala službě Netflix (Geeter, 2023). Ačkoliv se HBO podařilo během tří let získat profit v hodnotě šesti miliard amerických dolarů, výkonný ředitel WarnerMedia sdělil svým zaměstnancům, že tento úspěch není dostačující. Pronesl, že od nich vyžaduje hodiny práce denně, protože v současné době digitálních médií jejich tvorba soupeří se zařízeními, které mají diváci po ruce, a je tedy potřeba udržovat jejich pozornost každých patnáct minut (Schneider, 2015). Finanční přísun od nového vlastníka tedy pozitivně ovlivnil produkci většího množství pořadů pro HBO.

Euphoria, která měla v té době dokončenou pilotní epizodu, a která cílí na diváky nové demografické skupiny, byla rozšířena o další díly. Často je přirovnávána k populárnímu britskému dramatu pro teenagery *Skins*. Vzhledem k experimentální povaze, stylizované estetice a prvkům kontroverze se však *Euphoria* vymyká pořadům pro tuto demografickou skupinu u konkurenčních platforem.

4.4 Hlavní motivy seriálu

Jelikož se praktická část zaměřuje na diváckou percepci hlavních motivů seriálu *Euphoria*, budou v této části obecně představeny. *Euphoria* přináší rozmanitý pohled na životy dospívajících lidí, kteří se potýkají zejména s problémy drogové závislosti, duševního zdraví a traumat, sexuality a násilí. Reprezentace těchto problémů v seriálu bude v rámci této podkapitoly konkrétně představena.

4.4.1 Drogová závislost

Drogová závislost je patrně nejvýraznějším motivem seriálu, protože se s ní potýká protagonistka Rue. Pomocí flashbacků byl ukázán původ toho, kdy Rue poprvé začala užívat návykové látky. Když byla stále dítě, její otec onemocněl na rakovinu, což přimělo Rue k tomu, aby mu v nemocnici dělala společnost. Aby se jejímu otci ulevilo od bolesti, byly mu předepsány opiáty. Rue si všimla toho, že se po jejich konzumaci utlumuje a oddaluje od své bolesti. To si Rue chtěla vyzkoušet a jednorázové zapití oxycontin se pomalu proměnilo v závislost, které si její otec nemohl všimnout, jelikož byl sám pod vlivem opiátů. V následujících letech se Rue obrací k návykovým látkám, aby jí pomohly utiшит problémy s psychickými poruchami. Drogy tedy pro Rue plní funkci chvilkového úniku z reality, který jí navozuje pocit úlevy. Zatímco během intoxikace cítí stavy euforie, o to více ničující jsou pro ni chvíle, kdy jí drogy chybí.

V období, kdy Rue čerstvě opustí léčebnu drogové závislosti, se snaží obelhat testy na drogy, které po ní chce její matka Leslie, kdykoliv má podezření, že Rue začíná znovu užívat drogy. Dochází to až do takové míry, že si obstarává vzorek moči od kamarádky Lexi, který poté využije při testu na drogy od své matky, a ta tedy stále nic netuší. Rue tedy začíná klamat a zapírat, jak jen je to možné, aby nikdo neodhalil její pokračující závislost. Během jejich setkání s anonymními narkomany si dokonce přebírá symbol oslavující šedesát dní bez návykových látek. Všechny tyto podvody jen prohloubily její závislost, zatímco o tom její

matka neměla tušení. Její přátelé však o tom povědomí měli, a dokonce její drogový dealer Fez si o ní dělal starosti a přál si, aby s drogami přestala, protože vnímal jejich vztah podobně jako na sourozenecké úrovni.

V první sérii dochází k vyhocenému momentu, kdy se Rue ocitá u svého drogového dealera Feze s požadavkem dostat další drogy, ale jejich setkání je narušeno Fezovým dodavatelem Mousem. Ten jí vnutí nebezpečnou dávku fentanylu, a když Rue v následku této látky ztrácí vědomí, Mouse naznačí, že ji znásilní. Naštěstí však situaci zachrání pohotový Fez, který za Rue zaplatí. Fez se o Rue následně postará a v tomto momentu se jí rozhodne již žádné další drogy neprodávat, aby ji ochránil před sebou sama.

Drogová závislost Rue ve velké míře ovlivňuje její vztahy s rodinou a přáteli. Matka Leslie a sestra Gia jsou tak v neustálém strachu z toho, že Rue ztratí. V přátelských vztazích se projevuje její manipulativnost, kdy od Feze potřebuje drogy a od Lexi vzorek moči, aby mohla klamat svou matku. V romantickém vztahu s Jules se projevuje, do jaké míry je Rue na Jules závislá a veškeré neshody mohou vyústit v to, že bude Rue hledat útěchu v drogách. Rue v těchto chvílích, kdy prahne po pocitu intoxikace dostává samu sebe do nebezpečných situací, které jsou jen důkazem toho, do jaké míry je u ní závislost rozšířená. Jeden z mála přátelských vztahů, které Rue účinně napomáhá bojovat se svou závislostí, je s Alim, který má s užíváním návykových látek mnohaleté zkušenosti a předává Rue moudra ve snaze ji zachránit.

4.4.2 Duševní zdraví a trauma

Euphoria realisticky pracuje s tématy duševního zdraví, kterým se ve většině seriálové tvorby nedostává dostatečně autentické reprezentace. Ukazuje tedy svým syrovým a odvážným pohledem skutečné duševní poruchy a zdůrazňuje, do jaké míry mohou být lidé současné mladé generace ovlivněni traumatizujícími situacemi ze svého dětství.

Rue je v průběhu seriálu nejvýraznější postavou bojující se svými duševními poruchami. Jelikož je divákům seriálu *Euphoria* poskytnut vhled do její mysli prostřednictvím narativní techniky voice-overu, její duševní problémy jsou nejzřetelněji artikulovány. Již v úvodu první série se Rue potýká s traumatizujícími následky svého předávkování, během kterého ji našla její sestra Gia, která jí tím zachránila život. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí, aby se Rue začala léčit ze své závislosti udělala její matka Leslie, Rue je po návratu z odvykacího zařízení odhodlaná pokračovat s užíváním drog. Chronické zneužívání návykových látek

způsobuje, že Rue potřebuje neustále vlastnit zásobu drog, a když není k dispozici, má potřebu vyhledávat jiné, často tvrdší drogy. Během její první návštěvy drogového dealera Feze, poté, co se vrací z léčebny, jí nezáleží na tom, které drogy od Fezova bratra Ashtraye dostává. Prostřednictvím drog tlumí své emoce, ale také psychickou bolest způsobenou depresí a úzkostmi. V průběhu seriálu Rue často popisuje své pocity jako otupělost a odpojení od reálného života, čemuž nepomáhá její sociální úzkost, která jí zneprůjemňuje společenské situace. Podílí se spíše hlouběji na její izolaci.

Rue bylo diagnostikováno několik duševních onemocnění již v brzkém věku. Mezi ně se řadí obsedantně kompulzivní porucha, úzkostná porucha a bipolární porucha. Zejména bipolární porucha je v seriálu zřetelně vyobrazená, když se Rue ocitá v manické i depresivní fázi. Manická fáze byla podtržena detektivními scénami, které byly vizuální reprezentací toho, jak se Rue cítila. V depresivní fázi nebyla Rue schopná vstát z postele a měla problémy s močovým měchýřem, které vyústily v infekci ledvin. Co se týče její úzkostné poruchy, Rue byla již v dětství hospitalizována kvůli silné úzkostné epizodě. Na uklidnění v nemocnici dostala valium, což je silná droga, často způsobující závislost. Propojení jejich duševních onemocnění a drogové závislosti tak hraje v seriálu důležitou roli. Vzhledem k úmrtí otce, které pro Rue bylo v tak mladém věku traumatizující, se potýká s problémy ve vztazích k lidem, protože její otec byl pro ni jednou z nejbližších osob v jejím životě. Během první série je objasněno, že mikina, kterou Rue často nosí, patřila jejímu otci. Romantický vztah s Jules je značně ovlivněn jejím psychickým stavem. U Jules se spoléhá na emocionální podporu, což na Jules někdy vytváří nátlak a pocit zodpovědnosti za psychický stav Rue. To vytváří v jejich vztahu nerovnováhu.

Zatímco je Jules v počátku první série vnímána ostatními jako fascinující dívka, kterou Rue označuje za „anděla“ a Nate za nevinnou dokonalou bytost, postupem času se odkrývají také její vlastní nejistoty a traumata. V epizodě, která se věnuje jejímu životnímu příběhu, je zobrazeno její dětství, během kterého matka nepřijala její inklinaci k ženskému pohlaví a nechala ji zavřít do ústavu. To, že ji tímto způsobem vlastní matka opustila, Jules poznamená. Tato zkušenost s opuštěním v Jules zeslabí pocit vlastní hodnoty a důvěry v ostatní. Ve scéně z ústavu, ve kterém byla Jules jako dítě, se zobrazuje její tendence k sebepoškození, kterého se dopouští kvůli své psychické bolesti. Kromě sebepoškození se postava Jules potýká i s duševními poruchami, konkrétně úzkostmi, které odráží dopad jejího traumatu na její psychiku.

Nate je v průběhu celého seriálu vyobrazen jako agresivní a manipulativní postava. Jeho vztah s Maddy lze definovat jako vysoce toxický, kdy její chování během rozchodu přiměje Natea brutálně napadnout muže, který neudělal jemu ani Maddy nic špatného. Později ho také donutí, aby se přiznal k činu, který sám spáchal. Další postavy zastrašuje a manipuluje jimi, aby dosáhl svého. Během epizody, která se věnuje jeho charakterovému vývoji, je odhaleno, že jedenáctiletý Nate objevil vysoce znepokojivá a explicitní videa, ve kterých jeho otec provozuje sexuální praktiky s mladými muži nebo transsexuály. Tyto explicitní záběry malému Nateovi způsobí trauma, kvůli kterému si postupně vyvíjí narcistické sklony a osvojuje si negativní chování vůči autoritám, potenciálním hrozbám a ženám. Je zřejmé, že se Nateovo chování podobá chování jeho otce. Zároveň se na Natea přenáší homosexuální tendence, které se ale kvůli svým nejistotám snaží skrývat. Snaží se držet v tajnosti i otcovo tajemství, jež mu způsobuje značný stres a vyvolává agresivní reakce, například vůči své bývalé přítelkyni, která v jednu dobu jednu nahrávku vlastní.

Cassie je další postavou, která si ve svém životě prošla traumatem. Když byla Cassie malá, její otec opustil její rodinu, kvůli jeho problému s návykovými látkami, ale slíbil jí, že se vrátí. Bohužel tak neudělal, což Cassie ovlivňuje v partnerském životě. Snaží se udělat vše pro to, aby ji partneři neopustili, což znamená, že po ní často chtějí sex a ona jim vyhoví. Maddy v druhé sérii zmiňuje, že Cassie snad nikdy nebyla single. Bohužel, partneři Cassie si jí neváží a její explicitní fotky a videa často končí na internetu. Navzdory tomu, kolik partnerů Cassie ve svém životě měla, a jak špatně se k ní chovali, se vždy cítila, že se do nich zamilovala. Další situace, která ovlivnila život Cassie, byl potrat v závěru první série, což je v jejím věku také poměrně traumatizující událost. V druhé sérii se pod vlivem alkoholu sexuálně sblíží s Natem, který je bývalý přítel její nejlepší kamarádky. V souvislosti s tím ale Cassie upadá do depresí, protože jí přemáhají pocity viny. Navzdory tomu, že se cítí jako špatný člověk, ale stále vyhledává Nateovu pozornost a lásku. On jí sice nějakou pozornost poskytuje, ale zdůrazňuje její špatné chování vůči Maddy. U Natea se poté projeví manipulativní chování, když prohodí, že by Maddy Cassie zabila, kdyby se dozvěděla o jejich poměru. Ačkoliv jsou v této situaci vinni oba, Nate se snaží přesunout svůj podíl viny jen na Cassie. Vyvolává tím v Cassie obrovský stres a místo toho, aby se z této nepříjemné situace snažila dostat, Cassie se stává závislá na Nateovi a postupně v ní tento tajný poměr vyvolává posedlost Natem. Začíná se oblékat jako jeho bývalá přítelkyně, Maddy, a touží po jeho náklonosti.

4.4.3 Sexualita

V průběhu děje se prolíná jeden z hlavních motivů seriálu, kterým je transsexualita postavy Jules. Na rozdíl od reprezentací této problematiky v jiné seriálové tvorbě je však v *Euphorii* zobrazována jako „cool“ (trendy). Macintosh hovoří o nové éře v trans¹¹ reprezentaci, která je definována jako „cool“ trans estetika (2022, s. 13). Autorka zmiňuje vzrůst investicí současných televizních produkcí do trans reprezentace, a v případě produkce HBO jde zřejmě o inspiraci úspěšnými pořady platformou Netflix a Amazon Prime. *Euphoria* však působí inovativním dojmem ve způsobu, jakým trans problematiku zobrazuje. K genderovým a sexuálním identitám přistupuje obezřetně a pomocí kreativního make-upu a audiovizuálního zpracování zdůrazňuje prožívání postav.

Zatímco se v ostatní televizní tvorbě staví samotná tranzice pohlaví do popředí, v *Euphorii* se tímto procesem zabývá epizoda se zaměřením na Jules jen letmo. *Euphoria* pracuje s trans problematikou sofistikovaným způsobem a prezentuje Jules jako symbol kultury mladé generace a výrazné estetiky seriálu (Macintosh, 2022, s. 15). Transgenderová herečka Hunter Schafer, která ztvárňuje postavu Jules přispívá autentičnosti trans reprezentace v seriálu, protože do charakteru Jules promítá osobní zkušenosti. Tvůrce seriálu *Euphoria* Sam Levinson ve snaze zobrazit trans problematiku v nejvyšší míře autenticity spolupracoval při psaní scénáře i natáčení s trans konzultanty. Jedním z nich je Scott Turner Schofield, který v tomto procesu vyzdvihl spolupráci režiséra Levinsona s Hunter Schafer, v rámci které se snažil naslouchat její percepci a vytvořil tak příběh, který herečka chtěla svou rolí vyprávět (Haasch, 2019). Sam Levinson dokonce před natáčením pilotní epizody poradil herečce, aby vše prožila (Cuby, 2019). Jeho cílem tedy bylo, aby se Schafer emocionálně propojila s postavou Jules. Úspěch reprezentace trans komunity v seriálu tedy ve větší míře vděčí herečce Hunter Schafer, která je v této oblasti aktivistkou a považuje správnou reprezentaci v seriálové tvorbě za klíčový aspekt.

Postava Natea a jeho sexualita hraje v seriálu důležitou roli v tom, proč má násilnické sklony. Nate byl v dětství negativně ovlivněn tím, že v jedenácti letech objevil explicitní videa, ve kterých jeho otec provozuje sexuální praktiky s mladými gay muži a transgender ženami. Toto zjištění Natea poznamená a není schopen otcův tajný sexuální život vstřebat. V průběhu seriálu lze pozorovat neschopnost Natea si přiznat, že on samotný má

¹¹ Výraz trans je zkráceným slovem transgender, které označuje popření vrozeného pohlaví jedince a ztotožnění s opačným pohlavím.

homosexuální sklony, a proto svou frustraci přeměňuje v agresi. Otcova ostuda a tajnůstkaření ohledně jeho homosexuálních sklonů vytváří v Nateovi pocity hanby a potřeby skrývat svou sexuální nerozhodnost. Tento strach se poté v Nateovi projevuje vysoce maskulinními tendencemi a agresivním chováním vůči ostatním postavám. Agresivní sklony v důsledku vnitřních nejistot a vzteku se tak projevují i během sexuálního styku. Nate prozkoumává svou sexualitu anonymně prostřednictvím falešné osoby Tylera. Jako Tyler se sbližuje s transgender postavou Jules a anonymita mu poskytuje pocity bezpečí. Když poté Nate odhalí Jules svou pravou tvář a zjistí pravdu o její sexuální zkušenosti s jeho otcem, začíná ji vydírat nahými fotkami, které přes aplikaci poslala jeho falešné osobě Tylerovi. Opět se tedy projevuje jeho snaha mít situaci ohledně své sexuality a rodinných tajemství pod kontrolou.

Sexualita postavy Cassie je v seriálu vyobrazena prostřednictvím zranitelnosti a touze po lásce, kterou si zaslouží. Cassie si v životě prošla traumatem, během kterého ji opustil otec a ona tedy usiluje o vyplnění této emocionální prázdnoty. Často tak zaměňuje sex za lásku a ve vztazích dělá vše pro to, aby své partnery uspokojila, čímž se snaží dosáhnout emocionálního propojení a stability. Ve svých vztazích se tak potýká s nezdravou dynamikou, kdy upřednostňuje potřeby partnera před svými vlastními. Zároveň je její sexualita předmětem veřejného odsuzování, protože unikla videa, ve kterých má Cassie sexuální styk se svými bývalými partnery. Tato situace tedy přispívá k tomu, aby ji muži vnímali primárně jako sexuální objekt. Cassie se v některých situacích pokouší o eliminaci hluboce zakořeněných nejistot, ale příliš se jí to nedaří. Ztvárnění postavy Cassie v seriálu upozorňuje na problémy, kterým mladé ženy čelí v oblasti objektivizace. Zároveň vzbuzuje empatii a rozvíjí diskuzi o emocionálních a psychologických dopadech životních zkušeností.

Sexualita postavy Kat se v průběhu dějové linie proměňuje. V úvodu působí jako žena s problémy se sebevědomím, zvláště ohledně svého těla. Následně však objeví, že muži na internetu po jejím těle touží, a to ji přiměje na sebe pohlížet jinak. Tato transformace se u Kat projevuje změnou vzhledu. Začíná nosit odvážné, eroticky laděné oblečení a výraznější make-up. Po odhalení svého nového vzhledu sama vysvětluje své nově nabyté sebevědomí a říká, že není nic mocnějšího než „*tlustá holka, které je vše jedno*“. Podobně jako Nate objevuje svou sexualitu skrze anonymní osobu online, když si jako „cam girl“ volá s muži a experimentuje se svou sexualitou, zatímco si maskou chrání svou identitu. Kromě online aktivit v sexuálním kontextu se Kat proslaví i ve světě fanouškovské fikce, což způsobuje

prolínání její percepce reálného a fiktivního světa. Tato rozplývající se hranice mezi dvěma světy poskytuje Kat možnost realizace své sexuální identity alespoň ve fiktivním světě, když se jí nedaří dosáhnout uspokojení v tom reálném.

4.4.4 Násilí

V seriálu *Euphoria* je explicitním způsobem vyobrazováno násilí, a to je v seriálu patrné v několika podobách. V první řadě se postavy potýkají s fyzickými napadeními, které jsou ukazovány v brutální podobě, což vyvolává silné emoce. Nejčastěji je násilí spojováno s postavou Natea, jež má s agresí značné problémy. Využívá násilí k manipulaci a kontrole ostatních postav, což pramení z jeho vnitřních nejistot a psychologického traumatu. Zřejmě nejvýraznější fyzické násilí bylo vyobrazeno v první sérii, kdy Nate brutálně napadne Tylera z důvodu žárlivosti na svou bývalou přítelkyni. Tato scéna působí o to drsněji, když je očividné, že Tyler nic špatného neprovedl.

Nate zneužívá ostatní postavy v seriálu nejen fyzicky, ale i psychicky. Zejména k postavě Maddy vyjadřuje manipulativní chování a zastrašování. Používá praktik citového vydírání, výhrůžek a manipulace, aby ji měl pod kontrolou a zajistil si její loajalitu. Maddy v důsledku toho pochybuje sama nad sebou a svými pocity. Nate vyjadřuje svou fyzickou dominanci nad Maddy i v rámci domácího násilí, při kterém jí pohmoždí krk ve vyhocené reakci na to, že Maddy během karnevalu sprostě urazí jeho rodiče.

Toto je jen zlomek toho, čeho se Nate v průběhu seriálu dopouští. Seriálová tvorba často zahrnuje morálně pochybné, nesympatické či přímo zlé postavy, nejčastěji mužského pohlaví, které se zpravidla označují termínem antihrdina (Mittell, 2015, s. 142). Na chování antihrdiny publikum pohlíží rozporuplnou, negativní morální optikou. Otázkou je, jaká potěšení ze sledování negativních postav pro diváky plynou. Jak již bylo uvedeno v kapitole věnované teorii afektivní dispozice, čím více se diváci dozví o charakteru záporné postavy, tím větší pochopení budou mít pro její činy. Fyzický vzhled herce a jeho herecké schopnosti utváří charisma, které je dále ovlivněno tím, jakým způsobem se ostatní postavy v blízkosti antihrdiny chovají. Fascinace je jedním z důvodů, proč diváky přitahují antihrdinové. V rámci fiktivního světa je také zprostředkovaně umožněno prožívat zážitky, se kterými by se diváci v reálném životě nesetkali, protože na ně nemají odvahu nebo jim v tom brání vlastní morální přesvědčení.

Fiktivní povaha seriálových příběhů napomáhá publiku pozastavit morální posuzování a

vzbuzuje snahu racionalizovat antihrdinské chování, i když je v mnohých případech zavrženíhodné (Mittell, 2015, s. 148). Serialita zase umožňuje strávit v přítomnosti těchto nemorálních postav více času, což znamená, že se postavy dostávají do podvědomí diváků a v rámci jejich běžného života mohou mít diváci tendence přemýšlet o tom, jak by se v dané situaci nemorální postavy zachovaly.

4.5 Audiovizuální specifika seriálu *Euphoria*

Jelikož je seriál *Euphoria* z velké části známý pro své specifické audiovizuální zpracování, cílem této kapitoly je představit nejprve vizuální specifika, která jsou tvořena barvami, osvětlením a dynamickou kamerou. Dále bude představena hudební složka, kterou pro seriál zkomponoval hudební producent a zpěvák Labrinth.

4.5.1 Emocionální realismus

Již bylo zmíněno, že *Euphoria* je specifická svou stylizovanou estetikou, která je prezentovaná dynamickým vizuálním zpracováním a surrealistickým osvětlením. Je důležité si ale uvědomit, že *Euphoria* není hyperstylizovaná bezdůvodně. Kreativně pracuje s vizuální estetikou, aby vyjádřila to, jak se postavy cítí v závislosti na složitých okolnostech, se kterými se postavy v seriálu potýkají. Tvůrce seriálu Sam Levinson pronesl, že jeho cílem je pomocí audiovizuálních nástrojů dosáhnout „emocionálního realismu“ (Provost, 2022). Emocionální realismus se v tomto případě vztahuje k tvorbě emocionálně intenzivní hudbě a vizuálně působivého narativu. V kapitole 2.2.1 byl koncept emocionálního realismu zmíněn v souvislosti s jeho kulturním uchopením, v rámci kterého si diváci utváří vztah k postavám. Levinson vnímá emocionální realismus jako prostředek k zobrazení toho, co se skrývá v nitru postav. Jeho vizí bylo vytvořit seriál pro mladé publikum a namísto zobrazování skutečnosti se pokusit o audiovizuální reprezentaci toho, jak si dospívající představují sami sebe. Snahou bylo zobrazit ve vyhrocené míře vzestupy a pády období dospívání a s fyzickým realismem tedy tato vize nemá příliš společného.

Kameraman seriálu *Euphoria* Marcell Rév poznamenal, že specifickou využitím barev v seriálu byl důraz na kontrast oranžové a modré. Oranžová a modrá se v audiovizuální tvorbě používá nejčastěji ke zvýraznění emocionální změny. Oranžová vyjadřuje teplo, zatímco modrá nelidskost a nepřátelství (Block, 2021, s. 160). Kontrast oranžové a modré se používá často. V případě seriálu *Euphoria* se ale kontrast maximálně zvýrazňuje, a je

proto specifický (Obrázek 1). Block vysvětluje, že vyšší kontrast ve vizuální složce zvyšuje vizuální intenzitu obrazu. Vizuální intenzita vyjadřuje živost a vizuální prvky umocňují emoce postav v seriálové tvorbě. Jejich cílem je tedy vyvolat emoce diváků.

Obrázek 1: kontrast oranžové a modré ("The Next Episode", 7:50)

Velmi časté jsou v seriálu scény z párty, u kterých je barevné osvětlení pravidlem, ale v takových záběrech se kameraman Rév snažil spíše zvolit dominantní barvu a zvýraznit ji.

Kromě výrazných barev jsou důležitá i osvětlení. Pro osvětlení scén v *Euphorii* se využívá několik světelných zdrojů najednou. Rév popsal, že ačkoliv seriál působí, že využívá mnoho LED svítidel, většinu času se scény osvětlují světelnými boxy a pomocí speciálních světelných kruhů (Provost, 2022). Vzhledem k tomu, že druhá série seriálu *Euphoria* na rozdíl od té první byla natočena analogově, konkrétně technologií Kodak Ektachrome, osvětlení během natáčení se diametrálně odlišovalo od toho, jak výsledný obraz vypadá. Tato technologie totiž způsobuje, že je obraz vysoce kontrastní a nazelenalý. Proto se během natáčení scény přesvětlovaly, aby se docílilo světlého nekontrastního efektu. Natočený materiál byl poté zpracován do současné podoby.

Co se týče práce s kamerou, v *Euphorii* se kamera téměř neustále pohybuje. Na základě toho bylo možné různé dějové linie dynamicky propojit. Specifickým rysem seriálu je plynulý pohyb kamer, což je dáno zejména využitím vozíků nebo kolejí. Levinson uvedl, že až 70 procent seriálu se natáčí v prostředí natáčecích setů (Provost, 2022). Tyto sety poté usnadňují práci s dynamickou kamerou, protože díky nim lze postavit koleje ze všech úhlů. V první

epizodě seriálu je výrazný pohyb kamery ve scéně, která se odehrává v pokoji Rue. Rue sedí na posteli a během užití návykové látky se kamera snese ze stropu před Rue a následně se otočí o 180 stupňů (Obrázek 2). Tato scéna byla konstruována takovým způsobem, že se sestavil strop zavěšený na laněch, a poté, co se strop zvedl nahoru, se kamera mohla dostat vysoko nad protagonistku. Princip dynamické kamery se v průběhu seriálu využívá v každé epizodě a diváci si tak mohou v těchto chvílích uvědomit komplexitu audiovizuálního zpracování, a tedy speciálního narativního efektu.

Obrázek 2: dynamická kamera ("Pilot", 5:38)

4.5.2 Hudba

Hudba je v *Euphorii* stejně tak důležitá jako vizuální složka. Hudební producent a zpěvák Labrinth vytváří pro *Euphorii* silně emocionální hudbu, která je natolik originální, že se často stává trendem na sociálních sítích a zvyšuje tak popularitu samotného seriálu *Euphoria* (Morris, 2022). Labrinth uvedl, že v reakci na úspěch jeho hudby u fanoušků považuje hudební složku seriálu *Euphoria* za sdílenou a naslouchá tedy, co by si fanoušci přáli slyšet (Tangcay, 2022). Hudební složka, kterou Labrinth vytvořil se dá definovat jako euforická s psychedelickými prvky. Často stimuluje emoce posluchače, když do hudby přidává prvky gospelu nebo katedrálních tónů. Tím například podtrhává dějovou linii Rue a její neúspěch i snahu o vykoupení.

V písních lze pozorovat také inspiraci různými žánry a práci s nástroji, které k sobě na první

pohled nepatří. Pro Labrintha je přirozené spojovat různé žánry dohromady, protože je původem z Londýna a byl tedy obklopen několika kulturními vlivy. Například originální spojení elektronického bubnu a gospelového sboru je zřejmě jedním z důvodů, proč se jeho hudební tvorba natolik proslavila (Nugent, 2022). Labrinth si toto experimentování v *Euphorii* může dovolit, vzhledem k estetické stránce seriálu.

Levinson oslovil Labrintha k produkci hudby pro *Euphorii* poté, co slyšel jeho hudbu z nadcházejícího alba a měl pocit, že by se tato hudební složka pro seriál hodila. Labrinth dostal kreativní svobodu, protože Levinson si oblíbil jeho tvorbu natolik, že jej požádal, aby se nesnažil napodobovat jiné skladatele, kteří tvoří hudbu pro seriálovou tvorbu, ale aby tvořil autenticky. Labrinth většinou neskládá hudbu pro konkrétní scény, ale pokud se dostane do situace, kdy potřebuje inspiraci, záběry ze seriálu si pustí (Nugent, 2022). Příkladem inspirace pro energickou skladbu je scéna, kdy si Maddy jako dětská opatrovnice zkouší šaty své zaměstnavatelky.

Stejně jako Labrinth je důležitou součástí hudební složky seriálu i hudební supervizorka Jen Malone, která má na starost soundtrack. V každé epizodě tak zazní písně napříč různými žánry. Malone vybírá písně pro seriál na základě svých pocitů (Nugent, 2022). Usiluje tedy o to, aby jí vybrané skladby měly emocionální hloubku a scény v seriálu doplňovaly.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Metodologie výzkumu

Tato kapitola se zabývá metodologií realizovaného výzkumu. Na základě zkoumaného tématu divácké percepce byl zvolen kvalitativní výzkum. Obvyklým postupem kvalitativního výzkumu je prvotní formulace tématu a základních výzkumných otázek. Ty lze pozměňovat nebo doplňovat během výzkumu, stejně jako formulovat hypotézy a pozměňovat výzkumný plán (Hendl, 2012, s. 48).

Mezi kvalitativní metody získávání dat patří například hloubkové rozhovory, zúčastněné pozorování, nebo skupinové diskuze. Kvalitativní metody nejsou standardizované a využívají spíše indukci. Průběh interakce mezi výzkumníkem a účastníkem výzkumu je vždy jedinečný. V průběhu výzkumu se může výzkumník na základě doptávání dostat hlouběji a sběr dat je o to více otevřený (Trampota, 2010, s. 18-19). Výzkumník se snaží daný fenomén zkoumat v jeho přirozeném prostředí a vytvořit komplexní obraz, včetně souvislostí s jinými

aspekty (Reichel, 2009, s. 40).

Dle Hendla patří mezi přednosti kvalitativního výzkumu získání detailního vhledu do zkoumaného fenoménu (2012, s. 50-51). Mezi další výhody patří výzkum fenoménu v jeho přirozeném prostředí, umožnění zkoumání procesů a navrhování teorií. Kvalitativní výzkum se též dobře přizpůsobuje místním podmínkám a situacím a zkoumá příčinné souvislosti. Jako nevýhodu autor uvádí, že znalosti získané prostřednictvím kvalitativního výzkumu nelze generalizovat a aplikovat na jiný vzorek populace. Je třeba brát v úvahu, že sběr dat pro výzkum a jejich následná analýza probíhají v delším časovém horizontu a výsledky kvalitativního výzkumu jsou subjektivně zbarveny, což je kvalitativnímu výzkumu vytýkáno.

5.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Cílem výzkumu je získat rozsáhlý přehled o tom, jakým způsobem diváci vnímají komplexní seriálové drama *Euphoria*. Dílčí části výzkumu zahrnují divácké motivace pro sledování seriálu, interpretace hlavních motivů a postav, emocionální zapojení diváků a percepce audiovizuálního zpracování.

Za účelem naplnění cílů výzkumu byly zvoleny tři výzkumné otázky:

- Jaké jsou motivace diváků pro sledování seriálu *Euphoria*?
- Jaké hlavní motivy seriálu diváci rozlišují a jakým způsobem je interpretují?
- V jaké míře dochází u diváků během sledování seriálu k formování afektivních dispozic a morálních posudků vůči postavám?

5.2 Metoda sběru dat

Data pro výzkum byla sbírána prostřednictvím rozhovorů. Rozhovor je jednou z nejčastěji používaných technik a uplatňuje se v kvalitativních i kvantitativních výzkumech. Ty se liší zejména mírou standardizace. V kvalitativních výzkumech jsou rozhovory obvykle prováděny jedinou osobou. Dotazovaní se označují jako respondenti, informátoři nebo informanti. Jednou podobou rozhovoru využívanou v kvalitativním výzkumu je polostrukturovaný rozhovor. Ten byl zvolen i jako metoda sběru dat této diplomové práce. Tazatel má připraven soubor témat či otázek, ty však může během rozhovoru pozměňovat, doplňovat či měnit jejich pořadí. Tato určitá svoboda v možnosti přizpůsobovat otázky dané situaci navodí přirozenější interakci mezi tazatelem a informantem. Zároveň však určitá míra

formalizace umožňuje utřídění údajů a jejich porovnání či zobecňování. Tato varianta rozhovoru bývá v kvalitativním výzkumu často využívána (Reichel, 2009, s. 110-112). Pro účely této diplomové práce byl konkrétně zvolen polostrukturovaný hloubkový rozhovor s otevřenými otázkami.

Data byla sbírána od května do června roku 2024, prostřednictvím online rozhovorů na sociální platformě Facebook a Instagram. Zvoleno tak bylo z toho důvodu, že respondenti pocházejí z různých míst v České republice a distanční forma vyhovovala oběma stranám. Výhodou bylo ušetření času a také, že rozhovor probíhal bez jakýchkoli rušivých elementů.

5.3 Výzkumný vzorek

Do výzkumu bylo účelově vybráno osm respondentů, z nichž čtyři byly ženy a čtyři muži, aby se zachovala genderová vyváženost při vyhodnocení výsledků dat. V prvním kroku byla autorkou zvolena kritéria, která odpovídají výzkumné strategii a na základě toho byli zvoleni respondenti. Hlavním kritériem výběru respondentů byla divácká zkušenost se seriálem *Euphoria*. Respondenti tedy museli zhlédnout obě vydané série seriálu, aby jejich výpovědi vycházely ze společné zkušenosti. Druhé kritérium představovalo věkové rozmezí respondentů. Vzhledem k tomu, že na streamovací platformě Max je uveden věkový limit od 16 let, bylo důležité, aby respondenti tento limit splňovali. Věkový limit byl tedy stanoven od 16 do 29 let, protože se jedná o seriál určený mladé generaci. Dalším kritériem byla také česká národnost, protože je výzkum realizován v českém prostředí a pozoruje se percepce českého publika, ačkoliv je seriál z americké produkce. Zahraniční seriály jsou v současné době v rámci české společnosti normou.

Respondenti byli vybráni na základě jejich reakce na příspěvky v rámci dvou Facebookových skupin a příspěvku na osobním profilu autorky. Příspěvek s žádostí o rozhovor s diváky seriálu *Euphoria* byl sdílen nejprve ve skupině *Euphoria CZ/SK*, již je autorka této práce správcem. Vzhledem k malému zájmu členů skupiny byl příspěvek sdílen i ve skupině *Seriály CZ/SK*. Za účelem vytvoření genderově vyváženého výzkumného vzorku poté autorka sdílela příspěvek i na svém osobním Instagramovém profilu, díky čemuž vybrala zbývající respondenty.

Rozlišoval se věk respondentů, kdy seriál začali sledovat a rozlišovalo se také, zda sledovali seriál souběžně s jejich premiérami, nebo až zpětně.

Respondenti výzkumu:

- Respondentka 1
 - o 23 let; začala seriál sledovat ve 20 letech; zpětně několik dílů za sebou
- Respondentka 2
 - o 25 let; začala seriál sledovat ve 20 letech; zpětně několik dílů za sebou
- Respondentka 3
 - o 23 let; začala seriál sledovat v 18 letech; souběžně s premiérou na HBO
- Respondentka 4
 - o 21 let; začala seriál sledovat v 17 letech; souběžně s premiérou na HBO
- Respondent 5
 - o 27 let; začal seriál sledovat ve 22 letech; souběžně s premiérou na HBO
- Respondent 6
 - o 29 let; začal seriál sledovat také ve 29 letech; zpětně několik dílů za sebou
- Respondent 7
 - o 28 let; začal seriál sledovat ve 23 nebo 24 letech; zpětně několik dílů za sebou
- Respondent 8
 - o 23 let; začal seriál sledovat ve 21 letech; zpětně několik dílů za sebou

Všichni respondenti byli s předstihem obeznámeni s tématem výzkumu práce a jejím cílem. Byly jim také sděleny tři základní okruhy, aby si před realizací rozhovoru mohli utřídit myšlenky. Všichni respondenti souhlasili se svou účastí ve výzkumu, a zároveň souhlasili s pořízením zvukového materiálu, na základě kterého byl rozhovor následně přepsán. Čas rozhovorů se pohyboval mezi 24 a 45 minutami. Respondenti byli informováni o tom, že budou jejich výpovědi anonymizovány za účelem ochrany jejich soukromí. Všechny přepisy rozhovorů jsou k dispozici v přílohách této diplomové práce.

5.4 Metoda analýzy dat

Metodou analýzy dat byla zvolena zakotvená teorie. Ta byla zformulována Straussem a Glaserem v šedesátých letech 20. století (Hendl, 2012, s. 243). Zakotvená teorie je definována jako teorie induktivně odvozená z detailního zkoumání určitého jevu. V mediálních studiích má tato metoda využití při analýze mediálních textů a umožňuje například zkoumat, jak mediální obsah ovlivňuje a formuje životy určitých sociálních skupin.

Ačkoliv je cílem této metody vytvoření nové teorie pramenící ze získaných dat, v tomto výzkumu budou výsledkem spíše nové poznatky o divácké percepci konkrétního mediálního obsahu. Data získaná v tomto případě pomocí rozhovorů se systematicky zpracovávají a analyzují. Dochází tedy k procházení získaných dat a jejich porovnávání, proto se tato metoda někdy označuje jako metoda nepřetržitého porovnávání a je založena na kódování dat. (Trampota, 2010, 264–266). Jejimi hlavními prvky jsou koncepty, kategorie a propozice. Koncepty jsou teoretické pojmy, které jsou identifikovány v datech, kategorie pomáhají budovat teorii a propozice popisují vztahy mezi koncepty a kategoriemi a také mezi jednotlivými kategoriemi navzájem.

Pro práci s daty se využívá kódování. Rozlišuje se kódování otevřené, axiální a selektivní. Při prvotních analýzách dat se používá kódování otevřené. Lokalizuje, označuje a třídí témata, která se objevují v datech. Během axiálního kódování jsou hledány příčiny, podmínky, důsledky atd. mezi jednotlivými kategoriemi. Výsledky z předchozích kódování se integrují v rámci selektivního kódování a postupně dochází k odhalení hlavních témat výzkumu (Reichel, 2009, s. 167). Na základě získaných dat z rozhovorů byly nejprve identifikovány kódy, které se následně přiřadily do tematických celků. Vzniklé tematické celky budou v následující kapitole shrnuty a interpretovány.

6 Vyhodnocení výzkumu

V této kapitole jsou podrobněji představena zjištění výzkumu, která plynou z induktivní analýzy získaných dat. Výpovědi respondentů byly kategorizovány v závislosti na hledání souvislostí, nicméně jednotlivé kategorie se často vzájemně prolínají. Jednotlivé kategorie jsou vždy doplněny o přímé výpovědi respondentů, protože v souladu s hlavním tématem této diplomové práce záleží zejména na autentické divácké percepci.

6.1 Pozitivní ohlasy a doporučení prediktorem sledování seriálu

Respondenti nejčastěji uváděli, že se o seriálu Euforie¹² dozvěděli buď na sociálních sítích nebo od svých přátel. Zmiňovali, že zaznamenali pozitivní reakce na seriál a rostoucí popularitu. Důležitou motivací seriál sledovat tedy bylo následovat aktuální trendy populární kultury.

¹² V této kapitole bude užíván český výraz Euforie, aby byla zachována výrazová konzistence, protože byly rozhovory realizovány s českými diváky, kteří jsou na tento výraz zvyklí.

„Začala jsem se dívat tuším kvůli kamarádkám, které o tom mluvily a doporučovaly mi to a viděla jsem to i hodně na sociálních sítích. Prostě to bylo tenkrát hodně populární.“

(Respondentka 4)

„Oni se o tom dost bavili spolužáci, ještě když jsem byla na střední, a já jsem bohužel neměla HBO, abych se na to mohla koukat, [...] ...koukala jsem na to teda o ten rok později než ostatní.“ (Respondentka 1)

„Já jsem to tenkrát zaznamenala asi na sociálních sítích, viděla jsem i nějaký recenze, myslím, že někdo o tom říkal, že je to kulturní fenomén naší generace, tak jsem si říkala, že to musím taky vidět. Já se celkově ráda koukám na to, co je zrovna populární, abych byla v obraze.“ (Respondentka 2)

Dále respondenti v odpovědích zmínili také populární herečku Zendayu, která v seriálu hraje hlavní roli.

„A pak kvůli Zendaye to mělo docela ‚hype‘, podle mě už před tou premiérou, takže asi tak [...] Taky jsem slyšel, že to bylo dělaný podle té izraelský verze, a že prostě hodně lidí chválilo už tu izraelskou, takže jsem se na to chtěl podívat.“ (Respondent 5)

„Seděly jsme s kamarádkou venku, a ta mi říkala, že mají teďka nově na televizi HBO a že tam dávají reklamu na seriál se Zendayou, který má vyjít a já jsem docela koukala, že o tom nevím, a potom mě ještě víc překvapil ten boom, protože jsem se o tom fakt dozvěděla takhle s kámoškou venku v tom červnu.“ (Respondentka 3)

Zatímco pro Respondentku 3 zvyšovala herečka motivaci se na seriál podívat, Respondent 7 naopak prvotně popsal z její role obavy, protože si neoblíbil její roli ve filmu. Jeho obavy ohledně hereckého výkonu Zendayy v Euforii ale byly nakonec vyvráceny: *„Bylo to docela řešený na sociálních sítích, mi přišlo, že mi to občas vyskakovalo a kámoši různě ve facebookových skupinách se o tom bavili, ale furt mě to moc nelákalo. Myslím si, že mě to nelákalo hlavně kvůli tomu, že tam hrála Zendaya. [...] ...ale v Euforii jsem ji potom začínal mít rád, když prostě hraje něco zajímavýho.“*

U dvou mužských respondentů bylo zaznamenáno doporučení partnerky při výběru obsahu pro sledování seriálu. Považují sledování seriálů za společnou aktivitu v rámci partnerského vztahu.

„Na seriál jsem se koukal s přítelkyní, která ho už předtím viděla, ale chtěla ho vidět znova se mnou. My se spolu díváme na seriály dost často, obzvláště na podzim a v zimě.“
(Respondent 6)

„Tak ten seriál objevila teď už moje bývalka. [...] Poprvé jsem na to úplně celé koukal se svojí bývalkou, a potom jsem se na to znova díval sám.“ (Respondent 8)

6.1.1 Význam sociálního kontextu

Dále bylo ve výzkumu zjišťováno, do jaké míry mají diváci potřebu sdílet své dojmy ze seriálu s ostatními. Většina respondentů uvedla, že se seriálem nějakým způsobem zabývali i s ostatními. Buď to bylo osobní formou anebo online. Respondent 5 dokonce zmínil, že se mezi jeho vrstevníky pořádaly „Euphoria Sundays“, během kterých se současně sledoval nejnovější díl.

„O tý druhý řadě jsme se určitě bavili online, asi i osobně, ale tu první řadu si myslím, že jsem viděl trochu dřív, než to mělo takový ‚hype‘, takže jsem to ještě neměl s kým sdílet. Ještě to nebylo takový, že jako ‚Euphoria Sundays‘ a všichni se koukají.“ (Respondent 5)

Respondentky o seriálu diskutovaly především se svými kamarádkami.

„Vždycky po každý nový epizodě se svými kamarádkama a vždy jsme řešily, co si každá o daných situacích myslíme a kolikrát jsme si i říkaly, jak to je hrozný a jak jsme rádi, že jsme se do takových situací nedostaly.“ (Respondentka 4)

„Ono se na to v zásadě koukalo jako hodně lidí z mého okolí, takže jsme to řešili. Ještě když jsme se na to koukali jakoby postupně, tak jsme se o tom díle vždycky hodně bavili. Řešili jsme i spoilery, co jsme někde zahlídli.“ (Respondentka 3)

Respondent 6 popsal diskutování během sledování seriálu se svou partnerkou: *„Já se vždycky koukám se svojí přítelkyní, tak se u toho vždycky bavíme a řešíme spolu, co se tam zrovna děje. Jinak s nikým jiným.“*

S výjimkou Respondenta 6 zaznamenali všichni respondenti trendy spojené se seriálem na sociálních sítích. Respondenti se setkali s make-upem a módou, které byly inspirovány zejména postavami Maddy a Cassie, scénami ze seriálu a fanouškovskou tvorbou.

„...na Instagramu jsem hodně viděla dělaný třeba nehty nebo oči a hodně lidí přehrávali dialogy právě třeba z tý druhý série, kde tam Maddy přijde na to, že ji Cassie víceméně jako

hodně obelhala, tak jsem viděla asi tisíc pět set videí o tom, jak je ten dialog přehrávaný v různých situacích.“ (Respondentka 1)

Respondentka 3 pocítuje širší kulturní dopad seriálu na populární kulturu. Zpozorovala, že díky odvysílání v seriálu stoupala popularita starších písní. Všimla si i vlivu seriálu Euforie na módní průmysl a pořádání událostí na motivy seriálu. „...*tam je strašně moc jako věci, at' už jde třeba jakoby o hudbu, tak třeba vím, že hodně i pak stouplо poslouchání třeba písničky ‚Stand By Me‘, která už je na světě tak dlouho a najednou, když to bylo v Euforii, tak z toho byl trend. Pak určitě ten make-up, to jako hodně a určitě i nějaká ta ‚fashion‘ stránka. A hlavně jako vím, že jsou i prostě jako různé Euforie párty a tak.*“

Respondent 5 také zaznamenal vzrůstající popularitu především hudební složky ze seriálu: „...*myslím si, že jako hudebně to hodně ovlivňuje, že to má dobrý soundtrack a jsou z toho nějaký virální ‚soundy‘ vždycky, i co se týče hlášek a scény z druhé řady jsem viděl hodně na TikToku.*“

6.2 Percepce celkové atmosféry seriálu jako temné

Respondenti v závislosti na výzvu, aby seriál stručně tematicky představili, nejčastěji zmínili prolínání temných motivů. Všichni zmínili problematiku drogové závislosti, která je seriálem provázena v souvislosti s hlavní postavou Rue. Respondenti dále často uváděli, že je celková temná atmosféra podtržena audiovizuálním zpracováním a působí uměleckým dojmem.

„Je to temnější seriál, který sleduje životy mladých lidí, co jsou na střední, a který se potýkají s drogama, otázkama kolem sexuality a vztahama. Hlavně bych ale dodala, že je to originálně zpracovaný, co se týče vizuální stránky, a vlastně asi i díky tomu jsou ty temný témata líp stravitelný, až je to takový vlastně umělecký zážitek, na to koukat.“ (Respondentka 2)

„... tak tam v tom seriálu bylo pro mě hodně emocí, ale vzhledem k tomu, že tam hlavně disponuje to, že to je všechno depresivní, tak bych asi člověku popsal ten seriál prostě slovem, že je takový hodně na depku, že je hodně na sílu.“ (Respondent 8)

„...kdybych to měl celkově popsat, tak je to prostě o drogách a ten seriál je dobře uchycený v rámci toho, co ty drogy můžou způsobit. Je zajímavý vidět, co ty drogy můžou udělat, ...“ (Respondent 7)

Respondent 5 celkově vnímá Euforii jako: „*temný pohled do života teenagerů, možná takový přehnaný, artový. [...] Já nevím. ...neměl jsem kolem sebe na střední úplně lidi, kteří by byli vyloženě drogově závislí.*“

Narativní komplexitu děje a nepředvídatelnost vyzdvihují Respondent 3 a Respondent 6, kteří kromě temných témat pozorují i reprezentaci problémů běžného života, se kterými se setkávají mladí lidé.

„*Je to seriál, u kterýho si myslíš, že víš, co se tam bude dít, ale nakonec dojde k tomu, že to je vlastně úplně něco jinýho, ale je to jako zajímavý a určitě bych to doporučila. Řeší se tam témata, který jsou hodně řešený ve světě v této době. Setkáme se tam se spoustou problémama, a zároveň denním životem, násilím a drogama.*“ (Respondentka 3)

„*Každá z postav má svůj příběh, ve kterém se děje něco, řekl bych nestandardního, že tam je buď nějaká závislost, problémové vztahy, nebo sexualita se tam hodně řeší, a jak se mladí snaží najít si svoje místo ve společnosti, a co je trápí. V každém díle je nějaká zajímavá kauza, nějaký zvrát. Je to docela hluboká sonda do jejich života. Jako mladým lidem bych to asi doporučil. Pro ty, co se zajímají o to, co se děje ve společnosti a jaké jsou trendy.*“ (Respondent 6)

6.2.1 Vyvrácení předsudků o žánru seriálu pro teenagery

Ve většině výpovědích respondenti uvedli, že na Euforii prvotně nahlíželi jako na typický seriál pro dospívající publikum. Po zhlédnutí prvních epizod se ale jejich očekávání změnilo, protože byli překvapeni zpracovanými tématy a výstižností vyobrazení mladé generace.

„*...úplně jsem věděl, že ten seriál je prostě novodobý, takže tam budou takový ty LGBT věci, tak jsem tomu moc nedával šanci, ale celkově ten děj a celkově ten pocit z toho, že některé postavy tam zažívají něco těžkého, tak mě to táhlo celkem dál, protože mě zajímalo, jak to skončí.*“ (Respondent 8)

„*...myslím si, že mě to bavilo, že mi to přišlo jako výstižný seriál o mladší generaci, kterých moc není. Líbila se mi kamera, líbila se mi tam asi i Zendaya herecky.*“ (Respondent 5)

„*Překvapilo mě u něj, jak je to nabitý emocema a řeší se tam věci, který člověk v jiných seriálech nevidí. [...] Jak řeší mladí svoje dospívání, drogový závislosti, věci kolem sexu, to se ve standardních televizních pořadech nevidí tak často.*“ (Respondent 6)

Respondentky považovaly celkovou tematiku dospívání za pozitivum, protože jsou jim témata související s dospíváním blízká a celkově mediální reprezentaci dospívání v seriálovém kontextu považují za lákavou. Nicméně způsob, jakým bylo období dospívání v seriálu Euforie zpracováno, byl pro ně překvapivý.

„Musím říct, že když jsem se začala koukat na ty první díly první série, tak to vypadalo na takový ten typický ‚teen‘ seriál, a to je prostě moje ‚guilty pleasure‘, takže mě hrozně zaujalo to prostředí. [...] Jako líbilo se mi to, a říkala jsem si, že to bude takový jako další ‚teen‘ seriál, pak jsem to trošku změnila, ale myslím, že k tomu se dostaneme.“ (Respondentka 3)

„Mně se líbila myšlenka toho, že se to vlastně zabývá víceméně ‚teenagerama‘, o čemž seriály ještě tady tou dobou podle mě moc nebyly, tak to mi přišlo zajímavý, stejně tak, jako ta tematika drog a tý sexuality. To mi celkově přišlo dost jako zajímavý a nalákalo mě to. A pak jak jsem teda koukala, úplně jsem to vzala jedním dechem.“ Respondentka 1 dále oceňuje to, že se v Euforii přistupuje k vztahům realističtěji na rozdíl od jiných seriálů pro teenagery, ve kterých si dospívající lidé najdou lásku na celý život.

Respondentka 4 vyjádřila možnost ztotožnění s postavami, které si procházejí podobným životním obdobím: *„Herci byli v podobném věku jako já, takže jsem byla schopná pochopit určité situace, které se v seriálu odehrávaly.“*

6.2.2 Autentická reprezentace dospívání s vyhrocenými prvky

Většina respondentů reprezentaci dospívání považuje za poměrně autentickou, ale problematické situace jsou na rozdíl od reality v seriálu příliš vyhroceny. Postavy se tak často ocitají v extrémních situacích.

„...je tam fakt jako hodně takový to objevování se, ale zase některý věci jsou tam hnány až jako do extrému, aby ukázaly, jak to asi může dopadnout, [...]“ (Respondentka 1)

„Celkově mi přišlo, že to ukazovalo, co by se až mohlo stát, kdyby ta situace zašla do největšího extrému, co to jde, a tam to tak bylo.“ (Respondentka 2)

Respondentka 3 se snažila vysvětlit, proč má vývoj situací v Euforii extrémní charakter: *„...ono to zároveň musí být ukázaný v nějakým extrému. Tam to musí být, aby to člověka jako zaujalo. [...] ... furt si jako říkám, že to snad není možný, aby prostě někdo jako v takovým okolí zažíval takový extrémy v takové jako blízké skupině.“*

„Řekla bych, že pro některé diváky může Euforie působit autenticky a pro některé zase je to až přehnané. [...] ...v Euforii je spíš ta temná stránka a v tom mi ten seriál asi přišel autentický. Ty ostatní seriály o dospívání jsou podle mě kolikrát moc idealizovaný a dost předvídatelný.“ (Respondentka 4)

Respondent 5 by Euforii nenazval vrcholně realistickým seriálem, ale vnímá ho jako více zdramatizovaný, v čemž však nevidí problém. Věří tomu, že se dějové situace v Euforii reálně dějí a oceňuje pohled do světa toho, s čím se dospívající lidé potýkají.

„No zdá se mi to víc do extrému než realita, že tam každá postava řeší jiný problém a ve skutečnosti to má třeba jeden z dvaceti lidí, a tam to má takhle každý.“ (Respondent 6)

Respondenti ale pozitivně hodnotili reprezentaci témat, která jsou v současné době relevantní, nebo opomíjená a kladně hodnotili jejich zpracování.

„...co se týče toxicity vztahu Natea a Maddy, tak mi ten jejich vztah přišel odpovídající dnešní době. Může se takhle popsat třeba starším lidem, jak dneska ty vztahy můžou klidně vypadat.“ (Respondent 7)

Respondentka 2 dodala, že kladně hodnotí zobrazení aktuální situace ve vztazích mladých lidí. Nachází podobnosti se současným pohledem na problematiku podvádění, toxicity a potíže s opouštěním toxického vztahu. Kromě relevance témat pro společnost respondent 5 hodnotí pozitivně i autentickou mluvu, vzhled a chování postav v období dospívání.

Respondent 8 vnímá seriál za autentický pro dnešní dobu, ale dříve by tomu tak podle něj nebylo: *„No v dnešní době to autenticky zobrazené stoprocentně je. V jiné době, třeba před pěti nebo deseti lety, by to bylo jako hodně, no. Já si myslím, že by ten seriál třeba před deseti lety zakázali v některých zemích, takže tak.“*

Vzhledem k rozmanitému ději v seriálu Euforie a větší reprezentaci postav, kterým je věnován dostatečný prostor, například prostřednictvím jim věnovaným epizodám, si diváci nacházeli situace, se kterými se ztotožnili. Respondenti tohoto výzkumu nemají žádné zkušenosti s návykovými látkami v takové míře jako Rue v seriálu, a proto se spíše ztotožňují se situacemi, se kterými se lze potýkat v reálném životě.

„No, jelikož jsem během svého mládí nechodil na nějaký párty moc často a měl jsem vztah, takže jsem žádný velký drama neřešil, ale asi se nejvíc dokážu ztotožnit s těma vztahovými problémama.“ (Respondent 6)

V některých případech se ale respondenti ztotožňovali i s některými temnějšími tématy, jako je například trauma z dětství: „*Sžila jsem se třeba s Cassie, která řešila to, že ji vlastně opustil táta a ona se pak snažila najít sebe sama ve svých partnerech, což jí nedělalo úplně dobře a trvalo jí dlouho, než vlastně našla někoho, kdo by jí vyhovoval, což ale nakonec stejně skončilo fiaskem, jako všechny její předchozí vztahy.*“ (Respondentka 1)

Kromě traumatu upozorovala Respondentka 2 podobnosti se svým životem i v duševních poruchách Rue, které byl v seriálu vyobrazovány: „*Určitě jsem si tam našla něco, co se mě nějak víc dotklo. [...] Jinak ale obecně jsem se někdy viděla v Rue, jak bojuje se svými duševními problémama, jak bylo vidět, že je v depresi, tak já jsem se tak často cítila třeba na střední škole.*“

Dva respondenti také zmínili problémy, které se často řeší mezi příslušníky současné mladé generace.

„*Určitě tam byly nějaký problémy, třeba s jídlem, a s tím jsem se dřív setkala. Zároveň tam bylo nějaký třeba volání o pozornost, tak s tím mám taky určitě nějakou zkušenost, ale ne v takové míře, ale spíš jako zkušenost v životě. No, a celkově nějaká ztráta důvěry, to si myslím, že je něco, s čím se potkal v životě úplně každý.*“ (Respondentka 3)

„*Jako líbila se mi asi ta ‚body image‘ dějová linka s Kat, a to se mnou asi v něčem souznělo.*“ (Respondent 5)

Někteří respondenti se vymezili vůči extrémním situacím v seriálu a reprezentované problémy se jich osobně příliš nedotýkaly.

„*Jinak mi přijde, že jsou tam hodně jako extrémní věci. ...přijde mi, že tam není moc čistě pozitivních postav, takže těžko se v nich člověk může vidět. Myslím si, že všechny mě tam někdy štvou svým chováním.*“ (Respondent 5)

Ztotožnění s postavami nebo se situacemi na sobě nezaznamenal Respondent 7, ale našel podobnost ve vztahu Natea a jeho otce. Považuje jejich vztah za velmi komplikovaný a má určité pochopení pro to, jak se Nate chová.

Ačkoliv se Respondent 8 v průběhu rozhovoru silně vymezil vůči postavě Natea, našel u něj podobnost, se kterou se ztotožňoval: „*U Natea jsem se ztotožnil s tím, že on nevěděl, kdo je, nebo co je, takže byl takový trošku zmatený, ale nemyslím v tom sexuální spektru, ale v tom, že on v tom seriálu sám sebe moc nechápal...*“

Na otázku, zda respondenti pocítili, že by se nějakým způsobem ovlivnilo jejich chování po zhlédnutí Euforie, reagovaly ženy pozitivně a muži, s výjimkou jednoho respondenta, negativně. Respondent 5 uvedl, že v jeho věku už se mu nestává, že by na jeho osobnost měl vliv mediální obsah, který sleduje. Zároveň ale přiznává, že když byl v mladším věku, tak se mu stávalo, že se chtěl přiblížit „cool“ postavám ve filmech a seriálech, hodnotí to ale jako krátkodobou „pózu“ než jako změnu.

Respondentky se v Euforii inspirovaly kreativně, protože ženské postavy v Euforii jsou známé svým výrazným třpytivým líčením a odvážnější módou.

„...začala jsem trošku experimentovat třeba s makeupem, který byl vlastně v obou sériích docela výrazný, tak jsem začala trošku experimentovat, a pak jsem se vlastně našla v něčem, co mně samotný dělalo radost a přinášelo mi to pocit nějakého jako většího sebevědomí.“

(Respondentka 1)

„Z vizuálního hlediska jsem se hodně inspirovala tím makeupem, myslím teď ty kamínky kolem očí a třpytky. To se mi hrozně moc líbí, a když jdu třeba na festivaly, tak si něco takového udělám.“ (Respondentka 4)

Zároveň v sobě respondentky v reakci na seriál nacházely určitou míru sebevědomí poté, co v první sérii pozorovaly sebevědomé chování postavy Maddy.

„...(Maddy) vlastně působila celkově, až bych řekla, možná nepřírozně sebevědomě, že myslím, že v jejím věku je až jako úplně úžasný, že se někdo dokáže cítit takhle, a tím, jak ona vlastně v tu jednu chvíli malovala ségru Cassie, tak to na mě prostě zapůsobilo hrozně hezky a říkala jsem si, jako proč to nezkusit taky, proč jako nezačít hrát sebevědomí, a nakonec se do toho jako dostat.“ (Respondentka 1)

„To si myslím, že se mi děje často, že jakmile koukám na nějaký seriál, kde se mi líbí nějaká postava, tak si z ní něco vezmu i do svého života. V Euforii to byla v první sérii Maddy, u který se mi hrozně líbilo její sebevědomí. Přála jsem si být taky jako ona, i když já jsem v období dospívání měla spíš nulový sebevědomí, bych řekla. Takže ta Maddy pro mě byla velkou inspirací.“ (Respondentka 2)

Respondentka 3 popsala, že její osobnost fiktivní tvorba i okolní svět celkově ovlivňuje. Obecně si myslí, že pokud člověk sleduje nějaký seriál nebo čte knížku, která ho nějakým způsobem zajímá a baví, tak má poté trochu jiné přemýšlení. Přemýšlí jako ty postavy, což je přirozené, protože Respondentka 3 si celkově myslí, že jsme průměrem lidí, které máme

kolem sebe. Dodává, že pokud je v nějaké fikci příběh intenzivně prožívaný, vždy to na člověka nějakým způsobem zapůsobí.

6.2.3 Kontroverze a extrémní situace

Celkový dojem ze seriálu zhodnotili respondenti jako kontroverzní, zejména kvůli explicitním scénám, kterých je v seriálu poměrně hodně. Dále popsali, že se dějové situace dostávají až do extrémních situací, což příkládají snaze seriálu o vyšší přízeň diváků.

„Asi bych ho popsala jako lehce kontroverzní seriál, který sice realisticky ukazuje dnešní dobu, ale taky ukazuje problém drog, duševního zdraví a další spíš takový tabu témata.“

(Respondentka 4)

Respondentka 1 celkově vnímá Euforii jako nepředvídatelný, lehce kontroverzní seriál zejména z toho důvodu, jakým způsobem temná témata zpracovává: *„My se vlastně s Rue seznamujeme jako s člověkem, který zrovna opouští drogovou léčebnu a hnedka ještě ten den si jde koupit drogy. Takže vlastně na to není nahlíženo nějak opatrně, ale že se do toho prostě hnedka ze začátku člověk dostane, a je do toho vlastně vhozený úplně.“*

Tím, zda je seriál vhodnou volbou pro každého vzhledem ke své kontroverzi, se zabývala Respondentka 2: *„...doporučovala bych to spíš mladším lidem, ale určitě až od asi osmnácti let, kteří jsou víc chápaví, co se týče transsexuálního tématu a explicitního obsahu. Když bych si třeba představila, že na to koukají moji rodiče, bylo by to zvláštní a myslím, že by to nezvládli.“*

Často se ale v odpovědích respondentů objevovaly výrazy, které vývoj dějových situací Euforii hodnotí extrémně, přehnaně a zveličeně.

„Celkově mi přišlo, že to ukazovalo, co by se až mohlo stát, kdyby ta situace zašla do největšího extrému, co to jde, a tam to tak bylo.“ (Respondentka 2)

„Je to asi trošku jako přepálený pro nějaký ‚dramatic purposes‘ podle mě, nebo je to moc koncentrovaný. Nikdo z těch postav nemá úplně normální život.“ (Respondent 5)

„Řekl bych, že je to náhled do života a myšlení mladých, zkoncentrovaný do epizod, které jsou plné emocí, zvrátů a hodně extrémních situací. Zvýrazňuje se tam, co se honí teenagerům hlavou, co prožívají.“ (Respondent 6)

„...asi si tam jako každý dokáže najít něco, co by ho tam mohlo bavit, protože jsou tam řešený reálný problémy, někdy až hodně vyhnany do extrému a hodně zveličeny.“

(Respondent 7)

Respondentka 1 reagovala na to, proč si myslí, že jsou situace v seriálu tolik vyhocené: *„Řekla bych, že to může být jak kvůli divácký zajímavosti, tak ale i jako nějaká prevence, protože ten seriál sledovalo hodně mladých lidí, a když mladý lidi něco takovýho uvidí, tak si pak třeba i řeknou, hele, tady to úplně jako nechci.“*

Většina respondentů vyjádřila obavy z explicity toho, jak je v seriálu zobrazované násilí. Zároveň byli překvapeni, že je seriál už od šestnácti let a zvýšili by hranici na osmnáct let.

„To jsem nevěděl, že je to od šestnácti let, já bych tomu dal rating od osmnácti. [...] ...vlastně to násilí tam bylo vyobrazený až moc. Jak Nate vlastně zmlátí toho kluka do krve.“

(Respondent 7)

„...já jsem na to (násilí) hrozně citlivá a když tuším, že to bude gradovat, tak prostě otočím hlavu, nebo to přetočím. Je mi z toho špatně, to vidět a podle mě to do seriálů pro teenagery nepatří.“ (Respondentka 2)

(Respondent 7)

V Respondentce 3 vyvolávaly násilné scény stres: *„Mně to nijak neuškodilo, spíš ve mně ty scény vyvolávaly stres, a to se objevovalo víckrát.“* Zároveň ale dodává, že by se v seriálech měla ukazovat realita: *„Já si myslím, že tam bylo prostě spoustu věcí, který dokážou s člověkem strašně zahýbat, ale prostě jako zároveň bychom s takovou v těch seriálech a filmech už nemohli ukazovat vůbec nic, ...“*

Dále respondenti zmínili sexuální scény, které jim v seriálu připadaly zbytečně explicitní.

„Nechápu, proč v týhle době ještě musí herečky ukazovat prsa, nevidím žádný důvod, proč by to tam mělo být.“ (Respondentka 2)

„...tý nahoty tam bylo hodně, ale to asi patří k těm extrémům toho seriálu, že ten seriál se snaží všechno zvýraznit.“ (Respondent 6)

„...sexuální scény tam byly hodně výrazný oproti ostatním seriálům.“ (Respondentka 4)

6.3 Identifikace drogové závislosti a sexuality jako hlavních motivů seriálu

Respondenti postupně vyjmenovali hlavní motivy, které na seriálu vnímají. Všichni zmínili drogovou závislost, která je spojována s hlavní postavou Rue. Dále téměř všichni respondenti zmínili sexualitu v různých podobách.

„Hlavní motivy toho seriálu, co jsem teda aspoň pochopil já, byla transsexualita a drogy.“
(Respondent 7)

„Určitě to je drogová závislost, pak sexualita a pak vztahy, bych řekla.“ (Respondentka 2)

Respondent 5 celkově vnímá Euforii jako syrový pohled na dospívání a jmenuje jednotlivá témata, které mají dospívající postavy společná: *„...jsou tam takový podmotivy toho, s čím se potýká každá ta postava, jako drogy, nevěra, závislost na pornu, nebo co má ten Nate. Takže sexualita a dospívání je tam stejný. To je asi u všech. Pak i hledání sebe sama, překonávání svých problémů, když to mám zgeneralizovat, ty jednotlivý ‚issues‘ těch postav.“*

Někteří respondenti také zmínili různé vztahové situace a problémy, které se v průběhu sérií řešily.

„Jo tak asi největší byly vztahy mezi tou rodinou a vztahy mezi těma lidma. Když někdo na někoho vytáhne nějakou špínu, tak už to tam je prostě vyhrocené na celý jeden díl. A potom určitě ty drogy, protože ten seriál o tom je, že?“ (Respondent 8)

„...možná bych tam dal i to násilí, problémy se sebevědomím. Třeba Cassie moc sebevědomí nemá, ta pořád fňuká a Kat to sebevědomí zase získala, i když se mi nelíbilo, jakým způsobem.“ (Respondent 6)

Respondentka 1 jako jediná v tomto kontextu zmínila traumata z dětství, která jsou pro vývoj postav v Euforii klíčová: *„Řekla bych, že poznávání a objevování té sexuality, dopady traumat z dětství na život, a hlavně teda ty drogy.“*

6.3.1 Souvislost drogové závislosti s traumaty protagonistky

Respondenti si spojují boj s drogovou závislostí hlavní postavy Rue s jejím traumatem z dětství a zdůrazňují, jakou roli hraje trauma na její psychiku. Respondentka 1 zdůrazňuje traumatizující situaci pro Rue, během které jí umřel otec na rakovinu: *„...na to, kolik let jí bylo, tak ona si našla jako způsob vypořádávání se s tou situací prostě ve dvouvteřinové*

radosti, kdy se pomocí drog dostane do euforického stavu, kdy má prostě v hlavě ticho. Jinak se jí v hlavě pořád ukazuje ten táta, pořád se jí to vrací.“

Respondent 6 a Respondentka 1 se shodují v porozumění traumatizujícím okolnostem, které hluboce ovlivnily protagonistku. Nachází v jejím boji se závislostí pochopení, avšak negativně hodnotí způsob, jakým se protagonistka chová ke svým blízkým: *„Tak třeba ta Rue spadne do problému s drogama, když má nemocného tátu a složitý životní období a vlastně na začátku je její životní příběh, že má nějakou psychickou poruchu a drogy jí dokážou uklidnit, takže člověk dokáže pochopit, proč s tím začala a že je pak těžký přestat. Pak jí to rozkládá vztahy v rodině, když je ošklivá na mámu, která se jí snaží pomoci po tom, co se předávkovala a všem lže, že drogy nebere a přelstí ty testy a v období, kdy je v životě šťastná, k tomu drogy nepotřebuje, ale jakmile se to podělá, tak se k tomu zase vrátí“* (Respondent 6). *„Já jsem chápala, proč ona s těma drogama začala, ale nesouhlasila jsem s tím. Myslím, že byly i jiné způsoby, jak to zvládnout. Měla kolem sebe spoustu lidí, který se prostě nabízeli, že by jí nějakým způsobem pomohli“* (Respondentka 1).

Další respondenti pozitivně nahlíželi na celkové vyobrazení drogové problematiky v seriálu. *„Tak ta drogová závislost byla podle mě vykreslená úplně přesně tak, jak by to mělo být. Líbilo se mi, že vlastně pomocí těch vizuálů a hudby bylo ukázaný, jak ty stavy vypadají, třeba ta scéna ‚two seconds of nothing‘, že jsem si to díky tomu snad dokázala přesně představit, i když se mi to nikdy nestane.“* (Respondentka 2)

Edukativní funkci vyobrazení závislosti a jejích dopadů na člověka a lidí okolo něj zdůraznila Respondentka 4.

„Vesměs mi tam ty drogy přišly vyobrazený jako dobře. Nemyslím dobře, jako že by bylo správný je brát, ale že tam ty drogový témata byly zpracovaný kvalitně. Bylo tam vidět, jak to může působit na člověka, jak se těžko zbavuje té závislosti na tom, jak do toho může znovu lehce spadnout, jak to může zkomplikovat život.“ (Respondent 7)

Respondent 5 přemýšlel nad tím, do jaké míry je reprezentace drogové problematiky v seriálu správná. Neměl pocit, že by seriál glorifikoval nějaké z temnějších témat, ale zároveň si je vědom toho, že se v něčem z Euforie může mladší publikum vzhlednout, proto by byl ještě více opatrný, co se týče reprezentace těchto témat v seriálu pro náctileté. Dále Respondent 5 doplnil, že nesouhlasí s tvrzením, že by seriál někoho ovlivnil do takové míry, že by v důsledku sledování seriálu začal brát drogy. Stále si ale myslí, že na děj bude pohlížet dospělý člověk s určitým nadhledem.

Jelikož Euforie explicitním způsobem odkrývá témata, která nejsou ve fiktivní tvorbě pro mladé publikum obvyklá, jednou z dílčích částí výzkumu bylo také zjistit, zda se diváci v závislosti na řešení problému spojeným s drogami v seriálu dozvěděli něco nového.

Respondentky se dozvěděly nějaké nové informace.

„Třeba s téma drogama, já jsem vlastně neměla moc přehled, jaký ty drogy jsou a co dělají.“
(Respondentka 2)

„...co se týče těch drog, tak jsme v tom jako hodně edukovaní, ale třeba mě tam jako zaujalo hnedka na začátku, jak Rue obcházela ty testy na ty drogy, tak jsem si říkala, jak je to vlastně asi hrozně jednoduchý vlastně jako obejít.“ (Respondentka 3)

„Jako spíš jenom z obecného hlediska jsem třeba nevěděl, jak fentanyl může být silný, protože mě to vlastně nikdy tolik nezajímalo.“ (Respondent 7)

„Jak jsem už říkala, určitě v oblasti drog se mi rozšířil obzor a ujistilo mě to v mém názoru.“
(Respondentka 4)

6.3.2 Sexualita v seriálu jako výstřední záležitost

Respondenti se ve svých odpovědích zdráhali vyjádřit více informací ohledně sexuality v seriálu, nebo vyjádřili lehký odpor k tématu transsexuality. Negativně vnímali její reprezentaci zejména mužští respondenti.

Respondent 6 zdůraznil tematiku transsexuality, která pro něj byla zprvu nepříjemná, ale postupem času se s touto dějovou linkou smířil: *„Na začátku mi bylo trošku nepříjemný to trans téma s Jules, že jsem na ty scény koukal trochu s odporem, ale pak jsem si zvyknul a už je to v pohodě. [...] ...přijde mi trošku zvláštní na trans lidech, jak se snaží jít do extrému v tom, jak vypadají, jak se oblékají, aby byly víc ženský než normální ženský a že jsou často extravagantní. Jak tam sama říkala, že chce být na sto padesát procent a víc ženská.“*

„A co se týče transsexuality, tak mi přišlo, že to vyobrazili hodně do extrému. To, že Jules jde v sedmnácti letech spát s těma starýma chlapama asi kvůli nějaké pozornosti, nevím.“

(Respondent 7)

Respondent 8 popsal, v čem vnímal problematický aspekt seriálu: *„Rozhodně ta transsexualita, ale to se taky děje v dnešní době, takže to asi úplně nemá cenu smazávat, takže se s tím musím jenom smířit...“*

„Pak jak tam byla ta dějová linka s Jules, tak o transsexualitě jsem taky nic moc nevěděla, ale v podstatě pořad mi nějaký věci nejsou jasné.“ (Respondentka 2)

Respondentka 1 naopak vnímala tematickou složku sexuality pozitivně. Popsala, že byla sexualita nejvíce rozvinutá u postavy Cassie, kterou opustil otec a ona neustále vyhledává partnera, který by jí dokázal, že ona je ta pravá. V následku této potřeby Cassie za svůj život vystřídá několik sexuálních partnerů. Na její věk až příliš. Respondentka 1 zároveň zmínila scénu, která pro ni byla silná: *„...Kat zjistila, že ji na té párty natočili při sexu a rozneslo se to po celý škole s tím, že ji vlastně i ředitel zatáhnul do ředitelny a začal to s ní otevřeně řešit. A že ona vlastně místo toho, aby se z toho vyloženě nějak jako extrémně zhroutila, tak zjistila, že je něco jako bohyně, když si přečetla komentáře pod tím videem, že vlastně chlapi, po ní touží a ona se v tom našla, že tohle chce, aby pak na konci zjistila, že to vlastně vůbec není to, co chce.“*

Respondenti na otázku, zda se dozvěděli něco nového v oblasti transsexuality reagovali různě.

„Pak jak tam byla ta dějová linka s Jules, tak o transsexualitě jsem taky nic moc nevěděla, ale v podstatě pořad mi nějaký věci nejsou jasné.“ (Respondentka 2)

[...] *„A ohledně transsexuality, řekla bych že mi seriál taky nějaký nový pohled dal, protože třeba ta Rue měla ráda Jules, která byla transsexuální, což bylo hrozně komplikovaný samo o sobě. Hodně jsem přemýšlela o tom, jak to mají a jak to teda funguje.“* (Respondentka 4)

Respondent 5 uvedl, že se po zhlédnutí seriálu nic nového nedozvěděl: *„Jules nebyla první transgender postava v televizi, ale spíš byla zajímavá tím, že ji fakt hrála trans herečka. Jinak tam asi pro mě nic nového nebylo.“*

6.4 Intenzivní prožívání děje

Během zjišťování míry pohlcení diváků dějem v průběhu sledování seriálu potvrdila většina respondentů, že pro ně byl seriál poměrně intenzivní. U hlubšího prožívání seriálu nebyly zjištěny větší rozdíly, pokud se na seriál respondenti začali dívat v období, kdy díly nově vycházely, nebo zhlédli později několik dílů za sebou.

„Jako ty první díly první série, tak to jsem fakt jako netrpělivě čekala na další díly. Pak ten konec, to už jsem pak dala asi dva nebo tři díly zároveň, jako že už to nebyl takový ‚highlight‘ týdne, ale musím teda říct že u té druhé série, to jsem jako vždycky měla totální ‚highlight‘. [...] ...takže to jsem jako fakt čekala na každý díl. To bylo hustý.“ (Respondentka 3)

„Bylo to prostě najednou úplně něco jinýho, než na co jsem do té doby byla zvyklá koukat. Pak o tom všichni mluvili a ty témata, co se objevily v Euforii byly v tu dobu na každé párty probíraný.“ (Respondentka 4)

„(Bylo to) spíš intenzivní, ale jako ne, že bych nějak moc prožíval v té druhý řadě některý osudy těch postav. Vím ale, že mě bavilo v té první řadě, protože v té druhý to tolik není, že tam jsou ty centrické epizody, že je každá epizoda zaměřená na nějakou postavu a její ‚backstory‘ a zjišťuje se tím o nich víc, a to mě bavilo.“ (Respondent 5)

Respondenti, kteří viděli několik dílů za sebou, uvedli, že byli vtaženi do děje, protože se seriálem nebo postavami cítili emocionální propojení. Pociťovali potřebu se dozvědět, jakým směrem se děj bude v dalších epizodách vyvíjet.

„Chápu, proč je to tak úspěšný u mladých lidí, že to je takový emočně intenzivní, že to člověk silně prožívá, to sledování, a ještě k tomu je to fakt hezky vizuálně zpracovaný a taky to trochu přinutí člověka být empatický k té Rue, jejíž dějová linka je asi ta hlavní.“ (Respondent 6)

„...zalezla jsem si na půdu, a zkoukla několik dílů najednou, protože jsem nutně potřebovala vědět, jak se ty situace vyvinou. [...] vzala (jsem si) studiový sluchátka a pustila si to, no, a to pro mě byl hrozně silný zážitek, a pamatuju si, že mi u toho sem tam ukápla slza, ale skoro pořád mi naskakovala husí kůže, ale to se mnou dobrá hudba dělá dost často.“ (Respondentka 2)

Dva respondenti také přiznali, že během sledování Euforie konzumovali alkohol.

„No, ono to bylo, když jsem byla vlastně v prváku na vejšce, [...] a nemohla jsem pořádně spát, takže jsem si s tím vždycky zalezla do postele, dala jsem si skleničku vína a koukala

jsem. No, a šlo to strašně rychle, že jsem většinou dala tři až čtyři epizodky za sebou.“
(Respondentka 1)

„...pak jsem se na to díval ještě znova po večerech, ale to jsem u toho byl opilý.“
(Respondent 8)

6.4.1 Převládající pocity smutku a empatie

Tři respondenti u sebe při sledování Euforie zaznamenali silné pocity, ať už se jednalo o napětí, beznaděj nebo husí kůži. Přiznali, že měli dokonce i tendenci k pláči, ačkoliv si přesně nepamatují, zda opravdu brečeli. Na druhou stranu zaznamenali i pozitivní emoce, které se objevily v souvislosti s úspěchem nějaké postavy, nebo vývoje vztahu Lexi s Fezem.

„Tak husí kůži jsem měla skoro pořád. Pak jsem někdy brečela, když tam byly třeba scény, kdy Rue ubližovala svojí rodině tím, že si ubližovala sama. Jinak jsem asi cítila i napětí, u těch intenzivnějších scén a někdy jsem byla i šťastná, ale toho asi bylo míň.“ (Respondentka 2)

„U té první série už upřímně nevím, ale vím, že jsem hodně prožíval druhou sérii, hlavně dějovou linku Lexi a Feze, kteří mi spolu přišli strašně hezký a strašně jsem jim to přál, aby to vyšlo. A vlastně pak umřel Fezovi ten brácha, a to mě zasáhlo víc. Jako nevím, jestli jsem to obrečel, to asi přímo ne, ale určitě to pro mě bylo silný.“ (Respondent 5)

„Jinak jsem občas měla radost, když nějaká postava prostě něčeho dosáhla, ale většinou jsem spíš byla v takový melancholii, než jako že bych byla vyloženě ubrečená.“
(Respondentka 1)

Další tři respondenti se zase u některých scén cítili nepříjemně a smutně.

Respondentka 3 si vzpomněla, jak v ní seriál vyvolával stres: *„Myslím, že jako celkově se tam ty věci a tady ty pocity ukazují prostě tak, že je to občas až jako nepříjemný se na to koukat, ale zároveň je to jako hrozně reálný. Celkově jsem jako občas pociťovala docela stres u toho seriálu. Ten seriál jako vzbuzuje vlastně hrozně stresu.“*

„Musím říct, že občas to ve mně vyvolalo zvláštní pocity, protože jak se v tom světě drog a násilí nepohybuju, tak někdy mi z toho bylo dost smutno...“ (Respondentka 4)

„...u těch scén, co jsem vidět nepotřeboval, v rámci té transsexuality nebo Nateova otce, tak to bylo takový, že jsem si říkal, já to snad přetočím.“ (Respondent 7)

Co se týče oblíbenosti postav, polovina ze všech respondentů zmínila postavu Maddy, u které ocenili zejména její vývoj z první do druhé série, kdy ve druhé sérii jim přišla více sympatická. Téměř všichni mužští respondenti také zmínili postavu Feze. Na něm se respondentům líbilo, že navzdory svému dealerství se snaží dělat to nejlepší, co za svých podmínek dokáže. Téměř všechny respondentky také zmínily hlavní postavu Rue, u které však nesouzní s jejími problémy s drogami. Jinak ji ale vnímají pozitivně. Zatímco Respondentka 2 si oblíbila její humor, Respondentce 1 je sympatická její narace. Všichni respondenti pociťovali během sledování Euforie empatii. Několik respondentů dokonce uvedlo, že byli empatičtí ke všem postavám. V jiných případech zmiňovali postavu Rue, kvůli jejímu trápení s drogovou závislostí a Maddy, kvůli toxickému vztahu s Natem. Respondenti často uváděli, že cítili empatii i k postavám, které byly vyobrazovány jako záporné. Jelikož seriál ukazoval jejich pohled na dané situace a vysvětlil, čím si prošli ve svém dětství, respondenti měli větší pochopení pro to, proč se postavy v některých složitějších situacích jistým způsobem zachovaly.

„...mám pocit, že i u toho Natea jakoby vidíš, proč se chová tak, jak se chová skrz to jeho backstory, jenom mi to nepřijde, jako že ho to omlouvá.“ (Respondent 5)

Respondent 7 dokonce zmínil své pocity empatie k postavě, která byla napříč rozhovory považována za charakterově nejhorší: *„Já jsem cítil empatii k tomu Nateovu otci až na konci, jak ho Nate udá úřadům, tak jsem si říkal, že on se Nateovi snažil dát všechno jako otec a kdyby ho udal kdokoliv jiný, třeba Jules, tak by mi to asi tolik nevadilo. Tím ale, že ho zradil vlastní syn, tak mi ho bylo líto.“*

„Ze začátku jsem soucítil i s Natem, protože jsem ho studoval, jak se jako chová a tak, a on není zlej, on je jenom zlomený kluk.“ (Respondent 8)

Většina respondentů se shodla na tom, že největším antihrdinou v seriálu je Nate, případně i jeho otec. Pro respondenty bylo nepříjemné sledovat Nateovo chování, protože bylo vyobrazeno jako toxické, násilné a manipulativní.

„Za mě je to jasnej příklad toxickýho a manipulátorskýho chování.“ (Respondentka 4)

„Prostě celkově mi přišel takový jako nepříjemný alfa, hrozně nepříjemná postava pro mě, a pak i jeho táta. Řekla bych, že on byl takový symbol tý toxický maskulinity, ...“ (Respondentka 1)

Respondentka 2 považuje Natea a jeho otce za nejhorší postavy seriálu: „*Tihle dva pro mě byli úplně nepochopitelný a přála jsem si, aby to s nima špatně skončilo.*“

V Respondentce 3 vyvolala během rozhovoru i pouhá vzpomínka na jeho postavu silné negativní emoce: „*...odpor jsem měla k tomu otci od toho Natea, jako to byl humáč. Fuj. Ted', když si na to vzpomenu, tak to byla fakt šílenost.*“

„*Jako největší odpad mi přišel ten potetovaný dealer a pak asi Nate, který je násilný a ještě vydírá.*“ (Respondent 6)

6.4.2 Zesílení emocionálního prožitku audiovizuální tvorbou

Všichni respondenti vyzdvihli audiovizuální zpracování seriálu a uvedli, že je to jedna z věcí, která je na Euforii zaujala. Popsali, že i když je tematická složka Euforie temnější, díky uměleckému zpracování jsou ta témata pro diváky stravitelnější a zajímavější. Co se týče hudební složky, uvedli, že podtrhovala emocionální prožívání postav.

„*Normálně to v seriálech zas tak moc nevnímám, ale tady to hodně prohlubovalo ten zážitek, že tam byla hodně výrazná hudba a takový ty intimní scény byly dobře udělaný, hry s barvama na těch diskotékách a ty pohyby kamery dělaly ty scény intenzivnější, než kdyby to byl jen statický záběr.*“ (Respondent 6)

Respondentka 4 uvedla, že audiovizuální zpracování dodalo jednotlivým scénám intenzitu a emoce, a v souladu se zvukovou složkou působila Euforie jako umělecký film.

Způsob, jakým tvůrci pracovali s barvami a vyjadřovali jejich prostřednictvím to, čím si postavy zrovna procházely, zase vyzdvihla Respondentka 1. Respondent 8 ocenil vyobrazení stavu pod vlivem návykových látek: „*...jak byla Rue třeba na drogách a viděla ty barvy a všechno, tak jako nemám osobní zkušenost, ale v praxi, co jsem četl, tak to tak opravdu funguje. Takže já si myslím, že na jedničku.*“

Respondentka 2 také ocenila práci s barvami: „*...ohledně těch vizuálů, tak se mi líbila ta práce s barvama a světlem, podtrhávalo to tu atmosféru a ty témata. Geniální, jak se tím ukazoval ten zdrogovaný stav, to se povedlo.*“

Dále respondenti zmiňovali specifickou obrazovou a zvukovou složku a shodli se v tom, že se Euforie vymyká jiné seriálové tvorbě.

„...na Euforii se mi úplně ze začátku celkově hrozně líbilo, jak to vypadá. Asi jsem i slyšela nějakou hudbu od Labrintha a dost mě to zaujalo, že to bylo něčím jiný. [...] Kdyby to bylo natočené jinak, tak na to asi ani nekoukám, protože já miluju hezký, estetický věci a silnou hudbu.“ (Respondentka 2)

„No ta hudba, ta byla autentická k tomu, že to bylo hodně procítěné. Songy jsou v tom seriálu fakt pecka.“ (Respondent 8)

„...celkově hudba, co tam byla a ty efekty. To jako vytváří vizitku tomu seriálu a dělá ho tím speciální a přesně si myslím, že to je první z věcí, proč to udrží tu pozornost těch lidí a je to takový trend, protože to je specifický, a když se prostě řekne Euforie, tak já si myslím, že si lidi představí tu estetiku.“ (Respondentka 3)

Respondent 5 zmínil, že se mu audiovizuální zpracování zdá příliš stylizované, nicméně je to jedna z hlavních věcí, která temnější témata seriálu vyobrazuje originálním a uměleckým způsobem, což je divácky zajímavější: „Líbí se mi tam jako určitě kamera a hudba a přijde mi to možná až jako přehnaně, vlastně že kameru to má už skoro jako Oscarový filmy, že si to zbytečně dělá těžkou tu práci, ale to je na tom asi vlastně super. [...] Je jako super, že je to jako strašně ‚heavy‘ tou tematikou, ale je to trošku odlehčený tím, jak to vlastně vypadá, a že vlastně je to daný do takového nablýskaného kabátku, přestože je to fakt jako temný.“

6.4.3 Skepse vůči proměně postoje protagonistky

Kromě Respondenta 8 neměli respondenti příliš pochopení pro to, jak se Rue v průběhu seriálu chovala a v určitých chvílích popisovali až pocity beznaděje: „...u Rue jsem cítila vyloženě takový až pocit beznaděje, že jsem si říkala, jo, teď je to s ní super, ale kdy to s ní zase spadne dolů? A pak už jsem tak nějak jako věděla, že už to nebude dobrý.“ (Respondentka 1)

„Ona už jako nežije v tom reálném světě, ale žije úplně někde jinde, prostě moc střelená. No tak ty drogy jako za to hodně můžou, ale taky, že to prostě sama nezvládla.“ (Respondentka 3)

„V druhý řadě pro mě není vůbec jako fanditelný ‚relatable‘ člověk, ale myslím si, že to tak má být, takhle naopak.“ (Respondent 5)

Neustálé zklamání, které plynulo z životních rozhodnutí Rue, Respondent 7 přímo odsuzoval: „Myslím si, že když jsem to sledoval, tak tam byly situace, kdy jsem si říkal, proč

to dělá. Ted' zpětně nevím, asi to v životě neměla lehký. To, jak se tam chovala k sestře a matce bylo hrozný. V tu chvíli jsem ji určitě odsuzoval.“

„Vlastně na začátku, když se vracela z té léčebny a šla si hned koupit drogy, tak jsem si říkala, že je ztracený případ.“ (Respondentka 2)

Respondenti dále uváděli, že měla Rue několik příležitostí pozitivně ovlivnit svůj život, protože měla kolem sebe lidi, kteří byli ochotní jí pomoci, zejména svou rodinu.

„Vlastně když někdo něco změnit může, co ho samotného táhne dolů a táhne to dolů i lidi kolem něj, a prostě to nedělá, tak s tím nedokážu právě soucítit a porozumět tomu, proč to tak někdo má.“ (Respondentka 1)

„Docela se mi líbilo, jak se sešla s tím chlapem z toho setkání závislých, že se jí snažil pomoci a ona k němu byla upřímná, protože neměla nikoho jiného, s kým se o tom může bavit. Tam byla upřímná, což se mi zdálo, že k ostatním moc nebyla.“ (Respondent 6)

Respondentka 1 nevidí budoucí vývoj postavy Rue pozitivně: *„Myslím si, že s drogama nepřestane, dokud jí to prostě nezabije, a že bude manipulovat se všema lidma kolem sebe.“*

Stejně tak vnímá budoucnost seriálu i Respondent 8, který si na internetu přečetl, že měla Rue na konci umřít, a proto se se všemi pomyslně rozloučila a omluvila se za své chování: *„No a potom jsem si vlastně dohledal, že ona měla na konci umřít, proto se s nima v uvozovkách rozloučila, ale nakonec to jako v tom seriálu neudělali, což si myslím, že je i dobře, že to nechali prostě otevřené. Jenomže ona na konci řekla, že byla jen do konce léta čistá, což znamená, že po konci léta zase začne, takže si myslím, teoreticky, že ve třetí řadě umře.“*

Ačkoliv se tedy chování Rue jeví jako proměnlivé, kdy v některých chvílích byla určitá naděje na uzdravení z drogové závislosti, respondenti tomu nepřikládali příliš velkou váhu, protože již od začátku seriálu nepociťují velkou naději na její vykoupení. Rue je totiž již v úvodu seriálu představena divákům jako osoba mířící z drogové léčebny přímo za svým drogovým dealerem. Proměnu nahlížení na chování postavy a na její charakter pozorovaly respondentky a jeden respondent u postavy Cassie.

„Asi to bude u Cassie, když se vyspala s Natem a pak vlastně místo toho, aby toho litovala, tak v tom pokračovala hrozně dlouho.“ (Respondentka 2)

„Třeba ta Cassie spala s Natem, a přitom byl bývalý přítel její nejlepší kámošky, v té době čerstvě... [...] Tyhle věci ale hodně lidi prostě nechápou, že se tohle nedělá, protože i když se holka rozejde s klukem nebo obráceně, tak pořád tam ty city ještě jsou a tohle se opravdu nedělá. Cassie to samozřejmě nepochopila, protože chtěla hrát tu chudinku.“ (Respondent 8)

„...moment, kdy se Cassie dala dohromady s Natem, to jsem na ni dost změnila názor. Do té doby mi přišla v pohodě, líbil se mi její vztah s tím McKayem, vlastně ten McKay tam byl dost kladná postava a zdálo se mi, že má Cassie konečně štěstí ve vztahu, tak i proto mě to pak asi tolik vzalo, když začala svádět toho Natea.“ (Respondentka 4)

Respondent 7 neviděl v jednání Cassie nic špatného: „Třeba to, že se s ním Cassie vyspala, za to bych ji tolik nehrotil, protože byli od sebe s Maddy.“

Dva respondenti byli překvapeni proměnou chování u postavy Kat v negativním slova smyslu.

„...potom zničehonic nabyde nějaký sebevědomí a peníze a já nevím, jestli i ona někoho odsoudila, že se přestala s někým bavit, začala se povyšovat nad ostatní, to si už přesně nepamatuju, ale vím, že mě určitě vytáčela.“ (Respondent 7)

„Kat, že se hodně změnila ze stydlivé na takovou lehkou holku a pak se zase změnila, když začala chodit s tím klukem.“ (Respondent 6)

6.4.4 Komplexita postav prediktorem diváckého požitku

Všichni respondenti se shodli na tom, že komplexita postav je jedním z důvodů, proč je bavilo seriál Euforie sledovat. Ocenili nejen morálně komplexní charakter postav, ale také psychologický aspekt.

„To mě právě na Euforii bavilo. To bylo možná i něco, proč jsem to sledoval. Postavy tam byly zajímavě napsané, i když ne všechny mě bavily. [...] ...nejvíc mě tam stejně zajímaly ty psychologický profily postav.“ (Respondent 7)

„...mám prostě strašně rád na postavě, že do ní vidím.“ (Respondent 8)

„Často jsou v seriálech postavy takový hodně jednoduchý, tyhle mi připadají reálnější a dá se s nima víc ztotožnit, než s jasným kladásem a jasným záporákem. Že se u každý postavy zaměří na celý jejich příběh, jaký měly mládí, čím si prošly a že tam je nějaká kontinuita vývoje jejich osobnosti.“ (Respondent 6)

Respondentka 2 vyjádřila pokus o psychologickou analýzu postav, ke které ji seriál přiměl: „Mám ráda, když mě ten seriál nebo film nutí přemýšlet a hledat tam souvislosti. Třeba, jak tam bylo u skoro každý postavy znázorněný to její dětství, tak to skoro nutí diváka o nějakou psychologickou analýzu. Takže o to jsem se taky pokoušela, i když se v tom moc neorientuju. Spíš vím takové ty základy.“

„Asi bych řekla, že mě to právě díky tomu dost zaujalo a bavilo až do konce, je to pak miň předvídatelný. Naopak nemám ráda, když se na něco dívám a v podstatě se tam nic neděje. Každá postava byla něčím výjimečná, každá si něčím prošla, a to se mi na tom asi líbilo fakt nejvíc.“ (Respondentka 4)

„...určitě bylo dobrý, jak tam byly v té první sérii ty postavy fakt do hloubky představený, že člověk se do toho dokáže úplně jinak vcítit.“ (Respondentka 3)

7 Shrnutí a interpretace výsledků výzkumu

Z induktivní analýzy dat bylo zjištěno, že diváci vnímají seriál *Euphoria* rozmanitě, ale s řadou podobností. Na základě prezentovaných výsledků výzkumu lze formulovat odpovědi na všechny tři výzkumné otázky. Tato kapitola si tedy dala za cíl shrnout realizovaný výzkum a dané výsledky interpretovat.

V rámci první výzkumné otázky, která si dala za cíl zjistit motivace diváků pro sledování seriálu *Euphoria*, bylo ve výzkumu zjištěno, že jejich motivaci si seriál pustit ovlivnily pozitivní ohlasy na sociálních sítích, rostoucí popularita a doporučení od přátel. Někteří respondenti se rozhodli sledovat seriál i na základě recenzí, které zaznamenali na internetu. V souvislosti s přístupem užití a uspokojení lze pozorovat kognitivní potřebu diváků dozvědět se informace o pořadu, což následně ovlivňuje jejich rozhodovací proces. Ve většině výpovědích se objevila také potřeba sociální interakce, která vyplynula z pozorování různých trendů na sociálních sítích v podobě úryvků ze seriálu, hlášek a fanouškovských videí. Divačky seriálu zaujalo kreativní líčení ženských postav a extravagantní móda, jimiž se ve svém životě inspirojí. Zajímavým zjištěním také bylo, že respondenti vnímají vliv seriálu *Euphoria* a její estetiky na populární kulturu. Vzrostla popularita nejen originální

hudby zkomponované pro seriál, ale také starších písní, které se v seriálu objevily. Z některých výpovědí vyplynulo, že respondenti považují seriál za odpovídající reprezentaci toho, o jaké trendy se aktuální mladá generace zajímá. Respondenti také zmínili, že specifické audiovizuální zpracování seriálu se výrazně podílí na jeho popularitě a je také jedním z důležitých elementů, které udržují diváckou pozornost.

Mezi další hlavní aspekty, u kterých bylo ve výzkumu zjištěno, že v seriálu *Euphoria* udržují diváckou pozornost a přivádí diváky ke sledování dalších epizod, se řadí intenzivní stimulace diváckých emocí, možnost osobního ztotožnění s postavami, komplexita reprezentovaných charakterů a narativní komplexita děje. Pro většinu diváků bylo sledování seriálu intenzivním zážitkem, který je podněcoval pokračovat se sledováním dále a buď čekat na vydání nového dílu, nebo v případě možnosti „binge-watchingu“ zhlédnout několik epizod najednou. Během sledování děje uvedli někteří respondenti, že na sobě pozorovali emocionální propojení s postavami a potřebovali se dozvědět, jak se dějové linie jednotlivých postav budou dále vyvíjet. Toto zjištění indikuje, že jsou emoce a chování postav v seriálu *Euphoria* v souladu s konceptem emocionálního realismu vyobrazeny způsobem, který je důvěryhodný. Děj a postavy tak převážně reflektují zkušenosti z reálného světa, s nimiž se diváci mohou ztotožnit. Jelikož si diváci formují afektivní dispozice vůči postavám, jsou motivováni, aby sledovali osudy postav i nadále.

Z výsledků výzkumu bylo zjištěno, že ztotožnění ve větší míře probíhalo spíše na úrovni problémů každodenního života, nikoliv však s motivací ke konzumaci drog. Někteří respondenti ale pozorovali jisté podobnosti i s vážnějšími tématy, jako jsou traumata z dětství způsobená opuštěním rodiče nebo depresivní epizoda protagonistky. Obecně ale vlivem toho, že je děj seriálu *Euphoria* narativně komplexní a jednotlivé postavy se pohybují v rámci individuálních dějových linií, diváci se mohou soustředit na témata, která jsou jim blízká. Jeden z respondentů dokonce uvedl, že se na seriál díval primárně z toho důvodu, že si oblíbil komplexitu charakteru postavy Natea, a celkově jej zajímaly spíše psychologické profily morálně komplexních postav. Všichni respondenti uvedli, že je na seriálu bavily epizody, které se více zaměřovaly na postavy v centru dění, a měli tedy možnost poznat, jakým způsobem zážitky z dětství ovlivňují jejich charakter. Respondenti vyzdvihli tuto narativní praktiku a uvedli, že jim díky tomu postavy v seriálu připadaly realistické. Kromě komplexity reprezentovaných charakterů ocenili respondenti i narativní komplexitu děje. Přiznali, že vlivem přehlcení dramatickými situacemi přestali vnímat seriál jako vyloženě

realistický, na druhou stranu ale pozorovali, že se díky tomu zesiloval jejich divácký požitek. Tento výsledek výzkumu podtrhuje Mittellův koncept o komplexní televizi, která upřednostňuje složitě vyprávění a zvýšení dramatičnosti za účelem zvýšení divácké aktivity a uspokojení.

Zajímavé zjištění plynulo z výpovědí dvou respondentek, které si oblíbily postavu Maddy, a její sebevědomé jednání v seriálu na ně zapůsobilo natolik, že je postoj Maddy přiměl objevit v sobě vyšší míru sebevědomí. Respondentkám imponovalo, že postava Maddy získala takové sebevědomí už ve věku sedmnácti let. V jejím věku se totiž respondentky cítily diametrálně odlišně. Pokud tedy sledovaly seriál ve dvaceti letech, získaly o to větší motivaci na sebe nahlížet jinak. Z tohoto zjištění lze vyvodit, že si diváci v mediálním obsahu nacházejí podněty, které je nadále inspirují v běžném životě a v závislosti na míře obliby postav si osvojují některé charakterové vlastnosti. V případě seriálu *Euphoria* se tento proces ukázal v pozitivním smyslu, protože záporné postavy vnímali všichni respondenti jako nemorální a ničím je neinspirovali. Naopak se proti nim vymezili a některé jejich chování se jim obtížně sledovalo.

Pro zodpovězení další výzkumné otázky ohledně motivů seriálu *Euphoria* z výpovědí vyplývá, že celkově vnímají seriálovou atmosféru jako temnou. Temnotu a depresivní motivy vnímají především vlivem problémů, které se v seriálu rozebírají a také audiovizuálním zpracováním. Hudební složka, která byla oceňována ve všech výpovědích, podle respondentů podtrhává emocionální prožívání postav. Vizuelní zpracování zase navozuje umělecký dojem, který temnější témata seriálu činí přijatelnější pro širší publikum. Ve dvou výpovědích hrála audiovizuální složka zásadní roli v tom, jak byl seriál přijat. Zatímco jeden respondent přirovnal kameru k Oscarovým filmům, čímž pro něj seriál vyniká, jiná respondentka by seriál zřejmě ani nezhlédla celý, kdyby byl natočen klasickým způsobem.

Prvotní očekávání od seriálu *Euphoria* jako seriálu pro teenagery většina respondentů přehodnotila poté, co seriál začala sledovat. Ve výpovědích se objevoval do jisté míry stereotyp o tom, jak jsou seriály pro teenagery většinou zpracovávány. Respondenti tak očekávali vyobrazení současných problémů, se kterými se dospívající potýkají, předvídatelný děj a jednodušší charaktery postav. Závažností reprezentovaných témat v seriálu *Euphoria* a neobvyklou výstižností vyobrazení mladé generace byli respondenti příjemně překvapeni. Co se týče míry autenticity, převažovalo přesvědčení o tom, že seriál

realisticky nahlíží do života dospívajících lidí, avšak v téměř každé dějové linii dochází ke zvětšení situací do takové míry, že se vývoj událostí zdál divákům přehnaný. Zároveň respondenti zdůraznili, že oproti skutečnosti, kdy se s takto intenzivními problémy nesetkávají lidé často, v seriálu tyto problémy řeší skoro každá postava v blízkém kruhu přátel. Nicméně tuto skutečnost nevnímají jako negativum. Jak již bylo zmíněno, narativní komplexita děje je pro diváky seriálu zábavnější.

Výzkum ukázal, že respondenti na seriálu pozorují určitou míru kontroverze, zejména z důvodu explicitních scén v oblasti sexuality a násilí. Někteří respondenti také nesouhlasí s věkovým limitem streamovací služby, která zpřístupňuje seriál *Euphoria* od šestnácti let. Respondenti v reakci na to vyjádřili obavy z dopadu explicitních scén na mladší publikum. Ačkoliv lze považovat explicitní násilné a sexuální scény za prediktor diváckého zájmu, respondenti na ně reagovali většinou negativně.

Dále z výpovědí respondentů vyplývá, že považují drogovou závislost a sexualitu za hlavní témata seriálu *Euphoria*. Drogovou závislost protagonistky přitom vnímají v kontextu jejích traumat z dětství a přistupují tak k její postavě obezřetně. Respondenti kromě porozumění, proč protagonistka s drogami začala, oceňovali také zpracování drogové tematiky pomocí audiovizuálních nástrojů. Uvedli, že si díky tomuto vyobrazení dokázali představit, jak tento stav intoxikace vnímá člověk pod vlivem těchto látek. Vzhledem k tomu, že respondenti výzkumu nemají s drogami osobní zkušenosti, tyto scény pro ně plnily i edukativní funkci. Co se týče tématu sexuality a transsexuality, respondenti byli ve svých výpovědích zdrženlivější. Většina respondentů tak transsexualitu v seriálu buď záměrně příliš nevnímala, nebo některým z nich byly tyto scény nepříjemné. Objevil se i názor, že je toto téma problematické, avšak v dnešní době stále běžnější. Toto zjištění z výzkumu, kdy většina respondentů nevěnuje pozornost transgender problematice, či se jí přímo vyhýbá, lze vnímat jako převládající konzervativní postoj v kontextu transsexuality, který se promítá i do percepce seriálové tvorby. Nepříjemné reakce na problematiku mohou být způsobeny také nedostatečnou reprezentací v jiných médiích a nedostatečným porozuměním respondentů. Menší část respondentů ale vysvětlila, že o tomto tématu měla dostatečný přehled již předtím, a proto pro ni tato reprezentace nebyla natolik zajímavá. Jeden z respondentů uvedl, že pro něj osobně toto téma nebylo průlomové, protože postava Jules v té době nebyla první transgender postavou v televizní tvorbě, ale bylo pro něj zajímavé obsazení transgender herečky.

V rámci poslední výzkumné otázky, která si dala za cíl zjistit, do jaké míry dochází u diváků během sledování seriálu k formování afektivních dispozic a morálních posudků vůči postavám, ze získaných dat vyplývá, že diváci pociťovali empatii k několika postavám. Jmenovitě ale zmínili převážně Rue a Maddy. Zajímavé ovšem bylo zjištění, že respondenti byli empatičtí i k záporným postavám. Stalo se tak vlivem zobrazování života postav na několika úrovních, včetně jejich dětství a problémů, se kterými se za život setkaly. Tyto centrické epizody věnované jednotlivým postavám tedy hrály v oblasti diváckého prožitku velmi důležitou roli a pozitivně působily na stimulaci divácké aktivity. Většina respondentů podle očekávání pociťovala silnější negativní emoce směrem k záporným postavám, ze kterých nejčastěji zmiňovali Natea a jeho otce. Obzvláště nepříjemné byly pro většinu respondentů jeho toxické, manipulativní a násilné charakterové rysy. Samotné téma těchto záporných postav během realizovaného rozhovoru s respondenty vyvolalo v jejich hlase znatelné negativní emoce. Zejména v momentech, kdy respondenti vzpomínali na činy, které Nate a jeho otec v seriálu napáchali.

V reakci na morální posudky vůči postavám zmiňovali respondenti výraznou dějovou linii druhé řady, ve které se postava Cassie sexuálně sblíží s bývalým přítelem své nejlepší kamarádky Maddy. Její chování v tomto případě neschvalovali. Mužští respondenti také zmínili postavu Kat. Bylo pro ně obtížné porozumět vývoji, který se od nejistot ohledně vlastního těla proměnil v přijetí vlastní sexuální identity a nabytí sebevědomí. Nesouzněli se způsobem, jakým se Kat v rámci svého sexuálního sebepoznávání projevovala.

Z výzkumu vyplývá, že respondenti pohlíželi na hlavní dějovou linii postavy Rue velmi skepticky, ačkoliv někteří chvílemi pociťovali naději na její vykoupení, záhy je však postava Rue svým neustálým sebedestruktivním chováním spíše zklamala. Od druhé série tedy respondenti cítili spíše beznaděj a v budoucích sériích někteří respondenti dokonce očekávají, že ji závislost na návykových látkách bude stát život. Výpovědi respondentů se shodovaly v tom, že chování Rue ke svým blízkým, kteří se jí snažili pomoci, bylo nepřiměřené a jeden z respondentů ji za to přímo odsuzoval. Budoucí série seriálu *Euphoria* tedy odkryjí, jakým způsobem bude s příběhem Rue tvůrce Sam Levinson pokračovat. Zajímavé by bylo v příštím výzkumu sledovat, jak by respondenti reagovali na její proměnu k lepšímu a konečnému uzdravení ze závislosti, kdyby se Levinson rozhodl promítat vlastní zkušenost s pokořením drogové závislosti do postavy Rue.

Práce přinesla nové poznatky v oblasti divácké percepce jednoho z nejvýraznějších seriálů současné populární kultury pro dospívající a mladé dospělé publikum. Z výsledků výzkumu lze usuzovat, že rozmanitost ve vnímání diváků jednotlivých aspektů seriálu, která byla patrná v mnohých případech mezi mužskými a ženskými respondenty, vyplývá z teoretických východisek o aktivním publiku. Ačkoliv byl výzkumný vzorek vybrán záměrně mezi českými diváky ve věkovém rozmezí od 16 do 29 let, jedinci interpretují mediální obsah individuálním způsobem v závislosti na svém sociokulturním prostředí a dalších faktorech.

Ve výpovědích respondentů byly během realizace výzkumu patrné rozdíly, zřejmě závislé na čase, který uplynul od zhlédnutí posledního dílu seriálu. Diváci, kteří uvedli, že se na seriál dívali častěji nebo nedávno, měli v paměti více konkrétních scén ze seriálu a rychleji reagovali na otázky. Záleželo také na tom, do jaké míry se považovali za fanoušky seriálu. U diváků, kteří zhlédli seriál vícekrát, bylo patrné, že o dějových liniích a postavách měli větší přehled a uvědomovali si souvislosti. Diváci, kteří se přímo nepovažují za fanoušky, se v seriálu spíše soustředili na podněty, které je zajímaly a bylo patrné, že se příliš nezamýšleli nad širším kontextem. Jelikož od roku 2019, kdy byl seriál uveden, uplynulo pět let a od začátku roku 2022, kdy skončila druhá série, uplynuly 2 roky, lze tuto prodlevu považovat současně za pozitivum i negativum. Pozitivum lze vnímat v možnosti zjistit, jaký dojem seriál zanechal v divácích, kteří jej viděli dříve a odhalit tak jeho dlouhodobější dopad na percepci. Nevýhodou je, že si někteří diváci nemusí pamatovat, jakým způsobem seriál tehdy vnímali a postupné seriálové a filmové přesycení v průběhu posledních pěti let mohlo tyto dojmy utlumit. Zajímavá by tedy byla realizace stejného výzkumu s diváky, kteří mají se seriálem aktuální zkušenost.

Přestože se v rámci výzkumu zodpovědělo na všechny výzkumné otázky, výzkum nebyl teoreticky dostatečně saturován a výsledky tedy nelze generalizovat. Početnější a rozmanitější výzkumný vzorek by přinesl další zajímavá data a souvislosti. Výzkum v rámci rozšířenější demografické skupiny by také přinesl nová data, která by umožnila hlubší náhled do divácké percepce seriálu. Limit výzkumu lze proto pozorovat v chybějící reprezentaci příslušníků transgender komunity, kteří by na základě osobní zkušenosti mohli popsat jejich percepci seriálu a zhodnotit tak, do jaké míry považují reprezentaci trans problematiky za společensky přínosnou. Dále by bylo vhodné do výzkumu zahrnout také osoby, které se nějakým způsobem potýkají s problémy s drogovou závislostí, aby sdíleli vlastní pohled.

V neposlední řadě je nutné zmínit, že jak bylo zmíněno v metodologii, kvalitativní výzkum je do jisté míry ovlivněný samotným výzkumníkem, ať už při samotném sběru dat pokládáním otázek a interakcí s respondenty, tak při analýze získaných dat a při jejich závěrečném vyhodnocení. Rozhovory jsou jedinečné, sympatie a důvěryhodnost autorky mohly ovlivnit sdílení pocitů účastníků výzkumu, zejména když byli v rámci zjišťování míry identifikace s postavami dotazováni na podobné zkušenosti.

Závěr

Tato diplomová práce se zabývala diváckou percepcí seriálu *Euphoria*. Jejím cílem bylo poskytnout přehled o tom, jakým způsobem diváci vnímají komplexní seriálové drama *Euphoria*. Předmětem výzkumu tak byly motivace diváků pro sledování seriálu, interpretace hlavních motivů a chování postav, míra emocionálního zapojení diváků a percepce specifického audiovizuálního zpracování.

Nejprve byla představena teoretická východiska vycházející z hlavního tématu práce. V úvodu teoretické části byla teoreticky vymezena populární kultura. Bylo vysvětleno, jakým způsobem vznikají populární texty a jak se interpretují. Dále byla představena koncepce aktivního publika a jednotlivých přístupů k jeho zkoumání. Důležitými teoretickými východisky tak byl přístup užití a uspokojení a recepční analýza. Na základě zkoumání divácké percepce seriálu byl v následujících kapitolách seriál teoreticky vymezen a uveden do historického kontextu. Významným konceptem pro tuto práci se stalo komplexní seriálové drama, kterým je samotný seriál *Euphoria*, a proto byly představeny jeho základní charakteristiky.

V rámci metodologie byla popsána zvolená strategie pro praktickou část. Na základě zkoumaného tématu byl zvolen kvalitativní výzkum a výzkumná data byla sbírána prostřednictvím polostrukturovaných hloubkových rozhovorů s osmi diváky seriálu. Po kategorizaci dat byly interpretovány výsledky výzkumu a získaná data přináší poznatky o diváckém vnímání seriálu *Euphoria*.

Realizovaný výzkum ukázal, že diváci vnímají seriál *Euphoria* různými způsoby, ale v několika aspektech se shodují, zejména tedy v pozitivní percepci komplexity seriálu. Diváci na *Euphorii* oceňují nejen narativně složitý děj, ale také komplexitu postav, které jsou v jednotlivých dílech prezentovány od hloubky, včetně zlomových zážitků z dětství, jež ovlivnily jejich charakter. Bylo zjištěno, že divákům prostřednictvím této narativní techniky připadaly charaktery postav realistické. V souvislosti s autenticitou děje z výzkumu vyplývá, že diváci vnímají na seriálu dějové přehlčení dramaty a na základě toho nepovažují *Euphorii* za vyloženě realistický seriál. Nicméně dějová saturace pozitivně ovlivňuje jejich divácký zážitek.

Z výzkumu dále vyplynulo, že diváci vnímají celkovou atmosféru seriálu jako temnou, především z důvodu problémů, kterým postavy v seriálu čelí a audiovizuálním zpracováním. Bylo prokázáno, že diváci na seriál nejprve nahlíželi jako na obvyklý seriál pro dospívající,

ale závažnost reprezentovaných témat a výstižnost vyobrazení mladé generace je překvapila. Diváci vnímají drogovou závislost a sexualitu za hlavní motivy seriálu. Zatímco pozitivně nahlíží na vyobrazení drogové závislosti audiovizuálním zpracováním, transsexualitě diváci tohoto výzkumu nevěnovali příliš pozornosti.

Výzkum ukázal, že diváci pocítovali empatii k několika postavám, mezi které však patřily i ty záporné. Vzhledem ke komplexnímu pohledu na jejich charakter byl zesílen prožitek ze sledování seriálu a docházelo ke stimulaci divácké aktivity. Diváci si formovali morální posudky vůči postavám, s jejichž jednáním nesouhlasili. Dále bylo zjištěno, že diváci pohlíží na příběh protagonistky skepticky a na základě její drogové závislosti nevnímají její budoucí vývoj pozitivně.

Tato práce reflektuje aktuální diváckou percepci komplexního seriálového dramatu *Euphoria*. Podnětem pro další výzkum by mohlo být rozšíření výzkumného vzorku, který by zahrnoval příslušníky transgender komunity a osoby, které mají zkušenost s drogovou závislostí, aby obohatili výzkum o další pohledy na reprezentaci problematiky v seriálu.

Summary

This diploma thesis dealt with the audience perception of the *Euphoria* series. Its aim was to provide an overview of how viewers perceive the complex serial drama *Euphoria*. The subjects of the research were the audience's motivations for watching the series, the interpretation of the main themes and behavior of the characters, the emotional engagement of the audience and the perception of a specific audiovisual production.

First, the theoretical starting points based on the main topic of the work were presented. In the introduction of the theoretical part, popular culture was theoretically defined. It was explained how popular texts are created and how they are interpreted. Furthermore, the concept of an active audience and individual approaches to its research were presented. Thus, the uses and gratifications approach and reception analysis were important theoretical starting points. Based on the investigation of the audience perception of the series, in the following chapters the serial was theoretically defined and put into a historical context. The complex serial drama, which is the *Euphoria* series itself, became an important concept for this thesis, and therefore its basic characteristics were presented.

As part of the methodology, the chosen strategy for the practical part was described. Qualitative research was chosen based on the research topic and research data was collected through semi-structured in-depth interviews with eight viewers of the series. After categorizing the data, the research results were interpreted, and the obtained data provides insights into the audience perception of the *Euphoria* series.

The conducted research showed that viewers perceive the *Euphoria* series in different ways, but they agree in several aspects, especially in the positive perception of the complexity of the series. Viewers of *Euphoria* appreciate not only the narratively complex plot, but also the complexity of the characters, which are presented in depth in the individual parts, including the turning points from childhood that influenced their character. It was found that the character traits felt realistic to the audience through this narrative technique. In connection with the authenticity of the plot, the research showed that the viewers perceive the plot of the series to be overwhelmed by drama and, on the basis of this, do not consider *Euphoria* to be a strictly realistic. However, plot saturation positively affects their viewing experience.

The research also showed that viewers perceive the overall atmosphere of the series as dark, mainly because of the problems faced by the characters in the series and the audiovisual

production. It was shown that viewers initially viewed the series as a typical teen series, but were surprised by the seriousness of the themes represented and the accuracy of the portrayal of the young generation. Viewers perceive drug addiction and sexuality as the main themes of the series. While they have a positive view of the depiction of drug addiction through audiovisual production, the viewers of this research did not pay much attention to transsexuality.

The research showed that the viewers felt empathy for several characters, including negative ones. Due to the comprehensive view of their character, the experience of watching the series was enhanced and audience activity was stimulated. Viewers formed moral judgments about characters whose actions they disagreed with. Furthermore, it was found that the viewers view the protagonist's story with skepticism and, based on her drug addiction, do not perceive her future development positively.

This work reflects the current audience perception of the complex serial drama *Euphoria*. A stimulus for further research could be to expand the research sample, which would include members of the transgender community and people who have experience with drug addiction, to enrich the research with other perspectives on the representation of the issue in the series.

Seznam použitých zdrojů

Bibliografie

ANG, Ien, 1985. *Watching Dallas: soap opera and the melodramatic imagination*. London: Methuen. ISBN 0-415-41630-6.

BALL-ROKEACH, S. J. and M. L. DEFLEUR, 1976. *A Dependency Model of Mass-Media Effects*. Communications Research. Volume 3, Issue 1, s. 3-21. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/009365027600300101> [cit. 2024-04-10].

BARKER, Chris, 2006. *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-099-2.

BARTHES, Roland, 1974. *S/Z*. Paris: Éditions du Seuil. ISBN 0-631-17607-1.

BEDNAŘÍK, Petr, JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ Barbara, 2019. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. 2. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0553-3.

BIGNELL, Jonathan, 2013. *An Introduction to Television Studies*. 3rd edition. New York: Routledge. ISBN 978-0-415-59816-3.

BIRD, Elizabeth S., 2003. *The Audience in Everyday Life: Living in a Media World*. New York: Routledge. ISBN 0-4159-4259-4.

BROOKER, Will a Deborah JERMYN, 2008. *The Audience Studies Reader*. New York: Routledge. ISBN 978-0-415-25434-2.

BRUUN VAAGE, Margrethe, 2015. *The Antihero in American Television*. Routledge Advances in Television Studies. 1. edice. New York: Routledge. ISBN 978-1-317-50318-7.

CASEY, Bernadette, CASEY Neil, CALVERT, Ben, FRENCH, Liam a Justin LEWIS, 2008. *Television Studies: The Key Concepts*. 2. vydání. Abingdon: Routledge. ISBN 0-203-96096-3.

CONBOY, Martin, 2002. *The Press and Popular Culture*. London: Sage Publications. ISBN 0-7619-6660-9.

CREEBER, Glen, 2015. *The Television Genre Book*. 3. vydání. Bloomsbury Publishing Plc. ISBN 978-1-844-57898-6.

DAMICO, A. M. and S. E. QUAY, 2016. *21st-Century TV Dramas: Exploring the New Golden Age*. Santa Barbara: Praeger. ISBN 978-1-4408-3345-8.

- DUNLEAVY, Trisha, 2018. *Complex Serial Drama And Multiplatform Television*. New York: Routledge. ISBN 978-1-315-68231-0.
- EDHOLM, Roger, 2022. "I'm Not Always the Most Reliable Narrator". *On Character Voice-Over as a Rhetorical Resource in HBO's "Euphoria"*. Series – International Journal of TV Serial Narratives, 8(1), s. 05–16. Dostupné z: <https://doi.org/10.6092/issn.2421-454X/13657> [cit. 2024-05-19].
- FISKE, John, 1991. *Understanding Popular Culture*. London: Routledge. ISBN 0-415-07876-8.
- FISKE, John, 2011. *Television Culture*. 2nd edition. New York: Routledge. ISBN 1-136-86856-9.
- GIDDINGS, Robert and Keith SELBY, 2001. *The Classic Serial on Television and Radio*. New York: Palgrave. ISBN 0-312-23598-4.
- GROSSBERG, Lawrence, NELSON, Cary and Paula A. TREICHLER, 1992. *Cultural Studies*. New York: Routledge. ISBN 0-415-90345-9.
- HALL, Alice, 2003. Reading realism: Audiences' evaluation of the reality of media texts. *Journal of Communication*, 53(4), s. 624-641. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2003.tb02914.x> [cit. 2024-05-24].
- HALL, Stuart, 1990. *Encoding, decoding*. In S. During, *The Cultural Studies Reader* (2nd edition). London: Routledge. s. 507–517. ISBN 0-203-13217-3.
- HARTLEY, John, 1999. *Uses of Television*. London: Routledge. ISBN 0-203-02487-7.
- HARTLEY, John, 2020. *Communication, Cultural and Media Studies: The Key Concepts*. 5. vydání. New York: Routledge. ISBN 978-1-315-22581-4.
- HENDL, Jan, 2012. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0219-6.
- HILL, Annette, 2019. *Media Experiences: Engaging with drama and reality television*. New York: Routledge. ISBN 978-0-203-10353-1.
- JENKINS, Henry, 1992. *Textual Poachers: Television Fans & Participatory Culture*. New York: Routledge. ISBN 0-203-36191-1.
- JENKINS, Henry, 2006. *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New

York and London: NYU Press. ISBN 978-0-8147-4281-5.

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ Barbara, 2007. *Média a společnost: stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. 2. vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-287-4.

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ Barbara, 2009. *Masová média*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-466-3.

KATZ, Elihu, BLUMLER, Jay G. and Michael GUREVITCH, 1973. *Uses and Gratifications Research*. The Public Opinion Quarterly, Vol. 37, No. 4, s. 509-523.

Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2747854> [cit. 2024-04-06].

LAURICELLA, Sharon & BROWN, Darrin & DOUAI, Aziz & ZAIDI, Arshia, 2012. *Consuming television crime drama: A uses and gratifications approach*. American Communication Journal. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/266435700_Consuming_television_crime_drama_A_uses_and_gratifications_approach [cit. 2024-04-12].

LEVINE, Elana, 2020. *Her Stories: Daytime Soap Opera & US Television History*. Durham and London: Duke University Press. ISBN 978-1-4780-0906-1.

LINDLOF, Thomas R., 1988. Media Audiences as Interpretative Communities. *Annals of the International Communication Association*, 11:1, s. 81–107. Dostupné z:

<https://doi.org/10.1080/23808985.1988.11678680> [cit. 2024-04-03].

MACINTOSH, Paige, 2022. *Transgressive TV: Euphoria, HBO, and a New Trans Aesthetic*. *Global Storytelling: Journal of Digital and Moving Images* 2(1): 2, s. 13-38. Dostupné z: <https://doi.org/10.3998/gj.1550> [cit. 2024-05-19].

MCQUAIL, Denis, 2009. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4. vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-574-5.

MITTELL, Jason, 2015. *Complex TV: The Poetics of Contemporary Television Storytelling*. New York: New York University Press. ISBN 978-0-8147-7135-8.

MORLEY, David, 1992. *Television, Audiences and Cultural Studies*. London: Routledge. ISBN 0-203-39835-1.

RADWAY, Janice A., 1991. *Reading the Romance: Women, Patriarchy, and Popular Literature*. Chapel Hill and London: The University of North Carolina Press. ISBN 0-8078-4349-0.

- RANEY, Arthur A., 2004. *Expanding Disposition Theory: Reconsidering Character Liking, Moral Evaluations, and Enjoyment*. *Communication Theory*, Volume 14, Issue 4, s. 348–369. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.2004.tb00319.x> [cit. 2024-05-04].
- REIFOVÁ, Irena et al., 2004. *Slovník mediální komunikace*. 1. vydání. Praha: Portál. ISBN 80-7178-926-7.
- REICHEL, Jiří, 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3006-6.
- RUBIN, Alan M., 2008. *Uses-and-gratifications perspective on media effects*. In J. Bryant & D. Zillmann (Eds.), *Media effects: Advances in theory and research* (2nd edition). Taylor & Francis, s. 165–182. ISBN 978-02-0387-711-1.
- SCHLÜTZ, Daniela M., 2016. *Contemporary Quality TV: The Entertainment Experience of Complex Serial Narratives*. *Annals of the International Communication Association*, 40(1), s. 95–124. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/23808985.2015.11735257> [cit. 2024-05-18].
- SCHLÜTZ, Daniela, SCHNEIDER, Beate & Maik ZEHRFELD, 2014. 'America's Favourite Serial Killer': *Enjoyment of the TV Serial Dexter*. In V. Marinescu, S. Branea & B. Mitu, *Contemporary Television Series: Narrative Structures and Audience Perception*. Cambridge Scholars Publishing, s. 115–132. ISBN 1-4438-5986-9.
- STEIGER, Janet, 2005. *Media Reception Studies*. New York: New York University Press. ISBN 0-8147-8134-9.
- STOREY, John, 2018. *Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction*. 8th edition. New York: Routledge. ISBN 978-1-315-22686-6.
- SULLIVAN, John L., 2020. *Media audiences: effects, users, institutions, and power*. Thousand Oaks. 2nd edition. California: SAGE Publications. ISBN 978-15-063-9740-5.
- THOMPSON, Robert J., 1996. *Television's Second Golden Age: From Hill Street Blues to ER*. Syracuse University Press. ISBN 0-8156-0504-8.
- TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina, 2010. *Metody výzkumu médií*. 1. vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-683-4.
- ZILLMANN, Dolf and J. R. CANTOR, 1976. *A disposition theory of humor and mirth*. In

A. J. Chapman, & H. C. Foot (Eds.), *Humor and laughter: Theory, research and applications*. London: Wiley, s. 93–115. ISBN 0-471-14612-9.

ZILLMANN, Dolf and J. R. CANTOR, 1977. *Affective Responses to the Emotions of a Protagonist*. *Journal of Experimental Social Psychology* 13, s. 155-165. Dostupné z: [https://doi.org/10.1016/S0022-1031\(77\)80008-5](https://doi.org/10.1016/S0022-1031(77)80008-5) [cit. 2024-05-02].

ZILLMANN, Dolf, 2013. *Moral monitoring and emotionality in responding to fiction, sports, and the news*. In R. Tamborini (Ed.), *Media and the moral mind*. London, UK: Routledge, s. 132–151. ISBN 978-1-136-46026-5.

Elektronické zdroje

„Pilot“, 2019. *Euphoria*. Tvůrce Sam Levinson, 1. série, 1. epizoda, 5:56. HBO.

CAMERON, Olivia, 2022. *Why ‘Euphoria’ is immensely popular with Gen Z*. reflector.uindy.edu. Online. Dostupné z: <https://reflector.uindy.edu/2022/02/23/why-euphoria-is-immensely-popular-with-gen-z/> [cit. 2024-06-23].

CUBY, Michael, 2019. *How Euphoria Taught Hunter Schafer to ‘Feel Everything’*. them.us. Online. Dostupné z: <https://www.them.us/story/interview-hunter-schafer> [cit. 2024-05-21].

Euphoria CZ/SK. Facebook. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/345850039443420> [cit. cit. 2024-06-25].

GEETER, Darren, 2023. *How HBO survived mergers and strategy shifts to dominate prestige TV*. cnbc.com. Online. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2023/04/23/how-hbo-survived-aol-and-att-mergers-and-revolutionized-television.html> [cit. 2024-06-21].

HAASCH, Palmer, 2019. *Euphoria’s trans consultant on why the series tells authentic trans stories*. polygon.com. Online. Dostupné z: <https://www.polygon.com/interviews/2019/8/10/20792118/euphoria-hbo-trans-actors-jules-scott-turner-schofield-hunter-schafer> [cit. 2024-05-21].

HBO. *Euphoria*. hbo.com. Online. ©2019-2024. Dostupné z: <https://www.hbo.com/euphoria> [cit. 2024-06-21].

HERMAN, Alison. *‘Euphoria’ (and HBO) Want to Get a Rise Out of You*. theringer.com. Online. Dostupné z: <https://www.theringer.com/tv/2019/6/14/18677932/euphoria-review-drugs-sex-hbo> [cit. 2024-06-21].

MORRIS, Lauren. Why Labrinth's Euphoria soundtrack is more important than you realise. Radiotimes.com. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/drama/euphoria-labrinth-songs-soundtrack-comment/> [cit. 2024-06-01].

NISSEN, Dano, 2019. ‚Euphoria‘ Creator Sam Levinson Opens Up About Drug Addiction At Premiere. variety.com. Online. Dostupné z: <https://variety.com/2019/scene/news/euphoria-creator-sam-levinson-opens-up-drug-addiction-1203233881/> [cit. 2024-06-23].

NUGENT, Annabel. ‘It’s how teenagers imagine themselves to be’: How Euphoria’s soundtrack serves the show’s warped reality. independent.co.uk. Online. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/tv/features/euphoria-season-2-soundtrack-music-playlist-b2041730.html> [cit. 2024-06-01].

PROVOST, Rex. *Euphoria Cinematography Analysis — Lighting, Movement, and Oners*. studiobinder.com. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.studiobinder.com/blog/euphoria-cinematography-analysis/> [cit. 2024-06-01].

Seriály CZ/SK. Facebook. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/238655620165518> [cit. 2024-06-25].

SCHNEIDER, Michael, 2018. *WarnerMedia Boss John Stankey Wants to Rapidly Expand HBO — But He May End Up Killing It*. indiewire.com. Online. Dostupné z: <https://www.indiewire.com/features/general/hbo-warnermedia-john-stankey-townhall-richard-plepler-1201982091/#:~:text=‘It’s%20not%20hours%20a%20week,their%20attention%20every%2015%20minutes.’> [cit. 2024-06-21].

TANGCAY, Jazz. ‘Euphoria’ Composer Labrinth on How Fans Influence the Show’s Music: ‘It’s Not My Score, It Became Theirs’. variety.com. Online. Dostupné z: <https://variety.com/2022/artisans/news/euphoria-composer-labrinth-adam-leber-zendaya-music-1235341612/> [cit. 2024-06-01].

VOS, Lola, 2020. *HBO’s Euphoria is not just another teen drama*. diggitmagazine.com. Online. Dostupné z: <https://www.diggitmagazine.com/papers/hbo-s-euphoria#:~:text=The%20make%20Dup%20trends%20sprouting,show%20elements%20of%20transmedia%20storytelling>. [cit. 2024-06-23].

Zdroje obrázků:

Obrázek 1: „The Next Episode“, 2019. *Euphoria*. Tvůrce Sam Levinson. 1. série, 6. epizoda, 7:50. HBO.

Obrázek 2: „Pilot“, 2019. *Euphoria*. Tvůrce Sam Levinson, 1. série, 1. epizoda, 5:38. HBO.

Teze diplomové práce

SCHVÁLENO

16.9.22

[Signature]

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Balharová Andrea	Razítko podatelny: <table border="1"> <tr> <td colspan="2"> Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd </td> </tr> <tr> <td> Došlo dne: </td> <td> 15 -09- 2022 -1- </td> </tr> <tr> <td> Číslo: </td> <td> 391 Příloh: </td> </tr> <tr> <td> Přidělena: </td> <td> </td> </tr> </table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	15 -09- 2022 -1-	Číslo:	391 Příloh:	Přidělena:	
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		15 -09- 2022 -1-							
Číslo:		391 Příloh:							
Přidělena:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2021/2022									
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 99554963@fsv.cuni.cz									
Studijní program/forma studia: Mediální studia/prezenční									
Název práce v češtině: Divácká percepce seriálu Euphoria									
Název práce v angličtině: Audience perception of the Euphoria series									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat <u>nejdříve</u> šest měsíců od schválení tezí) LS 2022/2023									
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Euphoria je seriál z produkce HBO, který se soustředí na životy několika amerických středoškolských studentů. Svým ojedinělým audiovizuálním zpracováním a schopností plynule prolínat dějové linie vypráví příběhy z období dospívání, které bez jakýchkoliv příkras explicitně vyobrazuje. Seriál se začal vysílat v červnu roku 2019 a od té doby získal obrovskou popularitu. Vzhledem k výjimečnosti zpracování a světovému úspěchu se tato diplomová práce bude zabývat hlavním tématem dospívání a jeho temných stran a také charakteristickou audiovizuální estetikou. Na akademické půdě již bylo zpracováno dílčí téma týkající se reprezentace sexuální identity v seriálu Euphoria (konkrétně postavy Jules), výzkum se však doposud nezabýval reprezentací dalších témat a audiovizuálním zpracováním seriálu Euphoria.									
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Cílem práce bude zjistit, jak vnímají diváci téma dospívání a jeho temné strany v seriálu Euphoria. Především tedy, zda vnímají seriálové vyobrazení jako autentické, či pozorují určitou paralelu s jejich osobní zkušeností a jaké emoce a myšlenky v nich témata vyvolávají. Výzkum bude proveden formou polostrukturovaných hloubkových rozhovorů s diváky seriálu Euphoria									
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): <ol style="list-style-type: none"> 1. Teoretická část <ul style="list-style-type: none"> - Seriál – teoretické vymezení pojmu - Žánr – drama - Seriál Euphoria - Kontext s tvorbou HBO 2. Praktická část <ul style="list-style-type: none"> - Metodologie - Empirická část 									
Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období): 1. a 2. řada seriálu Euphoria, hloubkové rozhovory									
Metody (techniky) zpracování materiálu: Deskripce, kvalitativní výzkum formou hloubkových rozhovorů									
Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):									

BLOCK, Bruce. *The Visual Story: Creating the Visual Structure of Film, TV, and Digital Media*. Third edition. New York: Routledge, 2021. ISBN 1-317-74569-8.

Anotace: Publikace se věnuje způsobu, jakým jsou média vizuálně strukturována. Pomocí barevných ilustrací autor vysvětluje, jak se prostřednictvím různých nástrojů vyvolávají nálady a emoce a jak se mezi vizuálním stylem a strukturou příběhu vytváří souvislosti.

CREEBER, Glen. *The Television Genre Book*. Third edition. London: British Film Institute, 2015. ISBN 978-18-4457-526-8.

Anotace: Žánr je zásadní pro pochopení kontextu a vizuální podoby televizní tvorby. Tato publikace popisuje komplexní úvod do problematiky žánrových specifik. Kniha je rozdělena do jedenácti částí. Nejprve je představen samotný koncept „žánru“ a jeho pojetí v televizních studiích, a poté následuje rozbor hlavních televizních žánrů.

DUNLEAVY, Trisha. *Complex Serial Drama and Multiplatform Television*. First edition. Milton: Routledge, 2018. ISBN 978-11-3892-775-9.

Anotace: Tato kniha zkoumá tvůrčí strategie, narativní charakteristiky, postupy a stylistické tendence komplexního seriálového dramatu. Autorka zkoumá strategie, které jsou základem inovací, vlivu a úspěchu současných seriálových dramát, a blíže přibližuje specifika této současné televizní formy.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

Anotace: V publikaci je uvedeno, z jakých zdrojů metody kvalitativního výzkumu vycházejí. Dále jsou popsány kvalitativní metody sběru dat, jejich kódování, vyhodnocování a interpretace. Pozornost je věnována i počítačovým nástrojům psaní, které se využívají při kvalitativním výzkumu, zpráve o výzkumu a hodnocení jeho kvality.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Anotace: Cílem knihy je přiblížit, jaké metody se používají při výzkumu médií. Kniha obsahuje zásady komerčního výzkumu médií i akademického výzkumu médií (výzkum mediálních organizací, analýza reprezentace, interpretace textu). Jednotlivé metodické postupy jsou rozebrány na praktických příkladech z českých médií.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

VALTR, Alex. *Sexuální identita teen postav v seriálech Euforie a Jsme, jací jsme*. Zlín, 2021. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Ateliér Audiovizí. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jana Bébarová a MgA. Irena Kocí, Ph.D.

RAŠEK, Dominik. *Reprezentace trans identit v současné americké televizní tvorbě*. Olomouc, 2021. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Žurnalistika – Televizní a rozhlasová studia. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Iveta Jansová, Ph.D.

PATÍKOVÁ, Nikol. *Srovnání současné seriálové tvorby České televize a HBO*. Brno, 2020. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta, Ateliér roscenáristiky. Vedoucí diplomové práce doc. MgA. Marek Hlav

Datum / Podpis studenta/ky

15. 9. 2022

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:	
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:	
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:	
Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.	
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.	
<i>Krboř</i>
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga	Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT **VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ** A VE **DVOU** VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI **VYZVEDNOUT** V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A **NECHAT VEVÁZAT** DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Transkripce rozhovoru s Respondentkou 1 ze dne 10. 5. 2024

Příloha č. 2: Transkripce rozhovoru s Respondentkou 2 ze dne 18. 6. 2024

Příloha č. 3: Transkripce rozhovoru s Respondentkou 3 ze dne 13. 5. 2024

Příloha č. 4: Transkripce rozhovoru s Respondentkou 4 ze dne 14. 5. 2024

Příloha č. 5: Transkripce rozhovoru s Respondentem 5 ze dne 3. 6. 2024

Příloha č. 6: Transkripce rozhovoru s Respondentem 6 ze dne 4. 6. 2024

Příloha č. 7: Transkripce rozhovoru s Respondentem 7 ze dne 20. 5. 2024

Příloha č. 8: Transkripce rozhovoru s Respondentem 8 ze dne 12. 5. 2024

Příloha č. 9: Scénář rozhovoru

Příloha č. 1: Transkripce rozhovoru s Respondentkou 1 ze dne 10. 5. 2024

Na začátek tě poprosím, abys mi řekla, kolik ti je let a kdy ses přibližně začala na Euforii dívat.

Tak momentálně je mi 23 a poprvé jsem to viděla, když mi bylo 20.

Viděla jsi víc epizod najednou?

Já jsem viděla celou první, a pak jsem si počkala na druhou, a pak jsem si dala repete tý první, abych to měla všechno při jednom. A koukala jsem bez titulků, ale anglicky.

Pamatuješ si ten moment, kdy ses o tom seriálu dozvěděla? Proč ses na něj začala koukat?

Oni se o tom dost bavili spolužáci, ještě když jsem byla na střední, a já jsem bohužel neměla HBO, abych se na to mohla koukat, tak jsem přemýšlela, jak to udělat, jestli to budu někde pirátit nebo tak, a nakonec jsem měla poskytnutý HBO a koukala jsem na to teda o ten rok později než ostatní.

A co tě na tom zaujalo? Proč ses na to chtěla koukat?

Mně se líbila myšlenka toho, že se to vlastně zabývá víceméně ‚teenagerama‘, o čemž seriály ještě tady tou dobou podle mě moc nebyly, tak to mi přišlo zajímavý, stejně tak, jako ta tematika drog a té sexuality. To mi celkově přišlo dost jako zajímavý a nalákalo mě to. A pak jak jsem teda koukala, úplně jsem to vzala jedním dechem.

A pamatuješ si, jak vypadala ta situace, kdy ses na to koukala? Jestli jsi byla pohlcená tím dějem?

No, ono to bylo, když jsem byla vlastně v prváku na vejšce, a prostě jsem se nudila, protože můj prvák na vejšce byl v době covidu, takže jsem nechodila do školy a nemohla jsem pořádně spát, takže jsem si s tím vždycky zalezla do postele, dala jsem si skleničku vína a koukala jsem. No, a šlo to strašně rychle, že jsem většinou dala tři až čtyři epizodky za sebou.

Jak bys popsala Euforii někomu, kdo o ní vůbec nic neví?

Je to poměrně nepředvídatelný, možná až jako i trošku kontroverzní seriál, protože vlastně se zabývá právě těmi tématy, kterými se zabývá.

A tu kontroverzi vidíš v těch tématech, že to není něco obvyklého v televizi?

Ne přímo v těch samotných tématech ale i v tom, jakým způsobem jsou vlastně ty témata představený. My se vlastně s Rue seznamujeme jako s člověkem, který zrovna opouští drogovou léčebnu a hnedka ještě ten den si jde koupit drogy. Takže vlastně na to není nahlíženo nějak opatrně, ale že se do toho prostě hnedka ze začátku člověk dostane, a je do toho vlastně vhozený úplně.

A zdá se ti, že se tam s nějakými situacemi můžeš ztotožnit, nebo i s postavami konkrétně?

Přímo s těma tématama asi ne, ale jako s postavama třeba hodně. Sžila jsem se třeba s Cassie, která řešila to, že ji vlastně opustil táta a ona se pak snažila najít sebe sama ve svých partnerech, což jí nedělalo úplně dobře a trvalo jí dlouho, než vlastně našla někoho, kdo by jí vyhovoval, což ale nakonec stejně skončilo fiaskem, jako všechny její předchozí vztahy. Tak to mi třeba prošlo takový jako zajímavý. Ne, že bych to takhle měla s partnerama, ale hodně jsem to takhle měla v přátelských vztazích, takže vlastně jako tím pro mě byla třeba Cassie hodně blízka.

Pozorovala jsi na sobě, že bys třeba po zhlédnutí seriálu nějak změnila chování, že bys třeba přemýšlela trochu jako postavy nebo nějak jinak?

Chování přímo ne, ale našla jsem v sobě takový jako větší sebevědomí a začala jsem trošku experimentovat třeba s makeupem, který byl vlastně v obou sériích docela výrazný, tak jsem začala trošku experimentovat, a pak jsem se vlastně našla v něčem, co mně samotný dělalo radost a přinášelo mi to pocit nějakého jako většího sebevědomí.

Takže tě to hodně inspirovalo kreativně, a co pro tebe byl spouštěč většího sebevědomí, konkrétně?

Hodně postava Maddy, protože ta vlastně působila celkově, až bych řekla, možná nepřírozně sebevědomě, že myslím, že v jejím věku je až jako úplně úžasný, že se někdo dokáže cítit takhle, a tím, jak ona vlastně v tu jednu chvíli malovala ségru Cassie, tak to na mě prostě zapůsobilo hrozně hezky a říkala jsem si, jako proč to nezkusit taky, proč jako nezačít hrát sebevědomí, a nakonec se do toho jako nedostat.

Jinak změnila jsi díky seriálu na něco názor, že ses třeba dozvěděla něco víc o drogách nebo o tý transsexualitě?

Řekla bych, že nějaký názory, ty jsem úplně neměnila. Zároveň jsem se o tady ty témata zajímala ještě jako s několikaletým předstihem, protože my jsme u nás na základní škole měli hodně dělanou prevenci, a o takových tématech jsme se bavili právě dost otevřeně, takže pro mě to byl prostě jenom jako příjemný seriál s tematama, který už znám.

Když ses na tu Euforii dívala, bavila ses o tom s ostatními?

Přímo v té době, kdy jsem na to koukala, jsem se snažila přesvědčit svoje spolužáky, právě už z vysoké školy, že by taky mohli začít koukat. Oni se teda do toho moc nepustili, ale ve skupině na messengeru jsme se o tom začali bavit právě s klukama, kteří mě k tomu nalákali ještě na střední škole.

To byli kluci?

Oni totiž kluci u nás na gymplu právě byli hodně zaujatý tou tematikou těch drog a chtěli experimentovat, tak to měli jako lákadlo. No, takže od kluků jsem to měla, a s nimi, když jsme to probírali, tak vlastně oni si víceméně dělali ‚bucket list‘ toho, co zrovna by chtěli vyzkoušet, tak to mě až tak moc nelákalo, ale bavili jsme se tam i hodně o tom, co vlastně Rue vedlo k tomu, s tou závislostí začít, tak to jsme tam probírali.

Zaznamenala jsi nějaké Euforie trendy na sociálních sítích? Jestli máš třeba TikTok nebo Instagram?

TikTok nemám, ale na Instagramu jsem hodně viděla dělaný třeba nehty nebo oči a hodně lidi přehrávali dialogy právě třeba z té druhé série, kde tam Maddy přijde na to, že ji Cassie víceméně jako hodně obelhala, tak jsem viděla asi tisíc pět set videí o tom, jak je ten dialog přehrávaný v různých situacích.

Myslíš teď tu scénu, kde Maddy říká: ‚Rue, when was this?‘

Jo jo.

Jaké motivy bys popsala, jako ty hlavní v seriálu?

Řekla bych, že poznávání a objevování té sexuality, dopady traumat z dětství na život, a hlavně teda ty drogy.

A když bys to měla trošku interpretovat, tak jakým způsobem se to v tom seriálu ukazuje? Když začneš třeba s tou sexualitou.

Sexualita, ta bych řekla, že byla nejvíc rozvinutá o té Cassie tím, že vlastně ji opustil ten

otec a ona hledá nějakého partnera, který by jí dokázal ukázat, že ona je ta pravá, když to řeknu takhle, a aby si ty partnery udržela, tak jim dá, co oni chtějí, což pro ně je většinou prostě ten sex, takže má spoustu sexuálních partnerů. Na její věk mi to přijde právě dost. Zároveň zase ta sexualita u Jules, ta zas objevuje svou ženskost tím, že prochází vlastně pořád tou tranzicí a tam pak měla vlastně hodně velký konflikt s Rue, kdy Jules vlastně přemýšlí o tom, že přestane brát ty hormony, tak to taky vlastně musela probírat prostě s několikero lidmi, aby zjistila, že vlastně chtěla být holka, tak by prostě měla být ta holka. Mně přišlo, že ke konci té druhé série ona šla spíš do nějakého neutrálu, než že by si vybírala mezi ženskostí a mužností, ale že prostě tak jako něco mezi tím.

A ta traumata, jak jsi říkala, tak jak tam byla reprezentovaná?

Třeba s Rue, tím, že jí umřel ten táta, což pro ni byl neskutečný zásah, když na to, kolik let jí bylo, tak ona si našla jako způsob vypořádávání se s tou situací prostě ve dvouvtěřinové radosti, kdy se pomocí drog dostane do euforického stavu, kdy má prostě v hlavě ticho. Jinak se jí v hlavě pořád ukazuje ten táta, pořád se jí to vrací. Vlastně už s ní není a ona se cítí sama a řeší to právě těma drogama.

A co si myslíš o tom, že vlastně celá ta první série začíná vždycky tím, že se tam zobrazí to dětství postav a že se tam třeba odkrývají ta traumata?

Přišlo mi to jako super, že tam to dětství a traumata byly ukázaný, že to nebylo jenom řečený způsobem, že Cassie odešel táta, Rue táta umřel, Maddy to má na houby doma, ale že to fakt bylo ukázaný celkově, se vším všudy fakt jako ty emoce, který ty postavy zažívaly, už v tom dětství a tak, jak se ukazovalo, jaký dopad to na ně má vlastně v tom budoucnu. Tak to mi třeba přišlo úplně super, že to tam takhle bylo ukázaný.

Mohla bys popsat nějakou scénu, která ti utkvěla v paměti, že pro tebe byla silná?

Hodně silná pro mě byla scéna, kdy vlastně Kat zjistila, že ji na té párty natočili při sexu a rozneslo se to po celý škole s tím, že ji vlastně i ředitel zatáhnul do ředitelny a začal to s ní otevřeně řešit. A že ona vlastně místo toho, aby se z toho vyloženě nějak jako extrémně zhroutila, tak zjistila, že je něco jako bohyně, když si přečetla komentáře pod tím videem, že vlastně chlapi po ní touží a ona se v tom, našla, že tohle chce, aby pak na konci zjistila, že to vlastně vůbec není to, co chce. Tak to mi třeba přišlo jako hodně silná scéna. Další scéna byla, kdy to Rue na konci přehnal s těma drogama, utíká vlastně po celém městě a hledá peníze, jak zaplatit ty ženské, od, který vlastně ty drogy měla, a nakonec, jak se tam

objevuje její mamka a rozmlouvá jí celou tu situaci s tím, že jí chce pomoci. Tak to taky byla taková hodně silná scéna pro mě.

Myslíš si, že v tom seriálu je období dospívání vyobrazený autenticky?

Něco jo, něco určitě ne. Je to tam tak padesát na padesát, bych řekla, je tam fakt jako hodně takový to objevování se, ale zase některý věci jsou tam hnaný až jako do extrému, aby ukázaly, jak to asi může dopadnout, když třeba mladý člověk ještě nedospěl a dostane se k nějakým nástrojům a z těch nástrojů se víceméně pak stane něco, co ho může úplně třeba zničit.

A proč si myslíš, že jsou ty situace tolik vyhocené?

Řekla bych, že to může být jak kvůli divácký zajímavosti, tak ale i jako nějaká prevence, protože ten seriál sledovalo hodně mladých lidí, a když mladý lidi něco takovýho uvidí, tak si pak třeba i řeknou, hele, tady to úplně jako nechci.

Přijde ti, že se ten seriál nějak vymyká od ostatních „teenagerských“ seriálů?

Řekla bych, že jo, protože v hodně takových těch ‚teenagerských‘ seriálech je to tak, že vlastně nějaký mladý člověk najde tu svou osudovou lásku v patnácti letech, a zůstane s ní až jako do smrti mi přijde. Takhle byly hodně koncipovaný ty seriály dřív, a že tady se ukázalo, že ono to tak vlastně jako v realitě není.

Našla bys nějaké podobnosti se svým životem v období dospívání a Euforií?

No, tak třeba rozdíl bych viděla v tom, jak sebevědomě se ty postavy cítily, když si vezmu, že některým z nich mohl být vlastně šestnáct nebo sedmnáct, tak já jsem v tom věku byla ještě taková rozlitaná a nevěděla jsem, co se sebou a oni už vlastně tak nějak vědí, co chtějí se svým životem. Zároveň mi třeba chyběla taková ta skupinka přátel, který jako Maddy měla s těma svýma kamarádkama, že vlastně spolu trávili čas, neustále mohli vymýšlet prostě různý věci, bavili se spolu o tom, kdo se komu líbí a tak. To já jsem třeba vůbec neměla a chybělo mi to.

Přijde ti, že je na tom seriálu něco problematičkého, když je to vlastně doporučený od šestnácti let?

No třeba pro mě byla velice zajímavá scéna, kdy vlastně Jules a Rue rozebírají fotky přirození, který můžou holkám přistát ve zprávách od kluků nebo od chlapů. Tak to mi třeba přišlo dost přehnaný, že tam dali i přímo fotky. Ty fotky bych tam asi nedala. Nějaký

jeden příklad jo, ale ne dvacet fotek prostě. To bylo až takový zvláštní. Nebo mi přišla taková až jako nepříjemná scéna, kdy Nateův táta přijde domů úplně opilý, měl ten svůj ‚mental breakdown‘, a vlastně tam úplně nesnášenlivě uráží svou rodinu, a pak nakonec odejde. Tak to mi taky přišlo nepochopitelný. Rozumím tomu, že měl celoživotní konflikt, ale nemusel urážet celou svoji rodinu, kterou on sám vybudoval. To jsem nepochopila, proč tu postavu vedli tady do toho jeho konce tím způsobem.

Vytvořila sis nějaké silnější pouto k postavě, kterou sis víc oblíbila?

Ze začátku jsem právě měla hodně ráda Cassie, ale po tom, co začala provádět s Natem, už to bylo takový padesát na padesát, že už jsem s ní přestávala souhlasit.

Řekla bys, že bys její chování odsuzovala?

Ne přímo odsoudila, ale už jsem se s tím neztotožňovala. A jinak Maddy, tu jsem měla hodně ráda a Rue teda taky, protože tím způsobem, jakým ona fungovala jako vypravěč, tak mi to bylo hodně sympatický, ale taky má takovou tu svoji problematiku, se kterou já se úplně nedokážu ztotožnit natolik, abych byla fakt napojená na tu postavu úplně na sto procent.

Takže to vypravování ti ji trošku přiblížilo, že sis ji tím oblíbila ještě víc?

Určitě.

Cítila jsi nějak k nějaké postavě empatii?

Jakoby, já jsem cítila empatii i k těm postavám, který jsem úplně nemusela, protože tam vlastně byl jejich pohled na celou situaci. Takže já jsem třeba chápala, proč různé věci dělají, ale zároveň zase to bylo něco, s čím jsem se nedokázala úplně sžít. Jinak empaticky jsem byla napojena na všechny.

Takže odsuzování u tebe vůbec neprobíhalo? Nehodnotíš chování jako dobrý a špatný?

Ne, nerada to dělám, protože vlastně každý si něčím prochází, a jako pokud člověk jedná nějakým slušným způsobem, vždycky se to dá nějak vyřešit. To je takový jako můj náhled na věci.

Byla tam nějaká postava, kterou jsi vůbec nemusela?

Úplně jsem nesnášela Natea a vždycky, když se objevil, tak jsem měla úplně husinu. Mně

od začátku prostě neseděl ten jeho pohled, to jeho chování. Prostě celkově mi přišel takový jako nepříjemný alfa, hrozně nepříjemná postava pro mě, a pak i jeho táta. Řekla bych, že on byl takový symbol tý toxický maskulinity, kdy očekával od těch jako svých partnerek něco, ale zároveň se sám choval, s prominutím, jako totální idiot. Takže jako byl takový, že kázal vodu a pil víno, to by ho shrnulo asi nejvíc.

Jak jsi v průběhu toho seriálu pohlížela vývoj postavy Rue?

Já jsem chápala, proč ona s těma drogama začala, ale nesouhlasila jsem s tím. Myslím, že byly i jiné způsoby, jak to zvládnout. Měla kolem sebe spoustu lidí, který se prostě nabízeli, že by jí nějakým způsobem pomohli. Zároveň pak taky rozumím tomu, že měla bipolární poruchu a ty lidi jsou hodně manipulativní, ale zase pokud o tomhle problému věděla, myslím si, že ho měla nějakým způsobem řešit, jenomže ona sama právě ani nechtěla, což je taková vlastnost, kterou já úplně moc nemusím. Vlastně když někdo něco změnit může, co ho samotného táhne dolů a táhne to dolů i lidi kolem něj, a prostě to nedělá, tak s tím nedokážu právě soucítit a porozumět tomu, proč to tak někdo má.

Jak si myslíš, že to s ní bude do budoucna? Myslíš si, že se tohle změní?

Myslím si, že s drogama nepřestane, dokud jí to prostě nezabije, a že bude manipulovat se všema lidma kolem sebe.

Vnímalas jsi v tom seriálu nějaké chování morálně za hranou, že to pro tebe bylo neúnosné?

No třeba ta scéna s Natem, kdy vlastně kvůli DVD na Maddy vytáhnul pistoli a vlastně s ní na ni přímo mířil, a začal jí tam vyhrožovat tím, že si zahrají ruskou ruletu, a začal mačkat spoušť. To mi přišlo úplně šílený. Stejně tak, když zase Nate vyhrožoval Jules, Cassie, Maddy, vlastně na všechny kolem sebe, mi přišlo, že on vlastně svoje nedostatky řešil tím, že každému vyhrožoval tím, že ho nějakým způsobem zničí s tím, že on ty nástroje k tomu zničení bohužel měl.

A vidělas na něm něco pozitivního, třeba když jsi poznala to jeho dětství, a to, jak to má s otcem?

On byl právě ta postava, u který mi ani jako vidět to trauma z dětství prostě nepomohlo k tomu, najít si k němu nějaký vztah. Byl to fakt jako člověk, který vždycky, když se objevil, tak já měla okamžitě husinu a nebylo mi z něho vůbec jako dobře. Prostě ne.

Líbí se ti jinak, že má Euforie hodně komplexní postavy?

To mi přišlo úplně suprový, protože já hrozně nemám ráda, když jsou postavy dělaný jenom povrchově, a když se povrchově odvypráví něco, co někde někdo napsal do scénáře. Líbilo se mi, že vlastně ty postavy mají jak svoje klady, tak svoje zápory, který byly krásně ukázaný, a že vlastně se nikdo nebál ukázat i ty negativní stránky těch charakterů, že to nebylo všechno jako sluníčkový pozitivní, ale že tam právě byly vidět i důvody toho jejich špatnýho chování.

Stalo se ti, že některou scénu jsi vůbec nechtěla vidět, že bys ji radši přetočila?

To zase ne. Já jsem to dokoukala víceméně bez nějakých složitostí. Spíš jsem si občas pobřečela, ale nebylo to, jako že bych právě nebyla schopná na to koukat. Jediný, co mi bylo fakt nepříjemný, byly prostě ty fotky nahých chlapů, ale jinak bych řekla, že to bylo v pohodě.

Vadila ti i scéna, jak byl Nate v šatně s nahými sportovci?

To taky bylo takový nepříjemný. Jako tam jsem zrovna k němu cítila takovou chvilkovou empatii, protože já taky nemám ráda, když kolem mě jsou lidi nahatý, a jak on tam prostě byl oblečený a oni se tam prostě plácali po zadku, chodili tam bez těch ručníků a tak. On tam vypadal, že je mu z toho fakt špatně, tak přesně v tu chvíli jsem s ním soucítila

Ještě jsi říkala, že jsi u toho seriálu někdy brečela. Jaké pocity jsi celkově cítila?

Když bych konkrétně vzala nějakou postavu, tak třeba u Rue jsem cítila vyloženě takový až pocit beznaděje, že jsem si říkala, jo, teď je to s ní super, ale kdy to s ní zase spadne dolů? A pak už jsem tak nějak jako věděla, že už to nebude dobrý. Jinak jsem občas měla radost, když nějaká postava prostě něčeho dosáhla, ale většinou jsem spíš byla v takový melancholii, než jako že bych byla vyloženě ubrečená. Já jsem si říkala, že být teenager je prostě těžký, ať už v minulém století, teďka, nebo prostě za dalších sto let. Prostě je to období nějaký změny, a je to pro každého nějakým způsobem těžký.

Ještě by mě zajímalo, jestli pro tebe hrálo nějakou roli audiovizuální zpracování toho seriálu? Teď myslím hudbu, pohyby kamery, barvy a tak dále.

Ty barvy mi přišly, že jsou takový hodně výrazný, že tam vlastně jako je i vidět nějaký mentální stav těch postav na základě toho, jak se zrovna oblékají a tak, protože bych řekla, že ty barvy hodně vyjadřovaly to, jaká postava zrovna je a čím si zrovna prochází. Třeba

Rue hodně nosila tu fialovou mikinu ve chvíli, kdy se cítila odhalená, tak si na sebe vzala tu mikinu, aby se necítila až tak odhaleně. U toho audia mi občas některý písničky nebyly zvukově příjemný, ale zase k těm scénám krásně seděly. Třeba tam je scéna, kdy to jde hodně do kyttek a v té scéně Rue různě zvedají a stejně se hýbou a je tam právě ta písnička.

Myslíš finále první série a píseň ,All For Us‘?

Jo. Tak to mi přišlo úplně perfektní zpracování toho, jak se vlastně Rue cítí, a ta hudba tam byla úplně perfektní.

Chtěla bys dodat ještě něco, co nezaznělo?

Asi ani není potřeba.

Tak já ti moc děkuju za rozhovor.

Rádo se stalo.

Kolik ti je let a kdy ses na Euforii začala dívat?

Ted' je mi 25 a začala jsem se dívat myslím nějak na konci roku 2019, takže asi ve 20, když to vyšlo, ale zkoukla jsem celou sérii najednou. Pak tu druhou jsem taky viděla se zpožděním a celou najednou. Já nerada dlouho čekám na nový díly, protože pak nějaký důležitý věci z děje zapomenou. Viděla jsem to ale víckrát tu první sérii, ta se mi líbila trochu víc.

Vzpomeneš si, proč ses začala dívat?

Já jsem to tenkrát zaznamenala asi na sociálních sítích, viděla jsem i nějaký recenze, myslím, že někdo o tom říkal, že je to kulturní fenomén naší generace, tak jsem si říkala, že to musím taky vidět. Já se celkově ráda koukám na to, co je zrovna populární, abych byla v obraze. No a na Euforii se mi úplně ze začátku celkově hrozně líbilo, jak to vypadá. Asi jsem i slyšela nějakou hudbu od Labrintha a dost mě to zaujalo, že to bylo něčím jiný.

Do jaké míry jsi byla vtažená do toho děje?

To si pamatuju, myslím, že jsem na to koukala nějak na podzim nebo v zimě a zalezla jsem si na půdu, a zkoukla několik dílů najednou, protože jsem nutně potřebovala vědět, jak se ty situace vyvinou. Já mám u nás doma na půdě takový menší hudební studio, tak jsem si vzala studiový sluchátka a pustila si to, no, a to pro mě byl hrozně silný zážitek, a pamatuju si, že mi u toho sem tam ukápla slza, ale skoro pořád mi naskakovala husí kůže, ale to se mnou dobrá hudba dělá dost často (smích).

Jak bys popsala Euforii někomu, kdo ji nezná?

Je to temnější seriál, který sleduje životy mladých lidí, co jsou na střední, a kteří se potýkají s drogama, otázkama kolem sexuality a vztahama. Hlavně bych ale dodala, že je to originálně zpracovaný, co se týče vizuální stránky, a vlastně asi i díky tomu jsou ty temný témata líp stravitelný, až je to takový vlastně umělecký zážitek, na to koukat. Nicméně doporučovala bych to spíš mladším, ale určitě až od těch asi osmnácti let, lidem, kteří jsou víc chápaví, co se týče transsexuálního tématu a explicitního obsahu. Když bych si třeba představila, že na to koukají moji rodiče, bylo by to zvláštní a myslím, že by to nezvládli.

Zdá se ti, že se s něčím v Euforii můžeš ztotožnit?

Určitě jsem si tam našla něco, co se mě nějak víc dotklo. Pamatuju si, že když jsem se na to koukala po několikátý, tak mě zaujala scéna, kde se Fez stará o svoji babičku, tak to mi od něj přišlo úžasný, protože teď sama vím, jak těžký to je. Jinak ale obecně jsem se někdy viděla v Rue, jak bojuje se svýma duševníma problémama, jak bylo vidět, že je v depresi, tak já jsem se tak často cítila třeba na střední škole. Prostě taková beznaděj, když člověk neví, co se sebou, ale já jsem na rozdíl od ní nehledala útěchu v drogách, ale spíš v seriálech. Teď jsem si ještě vzpomněla, že jsem se dost ztotožňovala s Giou, sestrou Rue, když viděla, jak její sestra trpí, ale v podstatě s tím nemohla nic udělat, to mi bylo hrozně líto. I to, jak sledovala, jak se Rue se svojí matkou hádá, tak myslím, že rodinný hádky jsou takhle vyhocený, a to bylo hrozně reálný pro mě.

Ovlivnilo sledování Euforie nějakým způsobem tvoje chování?

To si myslím, že se mi děje často, že jakmile koukám na nějaký seriál, kde se mi líbí nějaká postava, tak si z ní něco vezmu i do svého života. V Euforii to byla v první sérii Maddy, u který se mi hrozně líbilo její sebevědomí. Přála jsem si být taky jako ona, i když já jsem v období dospívání měla spíš nulový sebevědomí, bych řekla. Takže ta Maddy pro mě byla velkou inspirací.

Změnila jsi díky seriálu na něco názor?

To si myslím, že asi ne, nebo si teď na nic nevzpomenu.

Dozvěděla ses díky seriálu něco nového?

Něco nového tam pro mě bylo určitě. Třeba s téma drogama, já jsem vlastně neměla moc přehled, jaký ty drogy jsou a co dělají. Sice jsme na základce něco o drogách brali, ale to mi dalo hrozně málo, takže co se týče těch drog, toho bylo hodně nového pro mě. Pak jak tam byla ta dějová linka s Jules, tak o transsexualitě jsem taky nic moc nevěděla, ale v podstatě pořád mi nějaký věci nejsou jasné. Mně přišlo, že ta Jules je z toho sama zmatená a moc jsem někdy nechápala, to její jednání. Nepochopila jsem ani, proč se asi už v první epizodě šla vyspat s tím Caleem, nechápala jsem, co z toho ona má.

Mluvila jsi s ostatními o Euforii?

Myslím, že ne. V tu dobu, co jsem na to koukala, jsem myslím byla u rodičů a v mém blízkém kruhu to zrovna nikdo neviděl. Sledovala jsem ale posty na sociálních sítích, takže

jsem se tím určitým způsobem zabývala víc, ale já si většinou jen čtu komentáře ostatních a nic svého nepřidávám.

Zaznamenala jsi trendy na sociálních sítích ve spojení s Euforií?

Těch jsem právě zaznamenala hrozně moc. Ať už na TikToku, nebo na YouTube a všude jinde. Pamatuju si, že jsem tenkrát taky chtěla natočit ten trend s make-upem, ale nikdy jsem se na to necítila dost ‚ready‘. Teď u té druhé série jsem všude viděla ty scény s Maddy a Cassie a Rue, prostě to drama kvůli Nateovi.

Které motivy v seriálu považuješ za ty hlavní?

Určitě to je drogová závislost, pak sexualita a pak vztahy, bych řekla.

Mohla bys je trochu víc popsat?

Tak ta drogová závislost byla podle mě vykreslená úplně přesně tak, jak by to mělo být. Líbilo se mi, že vlastně pomocí těch vizuálů a hudby bylo ukázaný, jak ty stavy vypadají, třeba ta scéna ‚two seconds of nothing‘, že jsem si to díky tomu snad dokázala přesně představit, i když se mi to nikdy nestane. Hodně mě i bavilo, jak je to temný, že to fakt zobrazovalo tu negativní stránku, a přišlo mi, že se tím ta závislost neglorifikuje, s čímž mi přijde, že mají problém jiné seriály pro teenagery.

A co ta transsexualita?

Transsexualita, to nevím, tohle téma mě osobně moc nezaujalo, protože se o to nijak víc nezajímám, ale nevadí mi to. Spíš mi byly nepříjemný ty sexuální scény. Čím jsem starší, tím míň toho snesu, mi přijde. No a pak ty vztahy, to jsem vnímala jako hlavní linku v druhé sérii, tam se mi líbilo, jakým způsobem hraje herečka Cassie to zoufalství. S tím bych se ztotožnila v roce 2019, kdy jsem byla v hodně toxickém vztahu. Podle mě je super, že to ukazuje vlastně aktuální situaci, že se to děje mladým lidem ve vztazích. Myslím to podvádění, toxicita a taková ta neschopnost, se přes ten vztah přenést a opustit ho, když je to potřeba.

Byla tam nějaká scéna, která tebou rezonovala?

Jakoby, ne v dobrém smyslu mi utkvěla ta scéna z toho karnevalu, jak tam Maddy na extázi jde za Nateovými rodičema a prostě je urazí. U toho jsem si řekla, že to snad ani není možný, že by něco takového udělala. Zároveň jsem ale zase žasla nad tím sebevědomím, i když možná to bylo tou extází. Pak mi utkvěly v paměti všechny ty scény,

jak se tam s pomocí těch kamerových pohybů ukazuje stav Rue na drogách, to si ve spojení s tou hudbou někdy vybavím.

Jaký máš názor na mediální reprezentaci dospívání v Euforii? Přijde ti to autentické?

Já si myslím, že je tam autentický to, jak ty postavy mluví, že to působí hrozně přirozeně, ale nemohla bych si to pustit s dabingem, podle mě se ty jejich sprostý slova nedají autenticky přeložit do češtiny. Pak asi i ty problémy, co řešily, se mi zdají reálný, jen mi to přijde v nějakých situacích hrozně přehnaný. Co mi ale přišlo úplně až děsivě přesný, bylo, jak se Rue hádala se svojí matkou. Skoro jsem až nemohla uvěřit, jak dobře to ty herečky zahrály. To byla fakt asi nejvíc realistická hádka, co jsem kdy takhle viděla v seriálu nebo filmu.

V čem ti to jinak přišlo přehnaný?

Třeba Nate byl brutálně agresivní. Tam to skoro vypadalo, že toho kluka, jak s ním spala Maddy v bazénu, zabije. Já nevím, jestli se to reálně děje, ale přišlo mi to jeho násilí prostě až extrémní na to, že je prostě teprve teenager. Celkově mi přišlo, že to ukazovalo, co by se až mohlo stát, kdyby ta situace zašla do největšího extrému, co to jde, a tam to tak bylo.

V čem se svět Euforie liší od toho tvého? Jsou nějaké podobnosti? Zažil jsi podobné období dospívání, jako postavy?

V tý Euforii se mi líbilo, že ty postavy jsou tak nějak pořád spolu. Mně přijde, že tady v Česku jsme jako by víc sami, nebo že tvoří velkou část našeho dospívajícího života rodina, a prostě, že když přijdeme ze školy, tak už neřešíme ty problémy se spolužákama i doma. No a jinak jsem řešila věci jako sex a drogy teda ne, ale spíš alkohol, až od těch 20 let, a ne takhle dřív.

Takže bys žádné podobnosti nenašla?

Jenom jsem se cítila často podobně jako Rue, v těch 17 letech. Přišlo mi, že jsem byla hrozně moc smutná, což bylo asi i daný tou pubertou, ale tu v uvozovkách depresi ten seriál dobře ukazoval.

Vnímáš na seriálu něco problematického? Co bys tam změnila?

Mně bylo špatně z těch násilných scén, konkrétně mi vadil otec Natea i Nate, a pak mi vadily ty přehnaně explicitní sexuální scény, to myslím konkrétně u Cassie. Přišlo mi to fakt zbytečný a bylo mi nepříjemně za tu herečku. Přijde mi, že už se to v dnešní době

nemusí takhle dělat.

Vytvořila sis během sledování Euforie k nějaké postavě citové pouto?

Asi v první sérii trochu k Maddy, ale nebylo to moc výrazný. Spíš se mi líbila a kvůli tomu sebevědomí jsem k ní vzhlížela. Pak v druhé sérii mi bylo hrozně líto Cassie, i když jsem nechápala její chování, ale chtěla bych jí pomoci, kdybych jí znala osobně. Přišlo mi, že na to byla zbytečně sama a mrzelo mě třeba, že se s tím nesvěřila svojí sestře, protože já bych to tak určitě udělala. A Rue jsem měla taky někdy ráda, přišla mi i sem tam dost vtipná, akorát její charakter kazily ty drogy. To byla fakt škoda.

Jaké emoce jsi pocítovala během sledování?

Tak husí kůži jsem měla skoro pořád. Pak jsem někdy brečela, když tam byly třeba scény, kdy Rue ubližovala svojí rodině tím, že si ubližovala sama. Jinak jsem asi cítila i napětí, u těch intenzivnějších scén a někdy jsem byla i šťastná, ale toho asi bylo málo.

Cítila jsi k nějaké postavě empatii?

Dost často. Bylo mi líto všech postav, co přišly do kontaktu s Natem a on se choval hrozně. Pak mi bylo hrozně líto sestry Rue, jak za ní trpí a jak jí to v podstatě ovlivňuje život a podle mě ji to dost poznamená. Soucítila jsem i s Maddy a Cassie, když prostě řešily toho Natea, ale zase je na druhou stranu nechápu, proč s ním chtěly být. Za mě je to nejvíce toxický člověk, co si nezaslouží žádnou holčičí pozornost.

Cítila jsi k Nateovi odpor?

Určitě jo. Nesnášela jsem ho a nechápu, že se někomu líbí. Pro mě v té situaci nehraje ani roli to, jak vypadá, i když je pravda, že mě se ani ten herec moc nelíbí. Pak jsem nesnášela ještě jeho otce a pak i toho drogového dealera, co chtěl v jednu chvíli znásilnit Rue. Ten byl odporný.

Jak jsi vnímala vývoj chování Rue? Měnil se ti na ni v průběhu děje názor?

Vlastně na začátku, když se vracela z té léčebny a šla si hned koupit drogy, tak jsem si říkala, že je ztracený případ. Pak tam ale byly scény, kdy mi přišla fajn, a dokonce mi někdy přišla dost vtipná. Někdy si vzpomenu na tu scénu, jak vyprávěla, že má pravidlo, že nejedí na kole po tom, co se opije a dali tam tu montáž, jak z toho kola padala. Takových scén tam bylo víc. Nebo se mi hrozně líbilo, jak tancuje, a jakým zamilovaným pohledem se dívala na Jules. Jo, a to celkově to její vypravování se mi líbilo. Zamilovala jsem si její

hlas, a podle mě to tomu seriálu dalo dost hloubku. Takže Rue jako měla svoje světlé momenty, ale těch špatných bylo víc. Nejvíc mi na ní vadilo to, jak se chovala ke svojí rodině. To je za mě neodpuštělný, i když si prošla těma těžkýma věcmama, tak tím spíš by se měla snažit té rodině pomáhat a držet s ní.

Vzpomeneš si na moment, kdy se na základě zachování postavy změnil tvůj morální pohled na ni?

Asi to bude u Cassie, když se vyspala s Natem a pak vlastně místo toho, aby toho litovala, tak v tom pokračovala hrozně dlouho. U toho Natea to bylo v moment, kdy zbil do krve toho kluka, co s ním spala Maddy, tak od té doby jsem na něj měla pevně daný názor a zařadila jsem si ho jako zápornou postavou, v čemž mě vlastně v průběhu děje jen utvrzoval.

Jaké chování v seriálu se ti zdá jako morálně neakceptovatelné?

No, asi skoro všechno špatný, co dělal Nate. I ten jeho táta. Tihle dva pro mě byli úplně nepochopitelný a přála jsem si, aby to s nima špatně skončilo.

Líbí se ti, že má Euforie morálně komplexní postavy?

To jo, to se mi líbí. Mám ráda, když mě ten seriál nebo film nutí přemýšlet a hledat tam souvislosti. Třeba, jak tam bylo u skoro každý postavy znázorněný to její dětství, tak to skoro nutí diváka o nějakou psychologickou analýzu. Takže o to jsem se taky pokoušela, i když se v tom moc neorientuju. Spíš vím takové ty základy. U té Rue to bylo prstě trauma, když jí umřel táta, u Natea, když jako dítě objevil ty ‚disturbing‘ videa svého táty, to bylo hodně drsný.

Stalo se ti, že pro tebe některé scény byly nepříjemné sledovat?

U mě to je vždycky násilí, já jsem na to hrozně citlivá a když tuším, že to bude gradovat, tak prostě otočím hlavu, nebo to přetočím. Je mi z toho špatně, to vidět a podle mě to do seriálů pro teenagery nepatří. Nevidím v tom jediný pozitivum upřímně. To samý s nahotou. Nechápu, proč v týhle době ještě musí herečky ukazovat prsa, nevidím žádný důvod, proč by to tam mělo být. V případě Sydney Sweeney mi ta scéna s Natem přišla hrozně nevkusná.

Hrálo pro tebe roli audiovizuální zpracování seriálu?

Pro mě obrovskou. Kdyby to bylo natočené jinak, tak na to asi ani nekoukám, protože já

miluju hezký, estetický věci a silnou hudbu. Na tý hudbě od Labrintha je prostě něco hrozně emotivního, co nedokážu popsat, ale někdy tam slyším prvky gospelu, prostě to má silný emocionální náboj, takže z toho mám vždycky husí kůži, když to slyším. No a ohledně těch vizuálů, tak se mi líbila ta práce s barvama a světlem, podtrhávalo to tu atmosféru a ty témata. Geniální, jak se tím ukazoval ten zdrogovaný stav, to se povedlo. Kamera byla taky úžasná, jak vlastně lítala nahoru i dolů, to za mě bylo hodně originální a **asi jsem to takhle nezaznamenala u jiných seriálů.**

Chceš dodat něco, co ještě nezaznělo?

Asi myslím, že ne.

Tak moc děkuji za rozhovor.

Rádo se stalo.

Příloha č. 3: Transkripce rozhovoru s Respondentkou 3 ze dne 13. 5. 2024

Kolik ti je let a kdy ses začala dívat na Euforii?

Ted' je mi 23 a začala jsem se dívat těsně před tím, než mi bylo 18 a koukala jsem se hnedka, jak to vycházelo. Každý týden jsem čekala na nový díl.

Pamatuješ si, jak ses k seriálu dostala, proč jsi na něj začala koukat?

Jo, pamatuju si to. Mám k tomu celou story. Seděly jsme s kamarádkou venku, a ta mi říkala, že mají ted'ka nově na televizi HBO a že tam dávají reklamu na seriál se Zendayou, který má vyjít a já jsem docela koukala, že o tom nevím, a potom mě ještě víc překvapil ten boom, protože jsem se o tom fakt dozvěděla takhle s kámoškou venku v tom červnu. A ona mi říkala, že se na to bude koukat, a že mi dá pak nějaký feedback, a pak právě viděla ten první díl a říkala, ať se na to určitě kouknu, že to je super, takže proto.

A co tě na tom zaujalo, že ses dívala pořád dál?

Musím říct, že když jsem se začala koukat na ty první díly první série, tak to vypadalo na takový ten typický ‚teen‘ seriál, a to je prostě moje ‚guilty pleasure‘, takže mě hrozně zaujalo to prostředí. Byli tam hezcí lidi a podle mě vždycky, když jsou v nějakém seriálu hezcí lidi, tak se na to líp kouká, upřímně. Jako líbilo se mi to, a říkala jsem si, že to bude takový jako další ‚teen‘ seriál, pak jsem to trošku změnila, ale myslím, že k tomu se dostaneme.

A do jaké míry jsi tím seriálem byla pohlcena? Jak u tebe probíhalo to sledování?

Jako ty první díly první série, tak to jsem fakt jako netrpělivě čekala na další díly. Pak ten konec, to už jsem pak dala asi dva nebo tři díly zároveň, jako že už to nebyl takový ‚highlight‘ týdne, ale musím teda říct že u té druhé série, to jsem jako vždycky měla totální ‚highlight‘. Ještě to bylo v mém prvním zkuškovém, takže to jsem jako fakt čekala na každý díl. To bylo hustý.

Jak bys Euforii popsala někomu, kdo ji vůbec nezná?

Je to seriál, u kterýho si myslíš, že víš, co se tam bude dít, ale nakonec dojde k tomu, že to je vlastně úplně něco jinýho, ale je to jako zajímavý a určitě bych to doporučila. Řeší se tam témata, který jsou hodně řešený ve světě v této době. Setkáme se tam se spoustou problémama, a zároveň denním životem, násilím a drogama

Našla jsi tam nějaké situace nebo postavy, se kterými ses ztotožňovala?

Jo, určitě. Určitě tam byly nějaký problémy, třeba s jídlem, a s tím jsem se dřív setkala. Zároveň tam bylo nějaký třeba volání o pozornost, tak s tím mám taky určitě nějakou zkušenost, ale ne v takové míře, ale spíš jako zkušenost v životě. Bylo tam toho víc. Teď se přiznám, že už nevím, jaký problémy to byly přesně, ale to jsou takový věci, se kterými se jako potkáme. No, a celkově nějaká ztráta důvěry, to si myslím, že je něco, s čím se potkal v životě úplně každý.

A když jsi to teda viděla takhle zprostředkované v tom seriálu, jak to na tebe působilo? Bylo to o to silnější?

Myslím, že jako celkově se tam ty věci a tady ty pocity ukazují prostě tak, že je to občas až jako nepříjemný se na to koukat, ale zároveň je to jako hrozně reálný. Celkově jsem jako občas pocítovala docela stres u toho seriálu. Ten seriál jako vzbuzuje vlastně hrozně stresu. Je to tam hodně procítěný mi přijde, všechny ty věci, takže to vyvolává hodně emocí.

Pozorovala jsi na sobě, že se po sledování Euforie nějak změnilo tvoje chování?

Já si myslím jako obecně, že když se člověk kouká na nějaký jako seriál, nebo čte knížku, která ho nějakým způsobem zajímá a baví, tak vždycky má pak trochu jiný přemýšlení. Já vždycky, když dokoukám seriál nebo nějaký prostě díl nebo film, dočtu knížku, která je dobrá, tak vždycky jako 2 dny potom ještě cítím, že jsem jiná. Přemýšlím jako ty postavy, ale to je přirozený, protože si celkově myslím, že jsme jako průměrem lidí, který máme kolem sebe, ještě když je někde něco fakt procítěný, v nějaké takové fikci, tak vždycky to jako na člověka působí.

Změnila jsi díky tomu seriálu na něco názor?

Asi ne jako nějak radikálně, že bych to dokázala teďka říct. Ale určitě je od té doby prostě můj život v tomhle jiný, ale jak říkám, jako všechny věci nás jako i jako nějak ovlivňují. Jako samozřejmě mám stále odpor k drogám, ale to už bylo předtím, ale zas to je takový jako posilněný a jsou občas v životě jako situace, kdy si jako na ten seriál vzpomenu. Třeba když někdo zkazí jako někomu důvěru, nebo je třeba něco jako ve vztazích, tak já si vždycky prostě vzpomenu, jak ta Cassie zatajovala ty věci Maddy, a je mi z toho tak hnusně prostě.

Takže ty situace v seriálu vlastně bereš jako životní zkušenost a bereš to dál v potaz?

Jo, přesně tak bych to úplně popsala.

Dozvěděla ses díky tomu seriálu něco nového?

Jako co se týče transgender osobností, tak jako mě to jako celkově dřív hodně zajímalo, nebo zajímá a už jsem si o tom jako dřív hodně zjišťovala a pouštěla jsem si rozhovory, takže to mi jako nic nového nepřineslo. Ale věřím, že někdo, kdo třeba sám si nedělal tu vlastní rešerši a nějak se v tom jako ne-sebevzdělával, tak to určitě jako mohlo být hodně přínosný, ale mně se tam akorát spíš asi už pak jenom jako potvrzovaly ty věci, co už znám. No a co se týče těch drog, tak jsme v tom jako hodně edukovaní, ale třeba mě tam jako zaujalo hnedka na začátku, jak Rue obcházela ty testy na ty drogy, tak jsem si říkala, jak je to vlastně asi hrozně jednoduchý vlastně jako obejít. Tak to mě třeba překvapilo, no, ale jako určitě tam dal bylo víc, ale jelikož tohle se tam opakovalo, tak mi to utkvělo v paměti.

Ty jsi na začátku zmiňovala, že ses na to začala dívat kvůli kamarádce. Bavila ses o tom s ní potom, nebo s jinými lidmi?

No samozřejmě. Ono totiž, když jsem viděla ty první dva díly, tak o tom vlastně skoro nikdo nevěděl, ale pak přišel ten boom už v tom roce 2019, a pak jsem to teda řešila se strašně moc lidma. Ono se na to v zásadě koukalo jako hodně lidí z mého okolí, takže jsme to řešili. Ještě když jsme se na to koukali jakoby postupně, tak jsme se o tom díle vždycky hodně bavili. Řešili jsme i spoilery, co jsme někde zahlídli.

Takže myslíš, že se umocňuje divácký zážitek, když vychází díly po jednom?

Jako určitě je to dobrej marketingovej tah a je to lepší, než když seriál vyjde najednou. Jakože co se týče jakoby nějaké pozornosti, tak já jsem třeba za to, když se seriály vydávají třeba po 2 částech, že se na to postupně těšíš a zároveň třeba v tom létě si můžeš udělat takový ‚TV series evening‘ třeba s kámoškama, a to je dobrý. Pak ke konci už jsem to ale tolik neprožívala. Za mě je třeba super, když to vyjde třeba aspoň na 3 části. No že je to takový ‚exciting‘, že se o tom jako barvíš, ale není to takový to otravný. Pak už mě to jakoby u některých seriálů štve, když vychází třeba tolik dílů jako po tak dlouhý době, že to je pak už moc roztahaný.

A zaznamenala jsi, jak se trendy ve spojení s Euforií rozšířily na internetu?

Jo, určitě to jsem hodně vnímala a celkově to vždycky vidím, že to jakoby ovlivňuje lidi a chytá se na to i spousta jako různých, jako trendů. To jsem určitě zaznamenala.

Pojmenovala bys to kulturním fenoménem naší generace?

Jo asi bych to tak řekla, no určitě. Protože tam je strašně moc jako věcí, ať už jde třeba jakoby o hudbu, tak třeba vím, že hodně i pak stouplо poslouchání třeba písničky ‚Stand By Me‘, která už je na světě tak dlouho a najednou, když to bylo v Euforii, tak z toho byl trend. Pak určitě ten make-up, to jako hodně a určitě i nějaká ta ‚fashion‘ stránka. A hlavně jako vím, že jsou i prostě jako různé Euforie párty a tak.

Jaké motivy v tom seriálu považuješ za ty nejvýraznější?

Drogy určitě na prvním místě, za druhý násilí, mezilidský vztahy. Takže tyhle tři jsou pro mě nejvýraznější.

A mohla bys je nějak hlouběji popsat?

Tak drogy, prostě tam se setkáváme s tou závislostí, ale pak třeba i právě jako nějaký obchodování s drogama. Co se týče toho násilí, tak je to propojený s tím dealerstvím, s těma drogama, a pak se to prostě navazuje jako na to násilí, jakože domácí násilí, jak prostě Nate tam dělal Maddy různé věci, ale zároveň i to násilí jako z té strany toho jeho otce. Ono tam je všechno jako propojený a zase pak se to váže i na ty mezilidský vztahy. A ty mezilidský vztahy, tak tam už vidíme prostě to přátelství, je to tam hodně. To je samozřejmě ukazovaný negativně, nebo ty jako vztahy v té rodině, pak tam jako je ukázaný, jak lidi jsou na sebe vlastně závislí, když nejsou úplně jako pro sebe, ti správně?

Vzpomínáš si na scénu, která pro tebe byla silná a utkvěla ti v paměti?

To, co mně utkvělo jako hodně v paměti, je třeba to, jak právě ta Maddy jako zjistila o tý Cassie, i když to podle mě jako není úplně ta nejdůležitější část toho seriálu, ale myslím, že mně by to mohlo být blízky. Samozřejmě tam byly jako scény, kdy jako to bylo mnohem silnější, ale já vím, že třeba to se mě nestane. Jo? Třeba jako extrémní scéna byla jak na konci 2. série postříleli toho Feze a jeho bráchu, tak ta byla jako silná, jenže já vím, že se s tím v životě nepotkám, ale pak si vždycky vzpomenu na tu Cassie a Maddy, protože to je jako něco, co vím, že by se mi jako reálně nějakým způsobem jako mohlo stát jako. Teda doufám, že se mi ta nestane.

Jaký máš názor na to, že je v tom seriálu zobrazené dospívání, když je postavám vlastně kolem 17 let? Přijde ti, že je to takhle autentické?

Ze strany americkýho seriálu, ty jo, nevím, jestli se vyjádřím úplně správně, ale

samozřejmě je to přehnaný, nebo já třeba teďka vidím jako sedmnáctiletý lidi a říkám si, tak to je extrém, ale ono to zároveň musí být ukázaný v nějakým extrému. Tam to musí být, aby to člověka jako zaujalo. Nevím, jestli to úplně autentický. Asi ne, ale беру to v rámci jako toho seriálu.

A co ti na tom přijde extrémní? Co je tam nereálného podle tebe?

No jakoby já spíš doufám, že se to neděje, ale zároveň vím, že se to děje, ale i jako mladším lidem, ale furt si jako říkám, že to snad není možný, aby prostě někdo jako v takovým okolí zažíval takový extrém v takové jako blízké skupině.

Co myslíš konkrétně těmi extrémny?

Já myslím, že jako celkově propojení drog a těch mezilidských problémů. Já jako vím, že ty drogy se jako dějou. Je to samozřejmě extrém, ale bohužel se to jako děje.

Nevní máš teda nějaké podobnosti s tvým světem, když ti bylo kolem 17 let?

Ne, takhle jsem to teda jako nezažila.

Kdyby se ten děj odehrával v Česku, fungovalo by to?

Asi jakože podle mě by to určitě šlo, protože jak říkám, ono se to určitě děje. Kdyby ten seriál udělala česká produkce, tak nevím, jestli by to bylo úplně třeba přijatý, protože by se to dostalo samozřejmě jako k lidem, Čechům. A tak ti by to podle mě takhle nepřijali, ale když to dělá americká produkce, jakože primárně pro americký trh a jakoby samozřejmě celosvětový, tak je to něco jiného. No, ale zase myslím, že celkově se teďka jakoby i česká výroba a vývoj zaměřuje, aby to bylo trošku jiný a víc se to jako připodobnilo tomu zahraničí. Hodně to třeba vnímám, že to je třeba hodně spojený, když se vezme český Voyo, tak má spoustu teďka nových projektů, kde se snaží udělat něco trošku jako jinak. Takže spíš asi by to bylo na začátku kritizovaný a musí to ještě projít nějakým vývojem, než to Česko přijme

Vní máš na seriálu něco problematického, co bys chtěla změnit?

Vím, že tam asi jako něco bylo, co mi vadilo. Nevím, jestli jako něco konkrétně, ale zas to беру, že to je natočený tak, jak oni to chtěli podat, a prostě to tak беру, že to tak je a koukám se na to z toho hlediska. Ale asi ti neřeknu jakoby jednu věc. Asi možná by to bylo i jiný, že by kdybych viděla znova celý, tak si myslím, že bych měla zase jiný dojem.

Když ses na tu Euforii dívala, měla jsi nějakou postavu hodně ráda?

Tak chtěla jsem, aby Rue se dostala do nějakého normálu a fandila jsem jí s Jules, aby jim to vyšlo. A pak jsem přála Cassie, prostě ať se z toho vyhrabe, protože to musel být strašný tlak. Jako dostala se do toho samozřejmě sama, jako o tom žádná. Ale hrozně jsem jim přála, aby se ona dala dohromady.

To souvisí i s empatií. Cítila jsi empatii ke Cassie, Rue a Jules?

Jo, k Rue a Cassie jo, ale pak Jules vím, že mě pak fakt štvala a taky mě hrozně mrzelo, co udělala Jules na konci 1. série. A jako ta Cassie se do toho dostala sama a ona jakoby v zásadě, když to řeknu jako škaredě, tak prostě byla jako svině. Ale zároveň jsem z ní cítila, že je to prostě úplně normální holka.

Omluvila bys její chování věkem?

Ne, ona moc dobře věděla, co dělá, takže možná bych ji omluvila, kdyby toho nechala po tom prvním incidentu, ale jelikož toho nenechala, tak prostě moc dobře věděla, co dělá.

Takže i když ji v tomhle odsuzuješ, tak bys jí pořád chtěla pomoci, kdyby to třeba byla tvoje kamarádka?

Jo, určitě.

Cítila jsi k nějaké postavě vyloženě odpor?

Ty jo, asi jako úplně ne, i když odpor jsem měla k tomu otci od toho Natea, jako to byl humáč. Fuj. Teď, když si na to vzpomenu, tak to byla fakt šílenost.

A co ti na něm konkrétně vadilo?

Asi celý jeho přístup k životu, jak se chová a jak se k těm věcem staví, a že to je vlastně asi jako srab, když dělá jako ramena.

Jak jsi celkově pohlížela na chování Rue? Už jsi zmiňovala, že jsi jí fandila, aby se z toho dostala.

V první řadě ta její postava byla hrozně dobře zahraná, ale za druhé, to je takový člověk, který prostě jako potřebuje pomoci. Ona už jako nežije v tom reálném světě, ale žije úplně někde jinde, prostě moc střelená.

Čím si myslíš, že to je?

No tak ty drogy jako za to hodně můžou, ale taky, že to prostě sama nezvládla.

Přišly ti v tom seriálu nějaké scény morálně neakceptovatelné?

Jakože aby to ukazovali v tom seriálu? No jako hodně drsný bylo na konci té druhé série, jak se tam postříleli. Ono to k tomu asi patřilo, ale to teda bylo hodně drsný. No bylo toho jako hodně celkově. Já si myslím, že tam bylo prostě spoustu věcí, který dokážou s člověkem strašně zahýbat, ale prostě jako zároveň bychom s takovou v těch seriálech a filmech už nemohli ukazovat vůbec nic, takže to tam prostě patří, ale je toho tam prostě dost si myslím, že by prostě měli být totálně nějaký upozornění, že se tam objevuje to a to, ale taky strašně záleží na charakteru člověka a jak to vezme. No je tam teda jako hodně tenký led a jako věřím, že to s hodně lidma může zahýbat na sto způsobů.

Ty nevnímáš, že by ti to nějakým způsobem spíš uškodilo?

Mně to nijak neuškodilo, spíš ve mně ty scény vyvolávaly stres, a to se objevovalo víckrát. Ale věřím, že někomu to určitě může uškodit. Mělo by to být aspoň od osmnácti let. Lidi se na to stejně kouknou, když budou chtít, ale myslím, že by tam ten limit měl být.

Líbilo se ti, že má Euforie hodně komplexní postavy?

Jo určitě a určitě bylo dobrý, jak tam byly v té první sérii ty postavy fakt do hloubky představený, že člověk se do toho dokáže úplně jinak vcítit.

A líbilo se ti, že tam je hodně zvrátů v každé epizodě?

Určitě. Já mám ráda dynamický věci. Mám problém s pozorností obecně u filmů i seriálů a já tohle fakt ocením. Když třeba koukám na ‚true crime‘ dokumenty, tak jak tam jsou ty výpovědi, tak samozřejmě občas je to důležitý, ale zároveň se to tam strašně opakuje a s tím já mám třeba problém se na to koukat, protože já prostě potřebuju neustále nějakou akci. Já potřebuju fakt víc, furt ‚entertainment‘ prostě. Nebo když je nějaký seriál a je to zdoluhavý, tak já prostě u toho musím dělat to a to a to, protože žijeme ve strašně rychlé době a celkově máme prostě občas problém s tím, že jako když neděláme nic, tak nejsme ‚enough‘.

Hrálo pro tebe nějakou roli to, jak ten seriál byl audiovizuálně zpracovaný?

Jo, určitě, a to i celkově hudba, co tam byla a ty efekty. To jako vytváří vizitku tomu seriálu a dělá ho tím speciální a přesně si myslím, že to je první z věcí, proč to udrží tu pozornost těch lidí a je to takový trend, protože to je specifický, a když se prostě řekne Euforie, tak já si myslím, že si lidi představí tu estetiku.

Přípodobnila bys to zpracování k nějakému jinému seriálu?

No, možná by tam byly nějaký společný prvky, ale myslím, že jako Euforie je fakt docela specifická, a že se to povedlo i tady z toho jako důvodu, že to těm lidem utkvělo v hlavě. Asi by se našla nějaká jako podobnost. Tak teda ono to funguje obecně, když třeba máš nějakou trilogii, tak pro ni je taky specifický třeba prostředí. Dobře víš, jako že jsou jako určitě seriály, filmy a série, který jsou prostě specifický a když jsou dobrý, tak si to prostě vybavíš. Tak to je stejně, jak když se prostě řekne New York, tak hnedka si vybavíš prostě Přátele nebo Sex ve městě. Prostě podle mě úspěch pro seriál, aby se dostal lidem do hlavy, tak je potřeba, aby měl jako svoje specifický stránky, takže vždycky, když jdeš a slyšíš nebo vidíš nějakou specifickou věc, v případě Euforie jsou to třeba holografický prvky, tak si to s tím seriálem hned spojíš. Pro mě, když se řekne vesmír, tak já si vzpomenu na ‚Star Wars‘, podle mě je to klíč k úspěchu.

Jestli nechceš ještě něco dodat, tak ti moc děkuju moc za všechny tvé odpovědi.

Nemáš za co. Ráda jsem pomohla.

Příloha č. 4: Transkripce rozhovoru s Respondentkou 4 ze dne 14. 5. 2024

Kolik ti je let a kdy ses na Euforii začala dívat?

Je mi 21 a Euforii jsem začala sledovat hned jak vyšla, takže tuším nějak v roce 2019, kdy mi bylo okolo 17 let. Viděla jsem všechny série.

Pamatuješ si, proč ses na to začala dívat a co tě na tom zaujalo?

Začala jsem se dívat tuším kvůli kamarádkám, které o tom mluvily a doporučovaly mi to a viděla jsem to i hodně na sociálních sítích. Prostě to bylo tenkrát hodně populární. Musím říct, že mě to zaujalo hned od začátku. Líbilo se mi, jak se ten příběh rozvíjel a pořád se tam něco dělo. Bylo super, že každá ta postava tam vlastně měla vlastní epizodu, že jsme se o ní hodně dozvěděli a pochopili, proč se tak chová. Líbilo se mi i herecké obsazení. Herci byli v podobném věku jako já, takže jsem byla schopná pochopit určité situace, které se v seriálu odehrávaly.

Viděla jsi díly hned jak vycházely, nebo zpětně víc epizod najednou?

Ty jo, už si to úplně nepamatuju, ale řekla bych hned jak vycházely, protože jsem se vždycky těšila na novou epizodu.

Do jaké míry jsi prožívala ten děj?

Řekla bych, že hodně. Bylo to prostě najednou úplně něco jiného, než na co jsem do té doby byla zvyklá koukat. Pak o tom všichni mluvili a ty témata, co se objevily v Euforii byly v tu dobu na každé párty probíraný.

Jak u tebe konkrétně probíhalo to sledování Euforie?

Pamatuju si, jak jsem seriál sledovala na notebooku v posteli zabalená do deky, protože jsem ho sledovala na podzim nebo v zimě. Pro mě je nejlepší v tomhle období koukat na seriály.

Jak bys popsala seriál někomu, kdo o něm vůbec nic neví?

Asi bych ho popsala jako lehce kontroverzní seriál, který sice realisticky ukazuje dnešní dobu, ale taky ukazuje problém drog, duševního zdraví a další spíš takový tabu témata.

Zdálo se ti, že se s některými dějovými liniemi nebo postavami v Euforii můžeš ztotožnit?

Upřímně v některých směrech s nějakými určitě ano, hlavně co se týče vztahů, i v dospívání s hledáním vlastní identity. Hodně jsem se prostě viděla v těch věcech, co se tam řešily, jako otázka sebevědomí v dospívání, to není jednoduchý, přišlo mi i zajímavý sledovat, jak se ty postavy vypořádávají se vztahama, a jak jim to nefunguje.

Pozorovala jsi na sobě, že by sledování Euforie nějakým způsobem ovlivnilo tvoje chování?

Z vizuálního hlediska jsem se hodně inspirovala tím makeupem, myslím teď ty kamínky kolem očí a třpytky. To se mi hrozně moc líbí, a když jdu třeba na festivaly, tak si něco takového udělám. Jinak, co se týče témat, tak bych neřekla, že by to ovlivnilo moje chování, protože žiju klidnější život než postavy v seriálu. Spíš mě to ještě víc utvrdilo v tom, že se žádných drog nechci nikdy ani dotknout.

Změnila jsi díky seriálu na něco názor?

Změnila jsem kvůli tomu názor na užívání drog, protože mi seriál ukázal, jaké následky to může na člověka mít, ještě v tak mladém věku. Ta závislost tam byla hodně výrazná a prostě nutí to člověka si uvědomit, že když jsou na něčem lidi závislí, tak je hrozně těžký s tím přestat, i když sebevíc chtějí. Jinak si asi nic jiného nevybavím.

Dozvěděla ses díky seriálu něco nového?

Určitě jo. Jak jsem už říkala, určitě v oblasti drog se mi rozšířil obzor a ujistilo mě to v mém názoru. Co se týče toho duševního zdraví, tak mi to jen ukázalo, jak je duševní zdraví důležité, co to dokáže udělat s člověkem a jak je to zanedbávaný a přehlížený. A ohledně transsexuality, řekla bych že mi seriál taky nějaký nový pohled dal, protože třeba ta Rue měla ráda Jules, která byla transsexuální, což bylo hrozně komplikovaný samo o sobě. Hodně jsem přemýšlela o tom, jak to mají a jak to teda funguje. Na začátku jsem teda víc přemýšlela o tý Jules, protože ta její transsexualita mi tam nepřišla úplně jasná, až pak jsem si to uvědomila, když spala s tím otcem Natea, a pak jsem se u ní už zaměřovala na ty transsexuální věci.

Mluvila jsi s ostatními o Euforii?

Furt! Vždycky po každý nový epizodě se svými kamarádkama a vždy jsme řešily, co si každá o daných situacích myslíme a kolikrát jsme si i říkaly, jak to je hrozný a jak jsme rádi, že jsme se do takových situací nedostaly.

Zaznamenala jsi Euforie trendy na sociálních sítích?

Zaznamenala. Nejvíce asi na TikToku, kde se holky líčily, nejčastěji podle Maddy a Cassie. Anebo lidi hodně natáčeli buď na písničky z Euforie, nebo jsem často viděla přímo nějaké úryvky ze seriálu.

Které motivy v seriálu považuješ za nejvýraznější?

Nejvýraznější motivy budou asi drogy, sex, kamarádství, rodina, asi i sociální média.

Jak jsi je v seriálu konkrétně vnímala?

No tak co se týče drog, tak si myslím, že je důležitý, jak Euforie ukazuje tu závislost a co to všechno způsobuje nejen s tím člověkem, ale i s lidma okolo něj. Vztahy tam byly hodně vyhocené. V druhé sérii si myslím, že bylo nejvíce výrazný to, jak Cassie byla až jako posedlá Natem, i když on byl dost čerstvě ex její nejlepší kamarádky, tak to bylo hodně intenzivní a vlastně dost nepříjemný sledovat, jak se to pak provalilo. Ten motiv neupřímného kamarádství byl dost výrazný. Co se týče rodiny, tak postavy lhaly svým rodičům, což se v období dospívání děje dost běžně, ale není to ok. U těch sociálních médií bylo dobře vidět, jak jsou nebezpečná, když vlastně Jules posílala nahé fotky Nateovi a on ji pak vydíral s tím, že provozuje dětskou pornografii.

Byla tam nějaká scéna, která tebou rezonovala?

Asi nejvíce mnou rezonovala ta scéna, kdy se Rue předávkovala a viděla to její mladší sestra, která jí musela zavolat záchranku. Pak u toho byla i jejich matka a nedokážu si představit, že bych měla až takhle závažné problémy řešit ve svém životě. Pro celou rodinu to musí být hrozně těžký, se s tím potýkat. Prostě že její dcera bere drogy a dokázala by se kvůli nim i zabít, to je extrémní situace.

Jaký máš názor na reprezentaci období dospívání v seriálu? 17? Přijde ti autentické?

Řekla bych, že pro některé diváky může Euforie působit autenticky a pro některé zase je to až přehnané. Myslím, že se seriál liší od jiných „teenage“ seriálů tím, že tam je zobrazená realita toho, co se může doopravdy stát, když bude člověk brát drogy nebo pít alkohol, nebo se tam objevují různé situace se kterými se člověk může potkat, jak v kamarádství, tak v rodině. Ostatní „teenage“ seriály, co jsem viděla, byly spíše o lásce a hezkých věcech, zato v Euforii je spíš ta temná stránka a v tom mi ten seriál asi přišel autentický. Ty ostatní seriály o dospívání jsou podle mě kolikrát moc idealizovaný a dost

předvídatelný.

V čem se svět Euforie liší od toho tvého?

Liší se asi tím, že řeším úplně jiné věci, než jsou tam zobrazené. Nejvíc se momentálně zajímám o školu, rodinu, svojí práci a samozřejmě o své přátele. To, co mám podobné je to, že ráda chodím na párty, kde se samozřejmě napiju alkoholu, ale snažím se to nepřehánět. A jinak, ohledně těch jiných problémů, by se nějaké situace našly, jako například neshody s kamarády nebo neshody v rodině. Teď v poslední době se dost ztotožňuju s tím toxickým vztahem Natea a Maddy. Procházím si něčím podobným, takže chápu, jak je pro Maddy hrozně těžký se od Natea úplně dostat pryč.

Vnímáš na seriálu něco problematického?

Já upřímně nevím, na jednu stranu беру asi nejvíc problematický aspekt drogy, protože v dnešní době je to prostě zlo a radši bych to ani neukazovala v seriálech. Takže radši žádné návykové látky, protože děti se toho rychle chytají a nedopadá to pak s nima v budoucnu dobře. A další, možná problematický, aspekt беру i v některých traumatizujících scénách, které byly trochu moc, pokud to sledují dospívající děti. Na některé by to mohlo mít špatný vliv, ale zase na druhou stranu si říkám, že aspoň uvidí, co to může mít za následky, pokud zkusí návykové látky a mohlo by je to díky tomu odradit. Jinak násilí a možná i sexuální scény tam byly hodně výrazný oproti ostatním seriálům.

Oblíbila sis během sledování Euforie nějakou postavu víc?

Asi nejvíc tu Maddy. Sice ze začátku působila jako sebevědomá a namyšlená holka, ale postupem času se ukázalo, že je hodně empatická ke svým kamarádům a podporovala je. A zůstávala s Natem i přesto, že jí stále ubližoval.

Jaké pocity nebo emoce jsi během sledování seriálu zažívala?

Musím říct, že občas to ve mně vyvolalo zvláštní pocity, protože jak se v tom světě drog a násilí nepohybuju, tak někdy mi z toho bylo dost smutno, ale na druhou stranu jsem si užívala herecké výkony postav, nejvíc samozřejmě u Rue.

Cítila jsi k nějaké postavě empatii?

Nejvíc empatie jsem cítila asi opět k té Maddy, kvůli tomu, že stále odpouštěla Nateovi i přesto, jak zlý na ní byl. Víím, jak je to těžké se vídat s člověkem, kterého milujete i přesto, že vám ubližuje, protože v tu chvíli si člověk vůbec neuvědomuje, že je to vlastně špatně.

Zažívám to taky, delší dobu. Pak jsem soucítila hodně s Rue, hrozně moc jsem jí držela palce, ať se dá konečně dohromady. Prošla si fakt hodně těžkýma situacema.

Cítila jsi k nějaké postavě naopak odpor?

Nejvíce odporu mám asi k otci Natea, kvůli té jeho úchylce. Natáčet si sex, a ještě s nezletilými chlapci, když je dospělý starý chlap, který má manželku a dvě děti, to opravdu nezvládám. A samotnej Nate byl taky hrozně nesympatickej. Za mě je to jasnej příklad toxickýho a manipulátorskýho chování. No a pak možná sem tam i k té Rue, jak se chovala k rodině nebo kamarádům, ale tam to většinou zapříčinily drogy.

Jak jsi vnímala celkově vývoj chování Rue? Měnil se ti na ni v průběhu děje názor?

Určitě měnil. Na začátku na mě neudělala moc dobrý dojem, kvůli tomu, jak pořád lhala své matce o tom, že už nebere drogy, přitom je brala. Nebo na těch sezeních lhala i těm lidem, co tam byli, že je čistá, ale přitom nebyla. Tak to se mi u ní nelíbilo. Nebo jak se chovala ke svým kamarádkám, taky to nebylo vždycky fajn. Ale pak už jsem měla naději, že je na dobré cestě, díky Jules, do které se zamilovala. Bylo tam vidět, že je do Jules opravdu zakoukaná a byla schopná s drogama na nějaký ten čas přestat. Bohužel tomu ale pak zase propadla.

Vzpomeneš si na moment, kdy se na základě zachování postavy změnil tvůj morální pohled na ni?

Asi nejvíce se mi změnil morální pohled na Cala, jak už jsem zmiňovala. Možná i trochu na Kat, kvůli tomu, jak volala přes Skype se starýma chlapama. To si myslím, že v tomhle věku nemá zapotřebí a měla by se bavit s klukama stejného věku. Nebo také na Natea, kvůli tomu, jak vyhrožoval Jules nebo ubližoval Maddy. Jinak si vzpomínám ještě na moment, kdy se Cassie dala dohromady s Natem, to jsem na ni dost změnila názor. Do té doby mi přišla v pohodě, líbil se mi její vztah s tím McKayem, vlastně ten McKay tam byl dost kladná postava a zdálo se mi, že má Cassie konečně štěstí ve vztahu, tak i proto mě to pak asi tolik vzalo, když začala svádět toho Natea. V první sérii bych to do ní vůbec netipla, že se tak zachová. Ještě jak se kamarádila s Maddy, tak mi přišlo to jejich přátelství dost blízký, no, prostě tohle bylo fakt úplně přes čáru, a pak už jsem si jen říkala, že si to zaslouží, i když mi jí i tak bylo chvílema líto, jak jsem viděla, že je z toho úplně zničená.

Jaké chování v seriálu se ti zdá jako morálně neakceptovatelné?

V seriálu je několik scén, který mi přišly morálně nepřijatelný, když nebudeme zmiňovat ty jasné, jako scény s drogama a podobně. Takže třeba i násilí, kterýho je v seriálu hodně a manipulace, to teď myslím Natea, jak manipuloval úplně se všema, jen aby dosáhnul svého. Byl to fakt hrozný způsob, jakým to dělal.

Líbí se ti, že má Euforie morálně komplexní postavy?

Asi bych řekla, že mě to právě díky tomu dost zaujalo a bavilo až do konce, je to pak míň předvídatelný. Naopak nemám ráda, když se na něco dívám a v podstatě se tam nic neděje. Každá postava byla něčím výjimečná, každá si něčím prošla, a to se mi na tom asi líbilo fakt nejvíc.

Stalo se ti, že pro tebe některé scény byly natolik nepříjemné, že jsi je chtěla přeskočit?

Já toho zvládnou celkem dost, takže se mi při sledování seriálu nestalo, že bych byla nucena scénu přetočit. Na co mi bylo ale nepříjemné koukat bylo to, když se Rue předávkovala a byla v bezvědomí na zemi a viděla ji její sestra. Z toho mi nebylo dobře. Ještě si pamatuju, že určitě několik nepříjemných scén bylo na začátku s otcem od Natea. To bylo taky nepříjemný, vidět ty věci, co prováděl těm klukům a trans lidem a asi jak jsem vůbec nečekala, že to tam až takhle bude, tak o to víc mě to zarazilo.

Hrálo pro tebe roli to, jak byl ten seriál audiovizuálně zpracovaný?

Já jsem milovala jejich ‚make-up looky‘. Z toho jsem byla nadšená. A jinak mi přišlo, že to je seriál s takovou až fantasy, uměleckou atmosférou. Kolikrát to jednotlivým scénám právě dodalo tu intenzitu a emoce. Všechno dohromady to působilo jako nějaký umělecký film, a to na tom bylo hodně zajímavý.

Chtěla bys dodat něco, co během našeho rozhovoru nezaznělo?

Nic bych asi už nedodávala. Pro mě vše zaznělo.

Tak ti moc děkuji za tvé odpovědi.

Nemáš za co.

Řekni mi prosím, kolik ti teď je, a kdy ses začal koukat na Euforii.

Teď mi bude 27 a kdy vyšla Euforie, 2019? Tak ve 22 letech.

Viděl jsi obě série?

U druhé série jsem koukal určitě hned jak to vycházelo. Tu první už nevím, ale asi taky, a viděl jsem i oba speciály.

Vzpomeneš si, proč ses na ní začal koukat?

Jo, myslím si, že v tu dobu jsem měl hodně času a koukal jsem na všechny nové seriálové premiéry a v tu dobu jich nebylo tolik, takže na tohle jsem podle mě začal koukat, protože jsem o tom věděl dopředu. A pak kvůli Zendaye to mělo docela ‚hype‘, podle mě už před tou premiérou, takže asi tak. Já mám celkově přehled o tom, co vychází vzhledem k tomu, že se filmům a seriálům věnuju. Tak, jsem o tom prostě věděl, takže si myslím, že jsem na to koukal třeba už v tom prvním týdnu, kdy to vyšlo.

A vzpomeneš si, co tě na tom zaujalo, že jsi pokračoval ve sledování?

Nepamatuju si, co bylo v prvním díle už, ale myslím si, že mě to bavilo, že mi to přišlo jako výstižný seriál o mladší generaci, kterých moc není. Líbila se mi kamera, líbila se mi tam asi i Zendaya herecky. Hodně lidí to přirovnávalo ke ‚Skins‘ podle mě v tu dobu. Taky jsem slyšel, že to bylo dělaný podle tý izraelský verze, a že prostě hodně lidí chválilo už tu izraelskou, takže jsem se na to chtěl podívat.

Vzpomeneš si, do jaké míry tě ten děj pohltil? Jestli to pro tebe bylo spíš intenzivní, nebo odpočinkové?

Spíš intenzivní, ale jako ne, že bych nějak moc prožíval v té druhé řadě některý osudy těch postav. Víím ale, že mě bavilo v té první řadě, protože v té druhé to tolik není, že tam jsou ty centrické epizody, že je každá epizoda zaměřená na nějakou postavu a její ‚backstory‘ a zjišťuje se tím o nich víc, a to mě bavilo. Jako třeba ta epizoda o Kat mě vlastně bavila hodně. To se mi na tom líbilo, protože to nedělá hodně seriálů. Dělají to třeba Ztraceni a ‚Orange Is the New Black‘ a to mě na tom bavilo, tady ten formát, že to je vždycky z pohledu nějaký jedny postavy.

Jak bys popsal Euforii někomu, kdo o ní, vůbec nic neví?

Temný pohled do života teenagerů, možná takový přehnaný, artový.

Přehnaný ve smyslu, že není moc realistický?

Já nevím. Nebo jako asi je, ale tak neměl jsem kolem sebe na střední úplně lidi, kteří by byli vyloženě drogově závislí. Je to asi trošku jako přepálený pro nějaký ‚dramatic purposes‘ podle mě, nebo je to moc koncentrovaný. Nikdo z těch postav nemá úplně normální život.

A našel bys tam něco, s čím se naopak dokážeš ztotožnit?

Jako líbila se mi asi ta ‚body image‘ dějová linka s Kat, a to se mnou asi v něčem souznělo. Jinak mi přijde, že jsou tam hodně jako extrémní věci. V druhý řadě jsem asi do určitý míry souzněl jako s Cassie, která se z toho, jak byla vždycky ten hodný člověk přesune do toho, že je ta dramatická a trošku sobecká. V tom jsem se do ne tak extrémní míry možná viděl. Tak to mě bavilo sledovat. To mi přišlo jako zajímavý posun v té postavě, ale přijde mi, že tam není moc čistě pozitivních postav, takže těžko se v nich člověk může vidět. Myslím si, že všechny mě tam někdy štvou svým chováním.

Takže tam pro tebe nebyla postava, kterou by sis oblíbil?

Lexi, u ní mám za to, že tam snad nic špatného neudělala, jako že by mi přišla negativní postava, tak ta jediná.

Pozoroval jsi na sobě potom, co jsi Euforii dokoukal, že by se nějak změnilo tvoje chování, například, že bys jinak přemýšlel?

To si asi nemyslím. Asi ne, ale asi kdybych byl mladší, tak to možná má nějaký vliv na mě, ale úplně si nemyslím, že seriály ovlivňují mou osobnost teďka v tomhle věku. A když bych byl mladší, tak by to byla spíš póza, než že by mi to dalo něco jako je třeba vyšší sebevědomí nebo něco takovýho, ale když koukáš na seriál, kde jsou takovýhle ‚cool‘ postavy, tak jsi taky takový, jakože máš možná k tomu sklony.

Dozvěděl ses díky Euforii něco nového, nebo jsi na něco změnil názor?

Spíš ne, jakože bylo to v těch tématech asi průlomový, že se mluví i tady o těch ‚issues‘, ale nemyslím si, že by tam bylo něco, co bych dřív nevěděl. Jules nebyla první transgender postava v televizi, ale spíš byla zajímavá tím, že ji fakt hrála trans herečka. Jinak tam asi pro mě nic nového nebylo.

Když ses na Euforii koukal, bavil ses o tom s ostatními?

Nepamatuju si to u první řady. Myslím si, že spíš ne. A ještě jsem podle mě nedělal úplně aktivně recenze. U druhé řady určitě jo a taky jsem podle mě sdílel recenze a tak. O tý druhý řadě jsme se určitě bavili online, asi i osobně, ale tu první řadu si myslím, že jsem viděl trošku dřív, než to mělo takový ‚hype‘, takže jsem to ještě neměl s kým sdílet. Ještě to nebylo takový, že jako ‚Euphoria Sundays‘ a všichni se koukají.

Zaznamenal jsi nějaké trendy spojené s Euforií na sociálních sítích?

Tak myslím si, že na TikToku jela primárně ta druhá řada. Během první řady jsem na TikToku ještě nebyl. Myslím, že se hodně dělal make-up, fashion, inspirovaný Maddy a Cassie a myslím si, že jako hudebně to hodně ovlivňuje, že to má dobrý soundtrack a jsou z toho nějaký virální ‚soundy‘ vždycky, i co se týče hlášek a scény z druhé řady jsem viděl hodně na TikToku.

Jaké motivy vnímáš na Euforii za ty hlavní?

Ono je tam hodně jednotlivých motivů, ale kdyby to mělo být něčím spojený, tak si myslím, že je to prostě celkově asi takový ‚raw‘ pohled na dospívání. Pak jsou tam takový podmotivy toho, s čím se potýká každá ta postava, jako drogy, nevěra, závislost na pornu, nebo co má ten Nate. Takže sexualita a dospívání je tam stejný. To je asi u všech. Pak i hledání sebe sama, překonávání svých problémů, když to mám zgeneralizovat, ty jednotlivý ‚issues‘ těch postav.

A jak bys popsal, že je tam dospívání vyobrazené? Myslíš si, že je to autentický?

Myslím si, že je to takový víc zdramatizovaný, což je v pohodě, nebo asi víc zkoncentrovaný. Jakože pevně věřím, že všechno tohle se děje a líbí se mi tam ten pohled, co šokuje ty rodiče, do světa toho, co vlastně řeší ty teenageři, ale nepřijde mi to úplně nějak vrcholně realistický. To, co všechno se tam děje. Vlastně je to takový, jak kdyby tam ty rodiče skoro neexistovali a objevili se vždycky, když se stane nějaký obrovský průšvih.

Uvítal bys, kdyby v tom ději bylo těch problémů míň, že by to třeba bylo i pomalejší?

To se mi líbí, že jo to jakoby víc ansámblové a není to jenom zaměřený na tu Zendayu, i když je hlavní postava.

Vzpomeneš si na nějakou scénu, která tebou víc rezonovala? Něco, co ti utkvělo v paměti?

Mě to hodně bavilo po umělecký stránce a vím, že si třeba pamatuju takový ten záběr, kdy

Zendaya leží v posteli a otočí se s ní celá ta postel a je tam nějaký střih, tak to mi přišlo strašně ‚cool‘. Po kameramanský stránce to bylo strašně dobře udělaný. Nebo Cassie, jak sedí v té posteli a brečí a má tam ty kytky kolem sebe. To vypadá úplně jako obrazy nějaký. Jinak vyloženě scény, to mi přišla ‚cool‘ ta scéna, kde se Kat hádá s těma lidma u sebe v ložnici, ale je to jakoby v její hlavě a je to o ‚self love‘.

Přijde ti, že se Euforie nějak liší svým zpracováním od ostatních seriálů a filmů o dospívání?

Přijde mi, že dobře přistupuje k tomu, že ví, jak mluví ta cílová skupina, což mi přijde, že je často problematický a ti teenageři se chovají jako teenageři, cca i vypadají jako teenageři, což bývá často problém. A řeší se tam relevantní témata, takže v tomhle mi to přijde dobrý.

Vidíš na Euforii naopak něco problematického, co co by tam spíš být nemuselo?

Nemám pocit, že to glorifikuje žádnou z těch věcí, co se tam dějí, ale chápu, že někdo mladší se v tom může vzhlednout. Zase ale nemám pocit, že to ukazuje drogy jako ‚cool‘ věc, ale nevím, jak to může vyznít třeba mladšímu mozku, takže v tom bych byl opatrnější. Zároveň nemám pocit, že seriál je úplně něco, co by něco změnilo, že jako kvůli tomu někdo začne dělat drogy. To mi vždycky přijde jako přehnaný názor. Myslím si, že to asi nikomu neuškodí, když to uvidí v šestnácti. Nevím, jestli si z toho vezme to, co si vezme třeba dospělý člověk, který se na to kouká s nějakým nadhledem a s tím, že už v tom věku byl před delší dobou. Trošku problematická mi přišla ta dějová linka s tou ‚eating disorder‘ Kat, která byla taková nedotažená v té druhý sérii a přišlo mi to jako škoda, že vlastně najednou s tím má problém a tak.

Když ses na tu Euforii koukal, měl jsi nějakou postavu víc rád, že bys se na ni pohlížel jinak než na ostatní? Myslím, že jsi říkal, že hodná ti přišla Lexi, tak je to třeba ona?

Tak Lexi mě začala hodně bavit v druhý sérii, předtím tam moc nebyla a mám pocit, že ke všem postavám si tam člověk najde nějakou jako cestu. Jediný Nate se mi po osobní stránce nelíbil, protože mám pocit, že tam nemá žádný ‚redeeming qualities‘. Ale mám pocit, že je skvělý, že ty postavy působí jako reálný lidi, že vlastně třeba Rue je občas super postava, fandíš jí a občas tě strašně štve. A to samý Jules, a to samý Maddy. Maddy u mě asi byla člověk, který mi v první řadě nebyl tak sympatický, jako pak v té druhý.

Jaké emoce jsi u toho sledování prožíval?

U tý první série už upřímně nevím, ale vím, že jsem hodně prožíval druhou sérii, hlavně dějovou linku Lexi a Feze, kteří mi spolu přišli strašně hezký a strašně jsem jim to přál, aby to vyšlo. A vlastně pak umřel Fezovi ten brácha, a to mě zasáhlo víc. Jako nevím, jestli jsem to obrečel, to asi přímo ne, ale určitě to pro mě bylo silný.

Cítil jsi tam k nějaké postavě empatii?

Asi ke všem, protože mám pocit, že i u toho Natea jakoby vidíš, proč se chová tak, jak se chová skrz to jeho backstory, jenom mi to nepřijde, jako že ho to omlouvá.

Přišla ti tam nějaká postava za hranou? Že jsi ji vůbec neměl rád?

Asi Rue. V druhý řadě pro mě není vůbec jako fanditelný ‚relatable‘ člověk, ale myslím si, že to tak má být, takhle naopak.

Byla tam pro tebe nějaká scéna nebo scény, co ti přišly jako morálně za hranou?

Asi ne, nepřišlo mi tam nic přes čáru, tak jakože na teenagerský seriál je to hodně explicitní, ale jsou i explicitnější seriály a filmy, který sleduju, takže mi tam jako nějaký násilí nebo nějaké explicitní scény v rámci nahoty, sexu, drog asi úplně nevadily. Já k tomu přistupuju, jako že je to HBO, která ty seriály většinou má docela nepřístupný dětem. Takže si nevybavuju, že by mě tam něco traumatizovalo nebo ‚triggerovalo‘, že bych na to nemohl koukat, ale chápu, že pro někoho to může být ‚triggerující‘, a myslím si, že u toho je jako nějaký ‚trigger warning‘.

Líbí se ti na tom seriálu celkově, že jsou ty postavy komplexní? Že u nich vidíš i to jejich dětství a tak dál?

Jo, protože jak jsem říkal, u toho Natea, tak si myslím, že je to důležitý. Já mám rád, že to dělají třeba i teďka v Disney ‚remacích‘, že nikdo není vysloveně zlý, že se nenarodí zlý, ale je to vyložene o tom, co se ti v životě stalo, abys byl takový, jaký jsi, což si myslím, že u Natea je to hezky vlastně vyobrazeny. A myslím si, že je to právě primárně důležitý k těm postavám přestupovat takhle, protože to ukazuje, že nikdo není jenom takový.

Už jsi zmiňoval, že ta audiovizuální tvorba se ti hodně líbila, jak bys ji celkově popsal a co se ti na ní líbilo?

Líbí se mi tam jako určitě kamera a hudba a přijde mi to možná až jako přehnaně, vlastně že kameru to má už skoro jako Oscarový filmy, že si to zbytečně dělá těžkou tu práci, ale

to je na tom asi vlastně super. Líbí se mi, že je tam občas taková až jako snová výprava, že to vlastně vizuálně nepůsobí vůbec tak jako realisticky na to, jak je to realisticky syrový, to všechno, co se tam děje. Takže asi to se mi na tom líbí po té vizuální stránce.

Myslíš, že to je jeden z důvodů, proč je ten seriál tak populární?

Může to být určitě nějaká forma eskapismu. Je jako super, že je to jako strašně ‚heavy‘ tou tematikou, ale je to trošku odlehčený tím, jak to vlastně vypadá, a že vlastně je to daný do takového nablýskaného kabátku, přestože je to fakt jako temný. Asi je to tím pro lidi pak stravitelnější, než kdyby to bylo fakt jenom vyloženě depresivní drama o drogách a tak.

Chceš dodat ještě něco k Euforii, co nezaznělo?

Asi ne. Mám ten seriál fakt rád, ale nemám co dodat už.

Tak jo. Moc děkuji za super odpovědi.

Není za co.

Kolik je ti let a kdy ses na Euforii začal dívat?

Je mi 29 a Euforii jsem začal sledovat asi měsíc zpátky.

Proč ses na seriál začal dívat a proč jsi ve sledování pokračoval?

Na seriál jsem se koukal s přítelkyní, která ho už předtím viděla, ale chtěla ho vidět znova se mnou. My se spolu díváme na seriály docela často, obzvlášť na podzim a v zimě.

Překvapilo mě u něj, jak je to nabitý emocema a řeší se tam věci, který člověk v jiných seriálech nevidí.

O kterých věcech teď mluvíš, co se jinde nevidí?

No, jak řeší mladí svoje dospívání, drogový závislosti, věci kolem sexu, to se ve standardních televizních pořadech nevidí tak často. Normální seriály, co sleduju, jsou spíš komediální a tenhle je napůl vážný, napůl smutný, je to plný emocí.

Viděl jsi víc epizoda najednou, nebo ses koukal postupně?

Viděl jsem víc najednou, protože jsem na to koukal až nedávno, když už všechny vešly. A když jsem měl o víkendu čas, tak jsem zvládnul víc epizod za sebou, protože je to docela chytlavý a napínavý.

Do jaké míry jsi byl pohlcen tím dějem?

No, některé scény člověka dostanou, že je napjatý, co se bude dít dál, soustředil jsem se na to hodně. Člověk občas soucítí s nějakou postavou, tak chce vědět, jak to s ní skončí, a co se zjistí, co se jí stane příště, a jestli se to zlepší nebo zhorší.

Jak bys popsal Euforii někomu, kdo ji nezná?

Řekl bych, že je to náhled do života a myšlení mladých, zkoncentrovaný do epizod, které jsou plné emocí, zvrátů a hodně extrémních situací. Zvýrazňuje se tam, co se honí teenagerům hlavou, co prožívají. Každá z postav má svůj příběh, ve kterém se děje něco, řekl bych nestandardního, že tam je buď nějaká závislost, problémové vztahy, nebo sexualita se tam hodně řeší, a jak se mladí snaží najít si svoje místo ve společnosti, a co je trápí. V každém díle je nějaká zajímavá kauza, nějaký zvrát. Je to docela hluboká sonda do jejich života. Jako mladým lidem bych to asi doporučil. Pro ty, co se zajímají o to, co se děje ve společnosti a jaké jsou trendy.

Přišlo ti, že ses mohl s něčím v tom příběhu ztotožnit?

No, jelikož jsem během svého mládí nechodil na nějaký párty moc často a měl jsem vztah, takže jsem žádný velký dramata neřešil, ale asi se nejvíc dokážu ztotožnit s těma vztahovými problémama. Takže hledání si vztahu a udržení si vztahu. Ale kromě toho jsem nikdy neřešil nějaké problémy s drogama nebo problémy se sexualitou. Tam jsem měl všechno vyřešený. Takže asi to vztahový napětí je mi tak nejbližší.

Vzpomeneš si na konkrétní situaci, kde se řeší vztahy? Co se tě nějak dotýkalo?

Když to vezmu trochu do extrému, tak možná vztah mezi Natem a Maddy, kteří se k sobě vůbec nehodili, ale snažili se spolu zůstat. I když jim to nevyhovovalo, dělalo to problémy, a nebyl to dobrý nápad, ale zůstali spolu.

Změnil jsi kvůli seriálu na něco názor?

Řekl bych, že mám teď možná větší porozumění mladší generaci, že se trápí s různými věcmi. Dřív jsem si třeba věci, jako že někoho trápí klimatický žal myslel, že to je nesmysl a přehánění to, ale když se tím pohltí může to mít na ně velký dopad. Můžou je trápit i jiné věci, a taky mně možná přišlo, že lidi, co jsou hodně zoufalí, a kvůli tomu užívají drogy, tak že to taky není jejich vina, ale že závislost je složitý problém často navázaný na předešlý psychický problém. Možná k trans lidem mám teď trošku lepší postoj, než jsem měl předtím. Ale snažil jsem se už předtím je brát normálně.

Pozoroval jsi na sobě, že by se u tebe po zhlédnutí toho seriálu změnilo chování nějakým způsobem?

To ne.

Dozvěděl ses díky Euforii něco nového? Rozšířily se tvé obzory v oblasti drogové závislosti, sexuality nebo duševního zdraví?

Myslím si, že v oblasti drogové závislosti už jsem měl docela přehled. V oblasti duševního zdraví tam bylo třeba zajímavě ukázané, jak vypadá deprese. Pak ještě ten problém domácího násilí a tak.

Bavil ses s ostatními lidmi o Euforii?

Já se vždycky koukám se svojí přítelkyní, tak se u toho vždycky bavíme a řešíme spolu, co se tam zrovna děje. Jinak s nikým jiným.

Zaznamenal jsi trendy spojené s Euforií na sociálních sítích?

Znal jsem jen tu herečku Cassie z Twitteru, že byla populární v poslední době, ale přímo trendy jsem neviděl.

Které motivy v seriálu považuješ za nejvýraznější?

Asi drogovou závislost, možná bych tam dal i to násilí, problémy se sebevědomím. Třeba Cassie moc sebevědomí nemá, ta pořád fňuká a Kat to sebevědomí zase získala, i když se mi nelíbilo, jakým způsobem (smích). Na začátku mi bylo trochu nepříjemný to trans téma s Jules, že jsem na ty scény koukal trochu s odporem, ale pak jsem si zvyknul a už je to v pohodě.

Mohl bys ty motivy blíže popsat? Co si o nich myslíš?

Tak třeba ta Rue spadne do problému s drogama, když má nemocného tátu a složitý životní období a vlastně na začátku je její životní příběh, že má nějakou psychickou poruchu a drogy jí dokážou uklidnit, takže člověk dokáže pochopit, proč s tím začala a že je pak těžký přestat. Pak jí to rozkládá vztahy v rodině, když je ošklivá na mámu, která se jí snaží pomoci po tom, co se předávkovala a všem lže, že drogy nebere a přelstí ty testy a v období, kdy je v životě šťastná, k tomu drogy nepotřebuje, ale jakmile se to podělá, tak se k tomu zase vrátí.

A jak vnímáš to násilí v seriálu?

Řekl bych, že Nate ztělesňuje něco, čemu se říká toxická maskulinita a jeho táta vlastně taky, že ten táta byl agresivní v sexu a Nate to od něj odkoukal, a ještě jak ho táta povzbuzoval do fotbalu, aby byl silnější, agresivnější, tak se z něj možná stal až tyran a dokáže ublížit i své holce, kterou má rád.

A co sebevědomí?

Sebevědomí je na Kat vidět, že je taková nenápadná, ale díky online světu se stane známou, ale částečně anonymní, takže to o ní lidi ve škole neví, ale připadá si slavná, silná i tím, že může dominovat ty chlapy.

A tvůj pohled na transsexualitu Jules?

No, bylo tam vidět, jak jí to dělalo problémy v dětství, že měla špatný vztah s rodiči. Matka ji zavřela do psychiatrické léčebny, a že změna pohlaví jí evidentně zlepšila život, ale přijde mi trochu zvláštní na trans lidech, jak se snaží jít do extrému v tom, jak vypadají,

jak se oblékají, aby byly víc ženský než normální ženský a že jsou často extravagantní. Jak tam sama říkala, že chce být na sto padesát procent a víc ženská.

Mohl bys popsat scénu, která tebou nějakým způsobem rezonovala?

Jako bylo mi docela nepříjemný, když tam byly situace chlapa, který je v pozici bezmoci, jak Nate mlátí toho kluka anebo jak přepadnou na tý vysokoškolský koleji toho McKaye, to bylo docela hnusný.

Takže tebou rezonovaly jen tyhle násilný scény?

Docela hezký byly ty veselý chvíle, co spolu měly Rue a Jules, že to byla příjemná změna od tý deprese.

Jaký máš názor na mediální reprezentaci období dospívání? Přijde ti to autentické?

No zdá se mi to víc do extrému než realita, že tam každá postava řeší jiný problém a ve skutečnosti to má třeba jeden z dvaceti lidí, a tam to má takhle každý. Ten sex, to je asi v dnešní době normální. U nás to bylo tak, že když měl někdo partnera, tak spal s ním a nespál se všema, jak v tom seriálu.

V čem se svět Euforie liší od toho tvého? Máš nějaké podobné zkušenosti jako postavy?

Z oblasti drog se ke mně dostala maximálně marihuana. Jinak si myslím, že by nikdo do školy nechodil oblékaný jako Kat, i když občas když koukám na ty holky, tak bych se už asi nedivil. Kluci, co ve škole hulili, tak byli takoví pomalejší jako Fez. Trans lidi znám jenom z internetu, ve škole jsme měli jenom gaye.

Přijde ti na seriálu něco problematického, co by tam nemuselo být?

Tak jako tý nahoty tam bylo hodně, ale to asi patří k těm extrémům toho seriálu, že ten seriál se snaží všechno zvýraznit. Jako nepříjemná scéna byla, jak si Kat volala s tím tlustším chlapem a honil si u toho mikopenis.

Vytvořil sis během sledování Euforie k nějaké postavě silnější citové pouto?

Z postav mám nejradši Feze a jeho malého bráchu, ten je takový svůj, jsou mi nejsympatičtější. Snaží se dělat to nejlepší, co uměj za těch špatných podmínek, ve kterých jsou a Rue neprodali drogy a nenechali, aby jí ten druhý dealer znásilnil.

Cítil jsi během sledování k někomu empatii?

Asi když byla Rue smutná po tom, co ji opustila Jules.

Cítil jsi k nějaké postavě naopak odpor?

Jako největší odpad mi přišel ten potetovaný dealer a pak asi Nate, který je násilný a ještě vydírá.

Ted' by mě zajímalo, jak jsi vnímal vývoj chování Rue. Měnil se ti na ni v průběhu děje názor?

Ona se chová tak nějak podobně mi přijde. Když je na tom špatně, tak upadá do deprese a do drog a když má světlejší chvíle, tak je šťastná, ale dlouho to nevydrží. Docela se mi líbilo, jak se sešla s tím chlapem z toho setkání závislých, že se jí snažil pomoci a ona k němu byla upřímná, protože neměla nikoho jiného, s kým se o tom může bavit. Tam byla upřímná, což se mi zdálo, že k ostatním moc nebyla.

Vzpomeneš si na moment, kdy se na základě zachování postavy změnil tvůj morální pohled na ni?

Možná ta Kat, že se hodně změnila ze stydlivé na takovou lehkou holku a pak se zase změnila, když začala chodit s tím klukem. Ještě ten Fez, že se k Rue zachoval jako kamarád a ne dealer, tak jsem si řekl, že má nějaký morální standardy, který nepřekročí a šel i proti těm ostatním dealerům, kteří byli nemorální.

Jaké chování v seriálu se ti zdá jako morálně neakceptovatelné?

Asi jak ten dealer nutí Rue ten fentanyl, jak Nate zmlátí toho kluka a pak ho donutí se přiznat k tomu, že škrtil Maddy a ještě vydírání Jules jejíma vlastníma fotkama. Pak ještě mi přišlo takový nefér, jak se táta Natea schází s těma gayema a přitom si udržuje normální rodinu a dělá jako že nic. Nebo jak byla Rue zlá na svojí mámu, když se jí snažila pomoci.

A když ses na to díval, soudil jsi je u toho?

Toho Natea jsem odsuzoval. Říkal jsem si, že to je hodně za hranou.

Líbí se ti, že má Euforie morálně komplexní postavy? Nebo bys uvítal jednodušší charaktery?

Jo, to se mi líbí. Často jsou v seriálech postavy takový hodně jednoduchý, tyhle mi připadají reálnější a dá se s nima víc ztotožnit, než s jasným kladřasem a jasným záporákem.

Čím je to podle tebe daný, že je vnímáš do hloubky?

Že se u každé postavy zaměří na celý jejich příběh, jaký měly mládí, čím si prošly a že tam je nějaká kontinuita vývoje jejich osobnosti.

Stalo se ti, že pro tebe některé scény byly natolik nepříjemné, že jsi je chtěl přeskočit?

Člověk prožívá ten děj a nechává to na sebe působit, takže ne. Vtáhlo mě to do děje. Asi jsem zvyklý na drsné scény ve filmech, takže mi to nepřišlo nějaký extrémní.

Hrálo pro tebe nějakou roli audiovizuální zpracování seriálu?

Normálně to v seriálech zas tak moc nevnímám, ale tady to hodně prohlubovalo ten zážitek, že tam byla hodně výrazná hudba a takové ty intimní scény byly dobře udělaný, hry s barvama na těch diskotékách a ty pohyby kamery dělaly ty scény intenzivnější, než kdyby to byl jen statický záběr. Ta hudba byla aktuální pro teenagery, jako je rap a tak, takže to pasovalo do toho děje.

Přijde ti, že se seriál vymyká ostatní seriálové tvorbě?

Možná tím, jak ty postavy jsou do hloubky, je tam to, co se jim honí hlavou, jaký mají život, jak to z blízka zabírá, ty jejich problémy a vztahy. Chápu, proč je to tak úspěšný u mladých lidí, že to je takový emočně intenzivní, že to člověk silně prožívá, to sledování, a ještě k tomu je to fakt hezky vizuálně zpracovaný a taky to trochu přinutí člověka být empatický k té Rue, jejíž dějová linka je asi ta hlavní.

Jestli nechceš něco dalšího dodat, tak to je za mě vše. Děkuju moc za rozhovor.

Nechci, není zač.

V kolika letech ses na Euforii začal koukat a kolik ti je teď? První série vyšla v roce 2019.

Nebylo to úplně 2019. Nesledoval jsem to hned při tom, co to vycházelo, ale bylo to nějak do roka od toho, co to vyšlo. Teď je mi 28, takže si myslím, že čtyři nebo pět let zpátky. Takže buď mi bylo 23 nebo 24.

Pamatuješ si na ten moment, kdy ses o tom seriálu poprvé dozvěděl? Proč ses na něj začal dívat?

Původně mě to tolik nelákalo, ten seriál. Věděl jsem, že existuje a říkal jsem si, že uvidím, když třeba někdy bude čas. Bylo to docela řešený na sociálních sítích, mi přišlo, že mi to občas vyskakovalo a kámoši různě ve facebookových skupinách se o tom bavili, ale furt mě to moc nelákalo. Myslím si, že mě to nelákalo hlavně kvůli tomu, že tam hrála Zendaya. Tu jsem znal právě ze Spidermana, kde mi přišla jako nejhorší Mary Jane v historii. Byla mladá a prostě přechytralá. Tam mi vadila, ale v Euforii jsem ji potom začínal mít rád, když prostě hraje něco zajímavýho.

A pamatuješ si, proč jsi pokračoval ve sledování? Co tě zaujalo?

Já jsem se na to začal dívat, když jsem byl nemocný, takže během dvou až tří dnů jsem to viděl. A nejvíc mě tam bavil Nate, protože ta postava byla geniální. Není to tak, že bych se v něm sám viděl, ale přišla mi ta postava geniálně napsaná. Byl úplný sociopat. A pak mě třeba nebavila ta linka s tou Jules a její transsexualita. Kdyby to tam nebylo, tak by mi to nechybělo. A co se týče Rue, tak její linku bych bral jako takovou tu vedlejší. Mě prostě nejvíc zajímá, co se bude dít s Natem. Pak teda asi i s Cassie. A teda ještě co se týkalo Feze, tak jeho postava byla napsaná pro to, aby ho lidi měli rádi. Já ho mám rád. Mě bavil, když tam byl. Ten herec ho hrál prostě dobře.

Jak bys popsal Euforii někomu, kdo ji vůbec nezná?

Jako kdyby se mě někdo zeptal na to, jestli to má sledovat, tak bych mu řekl, hele, je to takový průměr. V první řadě to není seriál, co by mě úplně nadchnul. Moc vysoký hodnocení jsem tomu nedal, myslím, že na ČSFD jsem tomu dal hodnocení tři hvězdičky z pěti, ale abych to někomu popsal, tak je to jako zajímavý seriál a nelituju toho, že jsem ho viděl. A vesměs, asi si tam jako každý dokáže najít něco, co by ho tam mohlo bavit,

protože jsou tam řešený reálný problémy, někdy až hodně vyhnány do extrému a hodně zveličeny. Přejde mi, že by nikoho nemrzelo, že to viděl, ale ne každý by si to pustil znova. A kdybych to měl celkově popsat, tak je to prostě o drogách a ten seriál je dobře uchycený v rámci toho, co ty drogy můžou způsobit. Je zajímavý vidět, co ty drogy můžou udělat, ale nejvíc mě tam stejně zajímaly ty psychologický profily postav.

Zdalo se ti, že ses tam s některými postavami nebo problémy, co se tam řešily, mohl nějak ztotožnit, že jsi našel nějaké podrobnosti i ze svého života?

To ani moc ne. Jen asi lehce ve vztahu Natea a jeho otce, že je to prostě komplikovaný vztah otce a syna. Měl jsem lehčí pochopení pro to, proč ten Nate je takový. Jo a jinak co se týče toxicity vztahu Natea a Maddy, tak mi ten jejich vztah přišel odpovídající dnešní době. Může se takhle popsat třeba starším lidem, jak dneska ty vztahy můžou klidně vypadat.

A přišlo ti to autentický? To dospívání reprezentovaný v seriálu?

Úplně autentický ne, ale může se to dít. Jen mi nepřijde, že by se to jako dělo často, až v takovém extrému.

A v čem vidíš ten extrém?

Já nevím, když prostě na sebe chtějí lidi ve vztahu vyvolat žárlivost, tak Maddy se tam před Natem v bazéně vyspí s někým jiným a Nate ho pak do krve zmlátí. To mi přijde, že se úplně běžně neděje, ale běžně se děje, že se ten člověk ve vztahu snaží, aby ten druhý žárlil a jsou tedy taky takový toxický.

Po tom, co jsi tu Euforii dokoukal, pozoroval jsi na sobě, že by ses nějakým způsobem změnil? Že bys třeba přemýšlel podobně jako nějaká postava?

Tohle mě asi neovlivnilo. Nenapadá mě nic. Už je to dýl, co jsem to viděl a nevybavuju si nic. Mám ale pocit, že ty postavy kolikrát tím svým zhroucením stahovaly i ty ostatní dolů, aniž by třeba za to nějak mohli. Oni si neuvědomovali, že když něco řeknou nahlas o někom, tak to pro toho druhého člověka může mít velký dopad a oni to řeknou prostě v nějakým svým afektu a tomu druhému člověku to může dost uškodit, i když toho člověka třeba mají rádi.

Myslíš teď někoho konkrétního, kdo to takhle udělal?

Mám pocit, že to třeba udělala Cassie své ségře v tom divadle, kdy si tu hru vztáhla na sebe

a nadávala jí, že ji zesměšnila, a potom to Rue udělala Cassie, když přede všema řekla, že tajně spí s Natem. Takže vlastně je mnohem lepší nic tajného těm lidem neříkat, protože ti lidi se pak třeba neovládnu v nějaký moment, a pak toho třeba budou litovat. Ale to, že se v jeden moment neovládnu tobě pak může zbytečně extrémně narušit vztah s nějakým člověkem, na kterém ti záleží. Navíc on to třeba vyzradil zbytečně, když o sobě víš, že toho lituješ a nechceš, aby se to ten druhý dozvěděl. V tomhle seriálu mi to vlastně přišlo dost nečekaný, že ta Cassie byla úplně na dně a Rue jí dost přitížila.

Když seriál Euforie řeší hodně problematická témata, změnil jsi díky něčemu na něco názor?

Hm to asi ne, protože třeba to, jak se ty testy na drogy dají obelstít jsem jako nějak tušil, i když jsem nikdy nezkoumal jak. Jako říkám si, že když někdo potřebuje něco takového utajit, tak si určitě cestu najde.

Takže o drogách tam pro tebe nebylo nic nového?

Jako spíš jenom z obecného hlediska jsem třeba nevěděl, jak fentanyl může být silný, protože mě to vlastně nikdy tolik nezajímalo. Prostě tady jako po Brně nebo celkově v nějakých společnostech, máš běžně, nevím, trávu, teoreticky extázi, možná kokain. Nechci říct, že tohle nejsou špatný drogy, ale zase jsou to drogy, u kterých vím, co dělají. Takže tohle bylo zajímavý sledovat nějak z toho obecného hlediska, jak ty jiný drogy můžou působit, takže jsem se trošku něco víc dozvěděl o tom.

A co se týče třeba té transsexuality nebo duševního zdraví Rue?

To se mi líbilo, jak tam bylo vyobrazené, že Rue kvůli depresi nemůže vstát z té postele. To vím, že mi ta scéna utkvěla v paměti, protože mám pocit, že jsem něco podobného měl, ale ne až v takovém rozsahu. Ležel jsem a nebyl jsem schopný vstát, ale nepovažoval jsem to za depresi nebo tak. Co se týče té transsexuality, tak mě to prostě nebavilo, ani nijak víc nezajímalo.

Bavil ses s někým o Euforii, když jsi na to koukal?

Ptal jsem se jich, jestli to viděli. Většina to neviděla. Kámoši buď nesledují moc seriály anebo se k Euforii ještě nedostali. Moje sestřenice to viděla tu to hodně bavilo. Vesměs to viděly spíš kamarádky. Já mám pocit, že tam bylo i takový stigma, jestli je to správný slovo, že to je spíš seriál pro holky.

Už jsi říkal, že jsi Euforii zaznamenal na Facebooku, a všiml sis i trendů například na TikToku?

V té době, když to vycházelo, tak tam jako hodně ‚trendoval‘ ten Fez. Právě že edity s ním na mě občas vyskočily a někdy i Nate. Takže fanouškovský edity a úryvky.

Které motivy v seriálu považuješ za ty nejhlavnější?

Hlavní motivy toho seriálu, co jsem teda aspoň pochopil já, byla transsexualita a drogy.

Mohl bys je oba popsat, jak jsou tam vyobrazené?

Vesměs mi tam ty drogy přišly vyobrazený jako dobře. Nemyslím dobře, jako že by bylo správný je brát, ale že tam ty drogový témata byly zpracovaný kvalitně. Bylo tam vidět, jak to může působit na člověka, jak se těžko zbavuje té závislosti na tom, jak do toho může znovu lehce spadnout, jak to může zkomplikovat život. A co se týče transsexuality, tak mi přišlo, že to vyobrazili hodně do extrému. To, že Jules jde v sedmnácti letech spát s těma starýma chlapama asi kvůli nějaké pozornosti, nevím.

Popsal bys nějakou scénu, která tebou rezonovala? Už jsi zmiňoval tu, jak byla Rue v depresi. Je takových scén víc pro tebe?

Jak se to týkalo právě těch sexuálních scén s Nateovým otcem, tak to ne, že by ve mně rezonovalo, ale spíš to bylo takový, že jsem to jako nepotřeboval vidět. Nelíbilo se mi to moc. Prostě není to něco, co bych u toho. Jo docela jo no. A jinak, potom když vlastně vtrhli ke Cassie a McKayovi do pokoje, kde mu provedou tu věc a on se tam potom jakoby s ní vyspí. To už mi připadalo skoro jako znásilnění, že to nevypadalo úplně příjemně pro tu Cassie. To bylo něco, co mnou rezonovalo.

Vnímáš na seriálu něco problematického, co není vhodné pro diváky od šestnácti let?

Už jsi zmiňoval extrémní scény s tou transsexualitou. Vnímáš tak i něco dalšího?

To jsem nevěděl, že je to od šestnácti let, já bych tomu dal rating od osmnácti. Oproti jiným seriálům nebo filmům tam jsou ty vraždy vyobrazený dost chladně, třeba ta scéna s Ashtrayem, který je vlastně ještě dítě. Jinak nevím, možná není špatný, když to mladší diváci uvidí už od šestnácti. Sexu tam bylo hodně. I když vlastně to násilí tam bylo vyobrazený až moc. Jak Nate vlastně zmlátí toho kluka do krve. Ta scéna s Cassie, jak tam jezdí zdrogovaná na tom kolotoči.

Když jsi sledoval Euforii, byla tam nějaká postava, kterou sis oblíbil? Z jakéhokoliv

důvodu.

To byl Nate, protože mi přišlo, že je jeho postava hodně dobře napsaná v rámci toho psychologického profilu, a prostě když tam byl, tak se něco dělo, což mě zajímalo. Potom když tam byl i Fez, tak to bylo docela fajn.

U Feze jsi ale zažíval asi trochu jiný pocity než u Natea.

Jo, to bylo spíš takový, že se ten děj může zase obrátit v něco lepšího. Když tam byl Nate, tak to bylo spíš, že se bude něco dít.

A pamatuješ si, jestli jsi během toho seriálu zažíval nějaké emoce nebo pocity?

Jakože určitě jo, protože jsem v tom byl zainteresovaný. Například během té války mezi Fezem a Natem, kdy vlastně Fez nejdřív zastrašuje toho Natea, Nate mu to vrátí. Ten Fez ho vlastně potom napadne na té párty, tak to bylo takový jako zadostiučinění. Nebo co se týkalo té scény, jak vtrhli tomu McKayovi do pokoje, tak to u mě vzbudilo emoci, kterou nevím, jak bych popsal, ale nebyla kladná. A u těch scén, co jsem vidět nepotřeboval, v rámci té transsexuality nebo Nateova otce, tak to bylo takový, že jsem si říkal, já to snad přetočím.

Kdyby ses na to díval podruhé, přetočil bys ty scény?

Asi bych to nepřetočil, ale vzal bych do ruky telefon a něco bych projížděl na telefonu a sledoval bych to tak napůl. Jen abych věděl, že mi tam neuniklo něco důležitýho zrovna.

Cítil jsi k nějaké postavě empatii?

Já jsem cítil empatii k tomu Nateovu otci až na konci, jak ho Nate udá úřadům, tak jsem si říkal, že on se Nateovi snažil dát všechno jako otec a kdyby ho udal kdokoliv jiný, třeba Jules, tak by mi to asi tolik nevadilo. Tím ale, že ho zradil vlastní syn, tak mi ho bylo líto.

A cítil jsi k nějaké postavě naopak odpor?

Ta Kat. To mě úplně vytáčelo. Tu jsem úplně nesnášel. Celkově, cokoliv ona dělala, tak to prostě stálo za nic. Nelíbilo se mi, jak se chová, jak zničehonic začala být arogantní. Ze začátku mi zas tak nevadila, protože byla taková nevýrazná, ale jak začala točit ty videa a začala z toho mít peníze, tak si o sobě začala strašně moc myslet. Mně vlastně vadila snad už od začátku, jak byla na té párty a vyspala se s tím klukem. Pak když začala chodit s tím Ethanem, tak jsem si říkal, že konečně bude dělat něco normálního, ale stejně se s ním rozešla, protože jí nudil, nebo něco takovýho.

Řekl bys, že bys ji za to chování odsuzoval? Nebo je to něco jiného?

No, určitě bych se s ní nebavil, kdybych ji znal. To by mě vytáčelo, s ní někde být. Asi bych ji odsuzoval, protože ona dřív byla normální, tak bych se s ní v klidu bavil, ale potom zničehonic nabyde nějaký sebevědomí a peníze a já nevím, jestli i ona někoho odsoudila, že se přestala s někým bavit, začala se povyšovat nad ostatní, to si už přesně nepamatuju, ale vím, že mě určitě vytáčela.

Měnil se ti za dobu sledování toho seriálu pohled na Rue?

Myslím si, že když jsem to sledoval, tak tam byly situace, kdy jsem si říkal, proč to dělá. Teď zpětně nevím, asi to v životě neměla lehký. To, jak se tam chovala k sestře a matce bylo hrozný. V tu chvíli jsem ji určitě odsuzoval.

Ještě někdo ti přišel nemorální?

Ten Nate, jak nahlásil na konci toho otce. On byl Nate celkově morálně špatný člověk. Třeba to, že se s ním Cassie vyspala, za to bych ji tolik nehrotil, protože byli od sebe s Maddy.

I když byly předtím nejlepší kamarádky?

Asi ne. Jakoby není to určitě nic správného, ale ani mi to nepřijde tak špatný. Byli opilí a ona byla na dně. Ona se ním stala až posedlá. Pak už si to mohla odpustit.

Pro ni máš teda pochopení?

Pro ni docela jo. A nikdo jiný mě asi nenapadá.

Líbilo se ti na Euforii, že jsou ty postavy morálně komplexní?

To mě právě na Euforii bavilo. To bylo možná i něco, proč jsem to sledoval. Postavy tam byly zajímavě napsané, i když ne všechny mě bavily.

Hrálo pro tebe nějakou roli audiovizuální zpracování seriálu?

To si myslím, že určitě. Jakože celkově mi to přišlo hezky zpracovaný. Hezky se na to dívalo, pěkní herci tam byli. Já mám rád, když ten seriál působí, jakože je kvalitně natočený.

Řekl bys, že se to něčím vymyká jiné seriálové tvorbě?

Řekl bych, že právě tou audiovizuální tvorbou lehce, ale nedokážu to popsat. Bylo to takový jako tmavší, ale to už asi nedokážu víc rozebrat. Asi to podtrhovalo celou tu

podstatu toho seriálu.

Jestli už nechceš nic dodat, tak ti moc děkuju za rozhovor.

Rádo se stalo.

Kolik ti je let a kdy ses na Euforii začal dívat?

23. Asi tak před dvěma rukama, ale pak jsem se na to díval ještě znova po večerech, ale to jsem u toho byl opilý.

Proč ses na seriál začal dívat? Co tě na něm jako zaujalo?

Tak ten seriál objevila teď už moje bývalka a úplně jsem věděl, že ten seriál je prostě novodobý, takže tam budou takový ty LGBT věci, tak jsem tomu moc nedával šanci, ale celkově ten děj a celkově ten pocit z toho, že některé postavy tam zažívají něco těžkého, tak mě to táhlo celkem dál, protože mě zajímalo, jak to skončí.

Takže hlavně ty temné motivy tě na tom bavily?

Takový ty depresivní, no.

Do jaké míry jsi byl v tažen do toho děje? Koukal ses na víc dílů najednou?

Já jsem měl v té době dovolenou, takže jsem na to koukal prostě vkuse do té doby, dokud jsem to nedokoukal. A celé jsem to dokoukal nějak asi do týdne nebo do týdne a půl.

A koukal ses na to sám?

Poprvé jsem na to úplně celé koukal se svojí bývalkou, a potom jsem se na to znova díval sám.

A když jste se na to koukali spolu, tak jste se o tom bavili?

No, vzhledem k tomu, že já jsem to viděl jako dřív než ona, protože jsem viděl upoutávky a tak, tak mně bylo asi jasné, o co tam jde, ale jako diskutoval jsem o tom s ní, ale moc nebylo o čem, protože ona to moc nevnímala. Ona spíš vnímala ty hroty, takže já jsem o tom diskutoval sám se sebou nebo s kolegama v práci, ale ty to vůbec nezajímalo.

Jak bys popsal ten seriál celkově? Jak bys ho popsal někomu, kdo ho vůbec nezná?

No, to je trošku těžký, tak tam v tom seriálu bylo pro mě hodně emocí, ale vzhledem k tomu, že tam hlavně disponuje to, že to je všechno depresivní, tak bych asi člověku popsal ten seriál prostě slovem, že je takový hodně na depku, že je hodně na sílu.

Přišlo ti, že ses nějakou z těch postav můžeš ztotožnit, že jsi tam vnímal nějaké podobné znaky?

U Natea jsem se ztotožnil s tím, že on nevěděl, kdo je, nebo co je, takže byl takový trošku zmatený, ale nemyslím v tom sexuálním spektru, ale v tom, že on v tom seriálu sám sebe moc nechápal, takže on tam prostě hrál dost agresivní postavu v tom, že se pletl jako do věcí, do kterých mu nic nebylo, a potom z toho třeba profitoval a dělalo mu to dobře. V tomhle smyslu jsem se neviděl, ale spíš v tom smyslu, že moc neznám sám sebe. Takže jsem se pletl do starostí ostatních a snažil jsem se jim pomoci, ale dalo by se říct, že to je podobný, jenomže on to dělal tím svým agresivním stylem a já bych to dělal tím normálním. Ale zase je jasné, že Nate do toho vztahu dával úplně všechno a bylo tam i popsané, že on si přehrával ty scény, co kdyby. Například kdyby někdo unesl Maddy, tak on by ho potom zastřelil. Tohle myšlení je zase správný, ale kdyby to realizoval, tak to úplně správný není. A jinak s jinou postavu asi ne. Možná tak s tou Lexi, protože ona je taková zakřiknutá, hodně v pozadí, že jako hodně sleduje lidi, co se děje, a podle toho na konci seriálu udělá vlastně to divadlo. Vlastně Cassie o ní řekla, že je takový, jak se tomu říká, že prostě ty lidi sleduje, čte a pak z toho vlastně odvíjí úplně všechno.

Tichý pozorovatel myslíš?

No, ano, to ona řekla o ní.

Zajímalo by mě, jestli po tom, co jsi dokoukal Euforii, jsi na sobě zpozoroval, že bys změnil svoje chování?

Já jsem změnil pohled na lidi, co berou drogy, protože to nejsou ti špatní, ale že to jsou prostě lidi, co potřebují pomoci. Protože jsou v hajzlu a ani si to neuvědomují, takže tak.

Takže do té do té doby jsi na ně koukal negativně?

No tak viděl jsem třeba venku týpka, co si to reálně píchá a vůbec mě nenapadlo, že to dělá třeba z nějakého psychického traumatu, nebo něco takového. A teď už na to mám takový jináčí pohled no.

A co se týče těch ostatních témat jako sexualita nebo to duševní zdraví, tak tam ses taky dozvěděl něco nového?

Dozvěděl jsem se, že u lidí, u kterých to neřekneš, mají takové choutky. Například ta Kat, u ní bych vůbec netipl, že tuhle tu dominu má jako v sobě. Jako vůbec. Ale u ostatních postav, co tam byly, tak zhruba jsem věděl, co oni chtějí.

Takže když se na obrazovce poprvé objevily, tak už jsi očekával, jaké asi budou?

Jo jo, kromě té Kat.

Všimnul sis někde na internetu těch Euforie trendů? Jestli máš třeba TikTok nebo Instagram.

TikTok nemám, ani Instagram, ale viděl jsem na Facebooku hodně „memes“, jak tam bylo třeba: takhle se cítím, a byl tam k tomu kousek od toho, co vyprávěla Rue, nebo něco podobného. Takže úplně jsem se v tom neprobíral, až do té doby, dokud jsem to neviděl. Až potom jsem to začal víc sledovat.

Takže to byly spíš „memes“ a úryvky z toho seriálu přímo?

Ano.

Které motivy v seriálu považuješ za ty nejhlavnější?

Jo tak asi největší byly vztahy mezi tou rodinou a vztahy mezi těma lidma. Když někdo na někoho vytáhne nějakou špínu, tak už to tam je prostě vyhocené na celý jeden díl. A potom určitě ty drogy, protože ten seriál o tom je, že?

A jak bys souhrnně interpretoval třeba ty vztahy, jak jsi zmínil?

Totálně chaotické. Prostě vím, že ten seriál chtěli udělat tak, aby lidi nabádali k tomu, si pustit další díl, protože lidi mají rádi hroty, ale tam to bylo fakt jako totálně chaotické. Za jeden díl se tam stalo strašně moc věcí, a to se ani reálně člověkovu nemůže stát, ne? Prostě tolik věcí.

Přišlo ti to přehlcené těmi zvraty?

To ale zase ne, že by to bylo něco jako výměna manželek v Česku, ale zapadalo to tam do sebe. Jen tam toho bylo prostě hodně.

Vnímáš to negativně? Že toho bylo moc?

Spíš ne, ale jako pociťuju, že tam toho bylo hodně, ale ne zas tak moc, abych to viděl negativně. Bylo to prostě hodně silný. Hlavně ta druhá řada.

No a teď k těm drogám, jak tam jak podle tebe byly zobrazené? Myslíš si, že to bylo autenticky?

Decentně špatně.

Decentně špatně? Co to znamená?

Že třeba když Rue tam brala různé prášky, tak ty prášky absolutně nefungují tak, jak je popsal ten seriál. Spíš se divím, že Rue po těch práškách do půl roku třeba nespáchala sebevraždu, protože ona tam těch prášků nebrala zas tak moc, ale brala je často, takže se divím, že se dokázala ještě udržet v realitě, aby se v uvozovkách zamilovala do Jules. Jako bylo to přesný v tom, jak lehce dokáže člověk sehnat drogy v Americe nebo někde prostě jinde než tady v Česku. Ale zase úplně pochybuji, že někdo například ty drogy dokáže zvládat brát třikrát denně. Úplně pochybuju, ale ta postava se chovala přesně tak, jak by měla, po těch práscích.

A jak to, že o tom tolik víš? Máš zkušenosti s drogama, jak o nich mluvíš?

Ne, v životě jsem nebral drogy a neznám lidi, co berou, ale studuju to doma asi od svých 15 let, takže to mám jako koníček.

Takže tato temná témata tě zajímají víc?

Některý nejsou temný, ale většina teda temná je.

Mohl bys popsat nějakou scénu, která tebou v tom seriálu rezonovala?

Tak to bylo, když matka Rue schovala, nebo spíš spláchla ten kufřík s těma drogama. Tak přesně takhle se chová člověk, který je totálně v háji, že ona tam rozkopala dveře, začala té matce říkat, že ji nenávidí a potom tam byla vlastně ta Jules s Elliotem a řekla tam prostě hnusný věci, tak tohle mnou rezonovalo. Pak druhá scéna, když se s Natem rozešla Maddy, tak jeho chování, kdy on šel za tím jejím týpkem, Tylerem, k němu domů a pak ho tam úplně zničil. Pak ho ještě přemluvil, že by se měl udat. Tohle na mě bylo celkem hodně. Jak jsem to viděl poprvé, tak jsem to viděl celé, ale potom když ho tam mlátil a tak, tak jsem to přeskakoval, protože to bylo na mě moc, ale zase vím, že tohle je reálně realita, že se to dít může.

Jak jsi pohlížel na to, že ty postavy jsou v období dospívání kolem 17 let? Je to autenticky zobrazené v tom seriálu?

No v dnešní době to autenticky zobrazené stoprocentně je. V jiné době, třeba před pěti nebo deseti lety, by to bylo jako hodně, no. Já si myslím, že by ten seriál třeba před deseti lety zakázali v některých zemích, takže tak.

Takže teď to pro tebe nebylo nijak revoluční, co se týče těch témat?

No pro mě bylo, ale pro lidi, co se pohybují v těch věcech, tak spíš ne. Pro mě to bylo

hodně šokující, a to zas tak starý nejsem (smích). Já jsem prostě stará škola, no.

Jak se ten svět Euforie liší od toho tvého? Máš podobné zkušenosti jako postavy?

Tak ohledně těch drog nemám vůbec žádný zkušenosti.

Zmiňoval jsi ale alkohol, že jsi u sledování pil.

V tom seriálu se moc alkohol nepil, jako když tam byly kalby, tak to jo, ale já tyhle ty párty mám každý víkend doma sám se sebou. Tak v tom alkoholu se spíš nevidím, ale spíš v těch hrotech vidím, že se to reálně děje. Třeba ta Cassie spala s Natem, a přitom byl bývalý přítel její nejlepší kámošky, v té době čerstvě, a tohle se reálně děje, no. Tyhle věci ale hodně lidí prostě nechápu, že se tohle nedělá, protože i když se holka rozejde s klukem nebo obráceně, tak pořád tam ty city ještě jsou a tohle se opravdu nedělá. Cassie to samozřejmě nepochopila, protože chtěla hrát tu chudinku.

A když by sis představil, že třeba hlavní postavy jsou tvoji kamarádi. Zapadl bys mezi ně?

Tak dokázal bych s nimi normálně konverzovat a chodit ven, jak to oni dělali. Kdyby to byli moji kamarádi, měl bych s nimi určitý vztah, tak bych asi dělal úplně to stejné. Ale kdyby byli cizí, třeba že bych je poznal přes někoho jiného, ale moc se neznáme, tak bych je odsuzoval. Ale kdyby to byli kamarádi a měli bysme společný zážitky, tak bych se jim snažil pomoci.

Vnímáš něco problematického na Euforii?

Rozhodně ta transsexualita, ale to se taky děje v dnešní době, takže to asi úplně nemá cenu smazávat, takže se s tím musím jenom smířit a s těma drogama, to se dělo vždycky, takže bych tam všechno nechal. Já bych tam nesmazal nic, protože ono to je dobře vyprávěné, je tam hodně story s těma postavama, a to já osobně mám rád. Někteří lidi ne, ale já osobně to mám rád, ten rozvinutý děj, co je rozvětvený. Já bych tomu asi nevytkl nic, protože to je prostě realita.

Vytvořil sis během sledování seriálu nějaké silnější citové pouto k postavě nebo postavám?

No Kat se mi líbí, ale jen vzhledově. Pak ještě to, co dělá, jako v tom sexuálním smyslu. Povahou je ale strašně zakřiknutá, a to se mi spíš nelíbí. Když si ty věci člověk nechává dlouho pro sebe a potom je jednou řekne na rovinu, tak většinou v těch hádkách prohraje.

Ona řekla Maddy narovinu, že je s tím Natem už trapná, jak spolu chvíli jsou a chvíli zas ne, ale přitom ona sama je domina a nemá dořešený vlastní vztah. Ale jinak jsem se hodně viděl v tom Fezcovi. On sice prodával drogy a tak, ale tu Rue docela chránil a já si i myslím, že ji chtěl, než poznal Lexi, protože dealer drog si nevytváří city k lidem. Když si vytvoří city k lidem, tak ztrácí zákazníky a ztrácí peníze, to je jasné, ale u té Rue, on u ní viděl, že ona je totálně v hajzlu, tak jí prostě nic nechtěl prodat, protože to dělá pro ni. Já si myslím, že tam bylo něco víc, než poznal tu Lexi. Pak ještě ten Ethan, v tom se taky celkem vidím, protože on je taky takový opatrný, že pro holku by udělal první, poslední.

Cítil jsi k nějaké postavě empatii?

K tomu Fezcovi vlastně. Já se vidím i v tom Elliotovi i v Ethanovi. Ze začátku jsem soucítil i s Natem, protože jsem ho studoval, jak se jako chová a tak, a on není zlej, on je jenom zlomený kluk.

Cítíš k někomu odpor? Koho jsi nemusel?

Jules. To byla asi jediná postava. Není to jen z toho LGBT důvodu, ale i z toho, jak se chová. Dělal prostě úplně nesmyslné věci, kdy nedokázala poznat u Rue, že je totálně v hajzlu a pak ji opustila. Prostě odjela pryč. Myslela jenom na sebe.

Jak jsi pohlížel na Rue a její cestu v tom seriálu, jak to měla jednou dole a jednou nahoře, hodnotil jsi ji nějak nebo odsuzoval?

Nehodnotil a ani neodsuzoval. Tohle dělá člověk, který je drogově závislý a dělala přesně to, co jsem očekával. Jenom mě hodně překvapilo to, že na konci za každým přišla a omluvila se, že se s nima jako snažila zlepšit to přátelství, když věděla, že to zkazila. No a potom jsem si vlastně dohledal, že ona měla na konci umřít, proto se s nima v uvozovkách rozloučila, ale nakonec to jako v tom seriálu neudělali, což si myslím, že je i dobře, že to nechali prostě otevřené. Jenomže ona na konci řekla, že byla jen do konce léta čistá, což znamená, že po konci léta zase začne, takže si myslím, teoreticky, že ve třetí řadě umře.

Měnil se ti teda pohled na ní v průběhu seriálu?

Já jsem na Rue měl prostě názor, že jsem prostě čekal, že tohle bude dělat, takže pořád stejný. Ale zase bylo pěkný, že ona někdy dokázala i otevřít srdce, ale lidi, co berou drogy a pak ty drogy nemají a otevřou srdce, tak se jenom snaží dostat k tomu člověku a potom, když u toho člověka uvidí jistotu, že ten člověk vyměkne, tak při první příležitosti po něm chtějí peníze na ty drogy. Ale bylo to očekávatelný, že tohle bude dělat. Úplně všechno, co

tam s ní bylo, bylo očekávatelný.

A je teda nějaká postava, u které jsi byl překvapený tím, co udělala?

U Natea.

A to myslíš teď tu násilnou scénu?

Úplně všechno (smích). Prostě to, jak úplně otočil. V tom díle, co byl o něm, bylo řečeno, že by pro tu Maddy udělal cokoli. Taky jí kupoval prostě drahý věci. Chápu, že on je takový, že pro lásku všechno, ale když ho zradí, tak udělá prostě peklo té holce. U Cassie to bylo hnedka jasný, že bude taková, ale u Lexi, že ona byla taková tichá a pak najednou prostě vylítla s takovýma informacema, tak to mě překvapilo. Dokonce i ten Fezco ze začátku byl jako klasický drogový dealer, že je mu všechno jedno, ale potom se začal starat, a pak se zamiloval do té Lexi a snažil se být normální. On chtěl, myslím, i skončit s těma drogama, a kvůli ní chtěl už zkusit normální život. On to tam i říká, že prostě by chtěl úplnou klasiku, jako barák, ženu, děti a mít prostě statek.

Bylo nějaké chování v seriálu, které bylo pro tebe morálně neakceptovatelné?

To byla ta Jules hned v prvním díle, kdy šla vlastně chrápat s tím otcem od Natea, protože v té době jsem nevěděl, že ta holka je vlastně kluk. No ono mi to bylo víceméně jasný, když si píchla nějakou injekci, že to budou asi ženské hormony. Potom tam měla svou vlastní story, kde bylo řečeno, že byla u doktora a ten doktor říkal, že to jde vrátit, takže mi to bylo potom úplně jasný. A když ona byla ve spodním prádle, tak tam šlo tam vidět, že má péro. Jako prvně jsem si myslel ne, jako to nemůže být pravda, ale potom jsem si to stopl, přiblížil a viděl, že to je fakt pravda (smích).

Líbí se ti, že má Euforie morálně komplexní postavy?

Jo, to už jsem ti říkal, že mám prostě strašně rád na postavě, že do ní vidím. Stoprocentně.

Byla nějaká scéna, kterou jsi chtěl přeskočit, protože to bylo moc nepříjemné?

Jednak ten Nate, co zmlátil toho kluka a pak ještě jedna scéna, kdy McKay šel píchat Cassie a vtrhli tam nějakí borci a v uvozovkách ho tam ojeli. Oni to sice jen hráli, ale prostě ho tam svlíkli a já: „panebože“. Pak on se šel do koupelny se umýt a zeptal se Cassie, jestli chce pokračovat a ona, že jo, a já: „panebože“, a pak mi bylo vlastně jasný, že to zkusí, bude to trvat tak deset vteřin, a pak to skončí. Úplně zbytečně ponižující scéna.

Na konec bych chtěla ještě probrat, jestli pro tebe hrálo nějakou roli, to, jak byl ten

seriál audiovizuálně zpracovaný?

No ta hudba, ta byla autentická k tomu, že to bylo hodně procítěné. Songy jsou v tom seriálu fakt pecka. Tak kamera a celkově, to byla klasika, jako v každém americkém filmu. Jak tam byly ty barvy, jak byla Rue třeba na drogách a viděla ty barvy a všechno, tak jako nemám osobní zkušenost, ale v praxi, co jsem četl, tak to tak opravdu funguje. Takže já si myslím, že na jedničku. Celkově jako ten seriál byl hodně dobře hraný, a ta kamera taky byla kvalitní, prostě klasický americký seriál nebo film. Přišlo mi, že to pasovalo, že to nebylo jako akční filmy, který jsou přibliž – oddal, přibliž – oddal, ale bylo to takový vyvážený.

Chtěl bys dodat ještě něco, co v rozhovoru nezaznělo?

Celkově mé hodnocení toho seriálu je, že je depresivní, ale aspoň se člověk něčemu přiučí. Nemyslím v tom smyslu, že jo, budu brát drogy, bude to zajímavé, ale v tom smyslu, že asi bych je neměl brát, protože se bude dít to stejné. Takže je to poučení.

Moc děkuji za odpovědi.

Nemáš zač, rád jsem pomohl.

Příloha č. 9: Scénář rozhovoru

Úvod

- Křestní jméno, věk, věk začátku sledování Euforie, počet zhlédnutých sérií

Okruh motivací pro sledování Euforie

- Proč ses na seriál začal/a dívat a proč jsi ve sledování pokračoval/a?
- Viděl/a jsi díly hned jak vycházely, nebo zpětně víc epizod najednou?
- Do jaké míry jsi byl/a vtažený/á do děje?
- Jak bys popsal/a seriál Euforie někomu, kdo ho nezná?
- Zdá se ti, že se s dějovými liniemi nebo postavami v Euforii můžeš ztotožnit?
- Ovlivnilo sledování Euforie nějakým způsobem tvoje chování?
- Změnil/a jsi díky seriálu na něco názor?
- Dozvěděl/a ses díky seriálu něco nového?
- Diskutoval/a jsi s ostatními o Euforii? S kým a jak?
- Zaznamenal/a jsi trendy ve spojení s Euforií na sociálních sítích?

Okruh interpretace hlavních motivů

- Které motivy v seriálu považuješ za nejvýraznější?
- Mohl/a bys tyto motivy popsat? Co si o nich myslíš?
- Mohl/a bys popsat scénu, která tebou rezonovala? Čím?
- Jaký máš názor na mediální reprezentaci období dospívání?
- V čem se svět Euforie liší od toho tvého?
- Vnímáš na seriálu nějaký problematický aspekt?
- Hrál pro tebe roli audiovizuální zpracování seriálu?
- Přijde ti, že se seriál vymyká ostatní seriálové tvorbě? Čím?

Okruh emocionálního zapojení a morálních posudků

- Vytvořil/a sis během sledování Euforie k nějaké postavě silnější citové pouto?
- Jaké emoce jsi zažíval/a během sledování?
- Cítil/a jsi k nějaké postavě empatii?
- Cítil/a jsi k nějaké postavě antipatii/odpor?
- Jak jsi pohlížel/a na vývoj chování Rue?
- Změnil se na základě zachování postavy tvůj morální pohled na ni?
- Líbí se ti, že má Euforie morálně komplexní postavy?
- Byly pro tebe některé scény příliš nepříjemné?